

SÉANCE DU JEUDI 2 AVRIL 1998
VERGADERING VAN DONDERDAG 2 APRIL 1998

SOMMAIRE :**INHOUDSOPGAVE :****EXCUSÉS :**

Page 5235.

MESSAGES :

Page 5235.

Chambre des représentants.

COMMUNICATIONS :

Page 5236.

1. Cour d'arbitrage.
2. Parlement européen.

ÉVOCATION :

Page 5237.

NON-ÉVOCATION :

Page 5237.

PROJETS DE LOI (Dépôt) :

Page 5238.

1° Projet de loi portant assentiment aux Actes internationaux suivants :

- a) la Convention sur la base de l'article K.3 du Traité sur l'Union européenne portant création d'un Office européen de police (Convention Europol), Annexe, et Déclarations, faites à Bruxelles le 26 juillet 1995;
- b) le Protocole, établi sur la base de l'article K.3 du Traité sur l'Union européenne, concernant l'interprétation, à titre préjudiciel, par la Cour de Justice des Communautés européennes de la Convention portant création d'un Office européen de police, et Déclarations, faits à Bruxelles le 24 juillet 1996;

VERONTSCHULDIGD :

Bladzijde 5235.

BOODSCHAPPEN :

Bladzijde 5235.

Kamer van volksvertegenwoordigers.

MEDEDELINGEN :

Bladzijde 5236.

1. Arbitragehof.
2. Europees Parlement.

EVOCATIE :

Bladzijde 5237.

NON-EVOCATIE :

Bladzijde 5237.

WETSONTWERPEN (Indiening) :

Bladzijde 5238.

1° Wetsontwerp houdende instemming met volgende internationale Akten :

- a) de Overeenkomst op grond van artikel K.3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie tot oprichting van een Europese Politiedienst (Europol-Overeenkomst), Bijlage, en Verklaringen, gedaan te Brussel op 26 juli 1995;
- b) het Protocol, opgesteld op grond van artikel K.3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, betreffende de prejudiciële uitlegging, door het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, van de Overeenkomst tot oprichting van een Europese Politiedienst, en Verklaringen, gedaan te Brussel op 24 juli 1996;

c) et le Protocole établissant, sur la base de l'article K.3 du Traité sur l'Union européenne et de l'article 41, paragraphe 3, de la Convention Europol, les privilèges et immunités d'Europol, des membres de ses organes, de ses directeurs-adjoints et de ses agents, fait à Bruxelles le 19 juin 1997.

2° Projet de loi portant ratification de l'arrêté royal du 2 mai 1996 visant à la transposition, en ce qui concerne la profession d'avocat, de la directive 89/48/C.E.E. du Conseil du 21 décembre 1988 relative à un système général de reconnaissance des diplômes d'enseignement supérieur qui sanctionnent des formations professionnelles d'une durée minimale de trois ans, complétée par la directive 92/51/C.E.E. du Conseil du 18 juin 1992 et de l'arrêté royal du 27 mars 1998 modifiant les articles 428*bis* à 428*decies* du Code judiciaire insérés par l'arrêté royal du 2 mai 1996 visant à la transposition, en ce qui concerne la profession d'avocat, de la directive 89/48/C.E.E. du Conseil du 21 décembre 1988 relative à un système général de reconnaissance des diplômes d'enseignement supérieur qui sanctionnent des formations professionnelles d'une durée minimale de trois ans, complétée par la directive 92/51/C.E.E. du Conseil du 18 juin 1992.

PROPOSITIONS (Dépôt):

Page 5238.

MM. Erdman et Vandenberghe. — Proposition de loi modifiant l'arrêté royal du 16 août 1824 portant que les fabriques et administrations d'église ne peuvent prendre des dispositions sur des objets dont le soin ne leur est pas expressément conféré par les lois, règlements et ordonnances existants.

M. Olivier. — Proposition de loi visant à assurer la résorption du chômage structurel et la réinsertion des chômeurs de longue durée.

MM. Erdman et Lallemand. — Proposition de loi relative à la consultation du dossier répressif et visant à modifier l'article 61*ter* du Code d'instruction criminelle et l'article 460*ter* du Code pénal.

M. Verreycken. — Proposition de loi réglementant le retour des personnes de nationalité étrangère.

M. Olivier. — Proposition de loi abrogeant la loi du 5 décembre 1974 relative au droit d'inscription aux examens et concours organisés par le secrétaire permanent au recrutement.

M. Coveliers. — Proposition de loi complétant le Code d'instruction criminelle par des dispositions relatives à l'examen de l'A.D.N. aux fins d'identification générale en matière pénale et créant une commission d'évaluation de la loi relative à l'examen de l'A.D.N.

M. Jonckheer et consorts. — Proposition de résolution concernant les négociations conduites au sein de l'O.C.D.E. en vue d'un accord multilatéral sur l'investissement.

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Dépôt):

Page 5239.

M. Devolder au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «l'enregistrement de certains médicaments homéopathiques».

Mme Leduc au vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et au secrétaire d'État à la Coopération au Développement sur «la violation des droits de l'homme en Algérie et notre responsabilité en la matière».

c) en het Protocol, opgesteld op basis van artikel K.3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en artikel 41, lid 3, van de Europol-Overeenkomst betreffende de voorrechten en immuniteten van Europol, de leden van zijn organen, zijn Adjunct-Directeuren en zijn personeelsleden, gedaan te Brussel op 19 juni 1997.

2° Wetsontwerp houdende bekrachtiging van het koninklijk besluit van 2 mei 1996 tot omzetting van de richtlijn 89/48/EEG van de Raad van 21 december 1988 betreffende een algemeen stelsel van erkenning van hoger-onderwijsdiploma's waarmee beroepsopleidingen van ten minste drie jaar worden afgesloten, aangevuld bij de richtlijn 92/51/EEG van de Raad van 18 juni 1992 wat het beroep van advocaat betreft en van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 tot wijziging van de artikelen 428*bis* tot 428*decies* van het Gerechtelijk Wetboek ingevoegd bij het koninklijk besluit van 2 mei 1996 tot omzetting van de richtlijn 89/48/EEG van de Raad van 21 december 1988 betreffende een algemeen stelsel van erkenning van hoger-onderwijsdiploma's waarmee beroepsopleidingen van ten minste drie jaar worden afgesloten, aangevuld bij de richtlijn 92/51/EEG van de Raad van 18 juni 1992 wat het beroep van advocaat betreft.

VOORSTELLEN (Indiening):

Bladzijde 5238.

De heren Erdman en Vandenberghe. — Wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 augustus 1824 houdende dat de kerkbesturen en kerkelijke administraties geen beschikkingen kunnen nemen omtrent onderwerpen, waarvan de bezorging hen niet uitdrukkelijk bij de bestaande wetten, reglementen of verordeningen is opgedragen.

De heer Olivier. — Wetsvoorstel tot opslorping van de structurele werkloosheid en herintegratie van langdurige werklozen.

De heren Erdman en Lallemand. — Wetsvoorstel met betrekking tot de inzage van het straf dossier en strekkende tot wijziging van artikel 61*ter* van het Wetboek van Strafvordering en van artikel 460*ter* van het Strafwetboek.

De heer Verreycken. — Wetsvoorstel houdende de invoering van een terugkeerregeling voor personen van vreemde nationaliteit.

De heer Olivier. — Wetsvoorstel houdende opheffing van de wet van 5 december 1974 betreffende het inschrijvingsgeld voor de examens en vergelijkende examens georganiseerd door de vaste wervingssecretaris.

De heer Coveliers. — Wetsvoorstel tot aanvulling van het Wetboek van Strafvordering met bepalingen inzake DNA-onderzoek voor algemene identificatie in strafzaken en tot oprichting van een commissie voor de evaluatie van de wet betreffende het DNA-onderzoek.

De heer Jonckheer c.s. — Voorstel van resolutie betreffende de onderhandelingen binnen de OESO met het oog op het sluiten van een multilaterale overeenkomst inzake investeringen.

VRAGEN OM UITLEG (Indiening):

Bladzijde 5239.

De heer Devolder aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de registratie van sommige homeopathische geneesmiddelen».

Mevrouw Leduc aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «de schending van de mensenrechten in Algerije en onze verantwoordelijkheid terzake».

Mme Thijs au vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur « les attributions du secrétaire communal ».

Mme Willame-Boonen au secrétaire d'État à la Coopération au Développement sur « les premiers résultats de la mise en œuvre de la réforme du statut des O.N.G. et de leur cofinancement ».

VÉRIFICATION DES POUVOIRS ET PRESTATION DE SERMENT D'UN NOUVEAU MEMBRE :

Orateur : **M. Erdman**, rapporteur, p. 5239.

PROPOSITIONS (Prise en considération) :

Pages 5239 et 5262.

MM. Boutmans et Jonckheer. — Proposition de loi complétant l'article 22 du Code d'instruction criminelle, en ce qui concerne la recevabilité de l'action publique intentée par l'auditeur du travail ou le procureur du Roi.

Mme Lizin. — Proposition de loi visant à renforcer la répression du terrorisme.

Mmes de Bethune et Van der Wildt. — Proposition de loi instituant une évaluation de l'incidence des décisions sur les enfants.

M. Goris. — Proposition de loi modifiant l'article 19 de la nouvelle loi communale.

M. Vandenberghe. — Proposition de loi visant à corriger l'article 118 de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques.

M. Delcroix et consorts. — Proposition de loi relevant le plafond des rémunérations en ce qui concerne le travail autorisé des retraités.

M. Caluwé et consorts. — Proposition de loi modifiant la nouvelle loi communale, la loi électorale communale, la loi du 19 octobre 1921 organique des élections provinciales, la loi du 11 avril 1994 organisant le vote automatisé et la loi du 7 juillet 1994 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections des conseils provinciaux et communaux et pour l'élection directe des conseils de l'aide sociale, et visant à la création de districts et à l'organisation de l'élection directe de leurs conseils.

Mme Lizin et consorts. — Proposition de loi visant à réduire la durée de la détention administrative des étrangers en séjour illégal sur le territoire belge.

M. Hatry. — Proposition de loi modifiant l'arrêté royal n° 20 du 20 juillet 1970 fixant les taux de la taxe sur la valeur ajoutée et déterminant la répartition des biens et des services selon ces taux.

Mme Lizin. — Proposition de résolution relative à une procédure exceptionnelle de recrutement de femmes policiers, à l'occasion de la réforme des polices.

M. Jonckheer et consorts. — Proposition de résolution concernant les négociations conduites au sein de l'O.C.D.E. en vue d'un accord multilatéral sur l'investissement.

QUESTIONS ORALES (Discussion) :

Question orale de M. Desmedt au ministre de la Justice sur « la nécessité de légiférer d'urgence en vue de supprimer les juridictions militaires ».

Orateurs : **M. Desmedt**, **M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 5240.

Mevrouw Thijs aan de vice-eerste minister en minsiter van Binnenlandse Zaken over « de opdracht van de gemeentesecretaris ».

Mevrouw Willame-Boonen aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over « de eerste resultaten van de hervorming van het statuut van de NGO's en van hun medefinanciering ».

ONDERZOEK VAN GELOOFSBRIEVEN EN EEDAFLEGGING VAN EEN NIEUW LID :

Spreker : **de heer Erdman**, rapporteur, blz. 5239.

VOORSTELLEN (Inoverwegingneming) :

Bladzijden 5239 en 5262.

De heren Boutmans en Jonckheer. — Wetsvoorstel tot aanvulling van artikel 22 van het Wetboek van Strafvordering, met betrekking tot de ontvankelijkheid van de door de arbeidsauditeur of de procureur des Konings ingestelde strafvordering.

Mevrouw Lizin. — Wetsvoorstel houdende maatregelen om het terrorisme aan banden te leggen.

De dames de Bethune en Van der Wildt. — Wetsvoorstel houdende instelling van een kindeffectrapport.

De heer Goris. — Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 19 van de nieuwe gemeentewet.

De heer Vandenberghe. — Wetsvoorstel tot verbetering van artikel 118 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven.

De heer Delcroix c.s. — Wetsvoorstel tot verhoging van de loongrenzen van de toegelaten arbeid voor gepensioneerden.

De heer Caluwé c.s. — Wetsvoorstel tot wijziging van de nieuwe gemeentewet, de gemeentekieswet, de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen, de wet van 11 april 1994 tot organisatie van de geautomatiseerde stemming en de wet van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor provincieraden en de gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn, strekkende tot de oprichting van districten en de organisatie van de rechtstreekse verkiezing van hun raden.

Mevrouw Lizin c.s. — Wetsvoorstel houdende inkorting van de administratieve hechtenis van buitenlanders die illegaal op het Belgisch grondgebied verblijven.

De heer Hatry. — Wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 20 van 20 juli 1970 tot vaststelling van de tarieven van de belasting over de toegevoegde waarde en tot indeling van de goederen en de diensten bij die tarieven.

Mevrouw Lizin. — Voorstel van resolutie betreffende het vaststellen van een bijzondere procedure om naar aanleiding van de politiehervorming vrouwelijke politieagenten in dienst te nemen.

De heer Jonckheer c.s. — Voorstel van resolutie betreffende de onderhandelingen binnen de OESO met het oog op het sluiten van een multilaterale overeenkomst inzake investeringen.

MONDELINGE VRAGEN (Bespreking) :

Mondelinge vraag van de heer Desmedt aan de minister van Justitie over « de dringende nood aan een wet die de militaire rechtbanken afschaft ».

Sprekers : **de heer Desmedt**, **de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 5240.

Question orale de M. Goris au ministre de la Justice sur «l'application de l'arrêt électronique à domicile».

Orateurs: **M. Goris, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 5241.

Question orale de M. Mahoux au vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «l'initiative du commissaire européen Sir Leon Brittan, au sujet du 'New Transatlantic Marketplace'».

Orateurs: **M. Mahoux, M. Maystadt**, vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur, p. 5242.

Question orale de M. Coene au vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «l'adaptation des statuts de la Société de la bourse de valeurs mobilières de Bruxelles».

Orateurs: **M. Coene, M. Maystadt**, vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur, p. 5242.

Question orale de Mme Delcourt-Pêtre au ministre de l'Emploi et du Travail sur «la réinsertion professionnelle des chômeurs de longue durée».

Oratrices: **Mme Delcourt-Pêtre, Mme Smet**, ministre de l'Emploi et du Travail, p. 5243.

Question orale de Mme Thijs au secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement sur «l'accès aux programmes de mise au travail du pouvoir fédéral».

Oratrices: **Mme Thijs, Mme Smet**, ministre de l'Emploi et du Travail, p. 5244.

Question orale de M. Caluwé au secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement sur «la répartition des groupes régionaux de services d'incendie dans la province d'Anvers».

Orateurs: **M. Caluwé, Mme Smet**, ministre de l'Emploi et du Travail, p. 5245.

Question orale de M. Hostekint au secrétaire d'État à la Coopération au Développement sur «le financement des O.N.G.».

Question orale de Mme Dardenne au secrétaire d'État à la Coopération au Développement sur «le financement des O.N.G.».

Question orale de M. Destexhe au secrétaire d'État à la Coopération au Développement sur «la réforme de la coopération».

Orateurs: **M. Hostekint, Mme Dardenne, M. Destexhe, M. Moreels**, secrétaire d'État à la Coopération au Développement, p. 5245.

PROJET DE LOI (Conflit d'intérêts):

Projet de loi modifiant les articles 43, § 5, et 43quinquies de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, complétant l'article 43 de la même loi et y insérant un article 43septies (*Conflit d'intérêts: rapport sur la concertation*).

Discussion du rapport sur la concertation. — *Orateurs*: **MM. Mahoux**, rapporteur, **Desmedt, Loones**, p. 5248.

Envoi en commission, p. 5249.

Mondelinge vraag van de heer Goris aan de minister van Justitie over «de toepassing van elektronisch huisarrest».

Sprekers: **de heer Goris, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 5241.

Mondelinge vraag van de heer Mahoux aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «het initiatief van Europees commissaris Sir Leon Brittan in verband met de 'New Transatlantic Marketplace'».

Sprekers: **de heer Mahoux, de heer Maystadt**, vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel, blz. 5242.

Mondelinge vraag van de heer Coene aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de aanpassing van de statuten van de Effectenbeursvereniging van Brussel».

Sprekers: **de heer Coene, de heer Maystadt**, vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel, blz. 5242.

Mondelinge vraag van mevrouw Delcourt-Pêtre aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid over «de herintreding van langdurig werklozen».

Sprekers: **mevrouw Delcourt-Pêtre, mevrouw Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, blz. 5243.

Mondelinge vraag van mevrouw Thijs aan de staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu over «de toegang tot de tewerkstellingsprogramma's van de federale overheid».

Sprekers: **mevrouw Thijs, mevrouw Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, blz. 5244.

Mondelinge vraag van de heer Caluwé aan de staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu over «de indeling van de gewestelijke brandweergroepen in de provincie Antwerpen».

Sprekers: **de heer Caluwé, mevrouw Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, blz. 5245.

Mondelinge vraag van de heer Hostekint aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «de NGO-financiering».

Mondelinge vraag van mevrouw Dardenne aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «de NGO-financiering».

Mondelinge vraag van de heer Destexhe aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «de hervorming van de ontwikkelingssamenwerking».

Sprekers: **de heer Hostekint, mevrouw Dardenne, de heer Destexhe, de heer Moreels**, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, blz. 5245.

WETSONTWERP (Belangenconflict):

Wetsontwerp tot wijziging van de artikelen 43, § 5, en 43quinquies van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, tot aanvulling van artikel 43 van dezelfde wet en tot invoering van een artikel 43septies in die wet (*Belangenconflict: verslag over het overleg*).

Bespreking van het verslag over het overleg. — *Sprekers*: **de heren Mahoux**, rapporteur, **Desmedt, Loones**, blz. 5248.

Verzending naar de commissie, blz. 5249.

PROPOSITION D'AVIS MOTIVÉ (Discussion):

Conflit d'intérêts entre le Parlement flamand et le Parlement de la Communauté française à la suite de l'approbation, par la Commission de l'Aide sociale, de la Santé et de la Famille du Parlement flamand, de la proposition de décret de M. Suykerbuyk et consorts fixant les conditions auxquelles doivent répondre les personnes frappées par la répression et l'épuration ainsi que les victimes de la guerre pour être prises en considération en vue d'une indemnisation financière.

Discussion de la proposition d'avis motivé. — *Orateurs*: **MM. Moens**, rapporteur, **Loones, Van Hauthem**, p. 5249.

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Discussion):

Demande d'explications de M. Bourgeois au ministre des Affaires étrangères et au ministre de la Défense nationale sur «le quartier général de l'O.T.A.N.».

Orateurs: **M. Bourgeois, M. Poncelet**, ministre de la Défense nationale, p. 5252.

Demande d'explications de M. Goris au ministre de la Défense nationale sur «les réformes projetées du service social des forces armées».

Orateurs: **M. Goris, M. Poncelet**, ministre de la Défense nationale, p. 5253.

Demande d'explications de M. Goris au ministre de la Défense nationale sur «les officiers dont le nom est cité dans le rapport Rwanda».

Orateurs: **MM. Goris, Hostekint, M. Poncelet**, ministre de la Défense nationale, p. 5255.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 5256.

PROJETS DE LOI ET PROPOSITIONS (Votes):

Projet de loi relative aux organisations criminelles (Évocation), p. 5258.

Explications de vote: *Orateurs*: **MM. Foret, Boutmans, Loones, Mme Dardenne, MM. Coveliers, Lallemand**, p. 5258.

Projet de loi modifiant la loi du 30 juin 1994 relative à la protection de la vie privée contre les écoutes, la prise de connaissance et l'enregistrement de communications et de télécommunications privées (Évocation).

Votes réservés. — *Orateur*: **M. Erdman**, p. 5257.

Vote sur l'ensemble, p. 5259.

Explications de vote: *Orateurs*: **MM. Foret, Goris, Boutmans, Loones**, p. 5259.

Proposition de loi modifiant l'article 631 du Code judiciaire et les articles 5, 6 et 7 de la loi du 17 juillet 1997 relative au concordat judiciaire, p. 5260.

Conflit d'intérêts entre le Parlement flamand et le Parlement de la Communauté française à la suite de l'approbation, par la Commission de l'Aide sociale, de la Santé et de la Famille du Parlement flamand, de la proposition de décret de M. Suykerbuyk et consorts fixant les conditions auxquelles doivent répondre les personnes frappées par la répression et l'épuration ainsi que les victimes de la guerre pour être prises en considération en vue d'une indemnisation financière, p. 5261.

VOORSTEL VAN GEMOTIVEERD ADVIES (Bespreking):

Belangenconflict tussen het Vlaams Parlement en het Parlement van de Franse Gemeenschap ten gevolge van de goedkeuring door de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin van het Vlaams Parlement van het voorstel van decreet van de heer Suykerbuyk c.s. houdende vaststelling van de voorwaarden voor getroffen en van repressie en epuratie, en voor oorlogsslachtoffers, om in aanmerking te komen voor een financiële tegemoetkoming.

Bespreking van het voorstel van gemotiveerd advies. — *Sprekers*: de heren **Moens**, rapporteur, **Loones, Van Hauthem**, blz. 5249.

VRAGEN OM UITLEG (Bespreking):

Vraag om uitleg van de heer Bourgeois aan de minister van Buitenlandse Zaken en aan de minister van Landsverdediging over «het NAVO-hoofdkwartier».

Sprekers: **de heer Bourgeois, de heer Poncelet**, minister van Landsverdediging, blz. 5252.

Vraag om uitleg van de heer Goris aan de minister van Landsverdediging over «de geplande hervormingen van de sociale dienst van de krijgsmacht».

Sprekers: **de heer Goris, de heer Poncelet**, minister van Landsverdediging, blz. 5253.

Vraag om uitleg van de heer Goris aan de minister van Landsverdediging over «de officieren die genoemd worden in het Rwandarapport».

Sprekers: **de heren Goris, Hostekint, de heer Poncelet**, minister van Landsverdediging, blz. 5255.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 5256.

WETSONTWERPEN EN VOORSTELLEN (Stemmingen):

Wetsontwerp betreffende criminele organisaties (Evocatie), blz. 5258.

Stemverklaringen: *Sprekers*: **de heren Foret, Boutmans, Loones, mevrouw Dardenne, de heren Coveliers, Lallemand**, blz. 5258.

Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 30 juni 1994 ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer tegen het af luisteren, kennismaken en opnemen van privécommunicatie en -telecommunicatie (Evocatie).

Aangehouden stemmingen. — *Spreker*: **de heer Erdman**, blz. 5257.

Stemming over het geheel, blz. 5259.

Stemverklaringen: *Sprekers*: **de heren Foret, Goris, Boutmans, Loones**, blz. 5259.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 631 van het Gerechtelijk Wetboek en van de artikelen 5, 6 en 7 van de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord, blz. 5260.

Belangenconflict tussen het Vlaams Parlement en het Parlement van de Franse Gemeenschap ten gevolge van de goedkeuring door de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin van het Vlaams Parlement van het voorstel van decreet van de heer Suykerbuyk c.s. houdende vaststelling van de voorwaarden voor getroffen en van repressie en epuratie, en voor oorlogsslachtoffers, om in aanmerking te komen voor een financiële tegemoetkoming, blz. 5261.

MOTION (Vote):

Vote sur la motion pure et simple déposée en conclusion de la demande d'explications de M. Goris au ministre de la Justice, développée le mardi 31 mars 1998, p. 5261.

COMPOSITION DE COMMISSIONS (Modifications):

Page 5262.

VŒUX DE M. LE PRÉSIDENT:

Page 5263.

MOTIE (Stemming):

Stemming over de eenvoudige motie ingediend tot besluit van de op 31 maart 1998 gehouden vraag om uitleg van de heer Goris aan de minister van Justitie, blz. 5261.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES (Wijzigingen):

Bladzijde 5262.

WENSEN VAN DE VOORZITTER:

Bladzijde 5263.

PRÉSIDENTICE DE M. SWAELEN, PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 h 10.
De vergadering wordt geopend om 15.10 uur.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

Mmes Lizin, excusée; Maximus, MM. Devolder, en mission à l'étranger; Santkin, pour devoirs professionnels, et Mme Willame-Boonen, pour raison de santé, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de dames Lizin, verontschuldigd; Maximus, de heren Devolder, met opdracht in het buitenland; Santkin, wegens ambtsplichten, en mevrouw Willame-Boonen, om gezondheidsredenen.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

BOODSCHAPPEN

Kamer van volksvertegenwoordigers

MESSAGES

Chambre des représentants

De voorzitter. — Bij boodschappen van 26 maart 1998 heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat overgezonden, zoals ze ter vergadering van 26 maart 1998 werden aangenomen:

Artikel 77

Wetsontwerp tot wijziging van de artikelen 1481, 1482 en 1488 van het Gerechtelijk Wetboek betreffende het beslag inzake namaak.

— Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

Artikel 78

1° Wetsontwerp houdende bekrachtiging van koninklijke besluiten inzake bedrijfsvoorheffing.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 27 maart 1998; de uiterste datum voor evocatie is maandag 27 april 1998.

2° Wetsontwerp tot opheffing van artikel 3 van de wet van 17 juli 1991 tot wijziging van de wetten op de vergoedingspensioenen, samengeordend op 5 oktober 1948, wat het vergoedingspensioen voor de langstlevende echtgenoot van een invalide militair betreft.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 27 maart 1998; de uiterste datum voor evocatie is maandag 27 april 1998.

3° Wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de rechtspleging inzake huur van goederen en van de wet van 30 december 1975 betreffende goederen, buiten particuliere eigendommen gevonden of op de openbare weg geplaatst ter uitvoering van vonnissen tot uitzetting.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 27 maart 1998; de uiterste datum voor evocatie is maandag 27 april 1998.

4° Wetsontwerp tot wijziging van artikel 58, tweede lid, van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 27 maart 1998; de uiterste datum voor evocatie is maandag 27 april 1998.

5° Wetsontwerp tot aanvulling van artikel 1580 van het Gerechtelijk Wetboek.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 27 maart 1998; de uiterste datum voor evocatie is maandag 27 april 1998.

6° Wetsontwerp betreffende de collectieve schuldenregeling en de mogelijkheid van verkoop uit de hand, van de in beslag genomen onroerende goederen.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 27 maart 1998; de uiterste datum voor evocatie is maandag 27 april 1998.

7° Wetsontwerp betreffende het aanvullend beschermingscertificaat voor gewasbeschermingsmiddelen.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 27 maart 1998; de uiterste datum voor evocatie is maandag 27 april 1998.

8° Wetsontwerp tot wijziging van artikel 116 van de wet van 14 februari 1961 voor de economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 27 maart 1998; de uiterste datum voor evocatie is maandag 27 april 1998.

Artikel 80

Wetsontwerp tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 27 maart 1998; de uiterste datum voor evocatie is woensdag 1 april 1998.

Artikel 81

Wetsontwerp houdende verplichting om informatie te verstrekken over de debetrente op de bij kredietinstellingen of andere rechtspersonen geopende rekeningen.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 27 maart 1998; de onderzoekstermijn, die overeenkomstig artikel 79, eerste lid, van de Grondwet 15 dagen bedraagt, verstrijkt op maandag 27 april 1998.

— De Kamer heeft de tekst geamendeerd aangenomen op 26 maart 1998.

Kennisgeving

Wetsontwerp houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Overheid, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, betreffende het Eurovignet en de rechten voor het gebruik van het wegennet of de retributies in verband met het gebruik van de wegen en hun aanhorigheden, opgemaakt te Brussel op 6 februari 1997.

— De Kamer heeft het ontwerp aangenomen op 26 maart 1998 zoals het haar door de Senaat werd overgezonden.

Par messages du 26 mars 1998, la Chambre des représentants a transmis au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance du 26 mars 1998 :

Article 77

Projet de loi modifiant les articles 1481, 1482 et 1488 du Code judiciaire relatifs à la saisie en matière de contrefaçon.

— Le projet de loi a été envoyé à la commission des Finances et des Affaires économiques.

Article 78

1° Projet de loi portant confirmation des arrêtés royaux relatifs au précompte professionnel.

— Le projet de loi a été reçu le 27 mars 1998; la date limite pour l'évocation est le lundi 27 avril 1998.

2° Projet de loi abrogeant l'article 3 de la loi du 17 juillet 1991 modifiant les lois sur les pensions de réparation, coordonnées le 5 octobre 1948, en ce qui concerne la pension de réparation du conjoint survivant d'un invalide militaire.

— Le projet de loi a été reçu le 27 mars 1998; la date limite pour l'évocation est le lundi 27 avril 1998.

3° Projet de loi modifiant certaines dispositions du Code judiciaire relatives à la procédure en matière de louage des choses et à la loi du 30 décembre 1975 concernant les biens trouvés en dehors des propriétés privées ou mis sur la voie publique en exécution de jugements d'expulsion.

— Le projet de loi a été reçu le 27 mars 1998; la date limite pour l'évocation est le lundi 27 avril 1998.

4° Projet de loi modifiant l'article 58, alinéa 2, de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse.

— Le projet de loi a été reçu le 27 mars 1998; la date limite pour l'évocation est le lundi 27 avril 1998.

5° Projet de loi complétant l'article 1580 du Code judiciaire.

— Le projet de loi a été reçu le 27 mars 1998; la date limite pour l'évocation est le lundi 27 avril 1998.

6° Projet de loi relative au règlement collectif de dettes et à la possibilité de vente de gré à gré des biens immeubles saisis.

— Le projet de loi a été reçu le 27 mars 1998; la date limite pour l'évocation est le lundi 27 avril 1998.

7° Projet de loi sur le certificat complémentaire de protection pour les produits phytopharmaceutiques.

— Le projet de loi a été reçu le 27 mars 1998; la date limite pour l'évocation est le lundi 27 avril 1998.

8° Projet de loi modifiant l'article 116 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier.

— Le projet de loi a été reçu le 27 mars 1998; la date limite pour l'évocation est le lundi 27 avril 1998.

Article 80

Projet de loi portant modification de l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice de l'art de guérir, de l'art infirmier, des professions paramédicales et aux commissions médicales.

— Le projet de loi a été reçu le 27 mars 1998; la date limite pour l'évocation est le mercredi 1er avril 1998.

Article 81

Projet de loi portant obligation d'information quant aux intérêts débiteurs dus sur les comptes ouverts auprès des établissements de crédit ou d'autres personnes morales.

— Le projet de loi a été reçu le 27 mars 1998; le délai d'examen, qui est de 15 jours conformément à l'article 79, alinéa 1er, de la Constitution expire le lundi 27 avril 1998.

— La Chambre a amendé et adopté le texte le 26 mars 1998.

Notification

Projet de loi portant approbation de l'accord de coopération entre l'Autorité fédérale, la Région flamande, la Région wallonne et la Région de Bruxelles-Capitale relatif à l'eurovignette ainsi qu'aux droits d'usage routiers ou redevances liées à l'usage des routes et de leurs dépendances, fait à Bruxelles, le 6 février 1997.

— La Chambre a adopté le projet le 26 mars 1998 tel qu'il lui a été transmis par le Sénat.

MEDEDELINGEN — COMMUNICATIONS

Arbitragehof — Cour d'arbitrage

De voorzitter. — Met toepassing van artikel 76 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof aan de voorzitter van de Senaat kennis van :

1. de beroepen tot vernietiging van de artikelen 4, 7, 10 en 23 van de wet van 9 juli 1997 houdende maatregelen teneinde de gerechtelijke achterstand weg te werken bij de hoven van beroep, ingesteld door A. Van Den Borre en M. Van Bever (rolnummers 1291, 1292 en 1293, samengevoegde zaken);

2. het beroep tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van het decreet van het Vlaamse Gewest van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode, ingesteld door G. De Veirman en de VZW Algemeen Eigenaarssyndicaat (rolnummer 1296);

3. het beroep tot vernietiging van het decreet van de Franse Gemeenschap van 14 juli 1997 houdende het statuut van de «Radio-Télévision belge de la Communauté française (R.T.B.F.)» ingesteld door A. Menu (rolnummer 1300);

4. het beroep tot vernietiging en de vordering tot schorsing van artikel 27 van het programmadecreet van de Franse Gemeenschap van 24 juli 1997 met betrekking tot diverse dringende maatregelen in verband met het onderwijs in zoverre het de artikelen 7 en 10 invoegt in het decreet van 5 augustus 1995 betreffende diverse maatregelen in verband met het hoger onderwijs, ingesteld door Maria Navarro Diego en anderen (rolnummer 1305).

En application de l'article 76 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat

1. les recours en annulation des articles 4, 7, 10 et 23 de la loi du 9 juillet 1997 contenant des mesures en vue de résorber l'arriéré judiciaire dans les cours d'appel, introduits par A. Van Den Borre et par M. Van Bever (numéros du rôle 1291, 1292 et 1293, affaires jointes);

2. le recours en annulation totale ou partielle du décret de la Région flamande contenant le Code flamand du logement, introduit par G. De Veirman et par l'A.S.B.L. Syndicat national des propriétaires (numéro du rôle 1296);

3. le recours en annulation du décret de la Communauté française du 14 juillet 1997 portant statut de la Radio-Télévision belge de la Communauté française (R.T.B.F.), introduit par A. Menu (numéro du rôle 1300);

4. le recours en annulation et la demande de suspension de l'article 27 du décret-programme de la Communauté française du 24 juillet 1997 portant diverses mesures urgentes concernant l'enseignement en ce qu'il insère les articles 7 et 10 dans le décret du 5 août 1995 portant diverses mesures en matière d'enseignement supérieur introduits par Maria Navarro Diego et autres (numéro du rôle 1305);

— Voor kennisgeving aangenomen.

Prix pour notification.

Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof aan de voorzitter van de Senaat kennis van :

1. de prejudiciële vragen betreffende artikel 479 van het Wetboek van Strafvordering en artikel 2 van de wet van 15 mei 1981 houdende goedkeuring van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, gesteld door het Hof van Cassatie (rolnummer 1274);

2. de prejudiciële vraag betreffende het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 24 juli 1996 tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar en het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 25 februari 1975 tot vaststelling van het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar, gesteld door de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel (rolnummer 1298);

3. de prejudiciële vraag over artikel 136 van het Wetboek van Strafvordering, gesteld door het Hof van Cassatie (rolnummer 1306).

En application de l'article 77 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat :

1. les questions préjudicielles concernant l'article 479 du Code d'instruction criminelle et l'article 2 de la loi du 15 mai 1981 portant approbation du Pacte international relatif aux droits civils et politiques, posées par la Cour de cassation (numéro du rôle 1274);

2. la question préjudicielle concernant le décret de la Communauté flamande du 24 juillet 1996 fixant le statut du sportif amateur et le décret de la Communauté flamande du 25 février 1975 fixant le statut du sportif non rémunéré, posée par le Tribunal de première instance de Bruxelles (numéro du rôle 1298);

3. la question préjudicielle concernant l'article 136, du Code d'instruction criminelle, posée par la Cour de cassation (numéro du rôle 1306)

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Europees Parlement — Parlement européen

De voorzitter. — Bij brief van 25 maart 1998 heeft de voorzitter van het Europees Parlement aan de Senaat overgezonden :

a) een resolutie over het toerisme en de euro;

b) een resolutie over het verslag van het Europees Monetair Instituut inzake de convergentie van de wetgeving in de lidstaten van de Europese Unie (stand van augustus 1997);

c) een resolutie inzake de voorstellen van de Commissie voor besluiten van de Raad inzake de principes, prioriteiten, tussentijdse doelstellingen en voorwaarden die zijn opgenomen in de partnerschappen voor toetreding met de kandidaatlidstaten;

d) een resolutie met de aanbevelingen van het Europees Parlement aan de commissie inzake de onderhandelingen in het kader van de OESO over een multilaterale overeenkomst inzake investeringen (MOI);

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1997-1998
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1997-1998

e) een resolutie over het ASEM-proces (Euro-Aziatische betrekkingen);

f) een resolutie over de justitiële samenwerking in strafzaken in de Europese Unie;

g) een resolutie over het jaarlijkse verslag aan de Raad en het Europees Parlement over de resultaten van de meerjarige oriëntatieprogramma's voor de visserijvloot aan het einde van 1996,

aangenomen tijdens de vergaderperiode van 9 tot en met 13 maart 1998.

Par lettre du 25 mars 1998, le président du Parlement européen a transmis au Sénat :

a) une résolution sur l'euro et le tourisme;

b) une résolution sur le rapport de l'Institut monétaire européen « Convergence des dispositions juridiques des États membres (état des travaux : août 1997) »;

c) une résolution sur les propositions de décision du Conseil présentées par la Commission, relatives aux principes, objectifs intermédiaires et conditions des partenariats d'adhésion;

d) une résolution contenant les recommandations du Parlement européen à la Commission concernant les négociations conduites dans le cadre de l'O.C.D.E. en vue d'un accord multilatéral sur l'investissement (A.M.I.);

e) une résolution sur le processus de l'A.S.E.M. (relations Europe-Asie);

f) une résolution sur la coopération judiciaire en matière pénale dans l'Union européenne;

g) une résolution sur le rapport annuel de la Commission au Conseil et au Parlement européen sur les résultats des programmes d'orientation pluriannuels pour les flottes de pêche à la fin de 1996,

adoptées au cours de la période de session du 9 au 13 mars 1998.

— Verzending naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Envoi à la commission des Affaires étrangères.

EVOCATIE — ÉVOCATION

De voorzitter. — De Senaat heeft bij boodschap van 30 maart 1998 aan de Kamer van volksvertegenwoordigers ter kennis gebracht dat tot evocatie is overgegaan, op die datum, van :

Wetsontwerp betreffende de collectieve schuldenregeling en de mogelijkheid van verkoop uit de hand van de in beslag genomen onroerende goederen.

— Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

Par message du 30 mars 1998, le Sénat a informé la Chambre des représentants de la mise en œuvre, ce même jour, de l'évocation :

Projet de loi relative au règlement collectif de dettes et à la possibilité de vente de gré à gré des biens immeubles saisis.

— Le projet de loi a été envoyé à la commission des Finances et des Affaires économiques.

NON-EVOCATIE — NON-ÉVOCATION

De voorzitter. — Bij boodschap van 2 april 1998 heeft de Senaat aan de Kamer van volksvertegenwoordigers terugbezorgd, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, het volgende niet-geëvoceerde wetsontwerp :

Wetsontwerp tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies.

Par message du 2 avril 1998, le Sénat a retourné à la Chambre des représentants, en vue de la sanction royale, le projet de loi non évoqué, qui suit :

Projet de loi portant modification de l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice de l'art de guérir, de l'art infirmier, des professions paramédicales et aux commissions médicales.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

WETSONTWERPEN — PROJETS DE LOI

Indiening — Dépôt

De voorzitter. — De regering heeft volgende wetsontwerpen ingediend :

1° Wetsontwerp houdende instemming met volgende internationale Akten :

a) de Overeenkomst op grond van artikel K.3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie tot oprichting van een Europese Politiedienst (Europol-Overeenkomst), Bijlage, en Verklaringen, gedaan te Brussel op 26 juli 1995;

b) het Protocol, opgesteld op grond van artikel K.3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, betreffende de prejudiciële uitlegging, door het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, van de Overeenkomst tot oprichting van een Europese Politiedienst, en Verklaringen, gedaan te Brussel op 24 juli 1996;

c) en het Protocol, opgesteld op basis van artikel K.3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en artikel 41, lid 3, van de Europol-Overeenkomst betreffende de voorrechten en immuniteiten van Europol, de leden van zijn organen, zijn Adjunct-Directeuren en zijn personeelsleden, gedaan te Brussel op 19 juni 1997.

— Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

2° Wetsontwerp houdende bekrachtiging van het koninklijk besluit van 2 mei 1996 tot omzetting van de richtlijn 89/48/EEG van de Raad van 21 december 1988 betreffende een algemeen stelsel van erkenning van hoger-onderwijsdiploma's waarmee beroepsopleidingen van ten minste drie jaar worden afgesloten, aangevuld bij de richtlijn 92/51/EEG van de Raad van 18 juni 1992 wat het beroep van advocaat betreft en van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 tot wijziging van de artikelen 428*bis* tot 428*decies* van het Gerechtelijk Wetboek ingevoegd bij het koninklijk besluit van 2 mei 1996 tot omzetting van de richtlijn 89/48/EEG van de Raad van 21 december 1988 betreffende een algemeen stelsel van erkenning van hoger-onderwijsdiploma's waarmee beroepsopleidingen van ten minste drie jaar worden afgesloten, aangevuld bij de richtlijn 92/51/EEG van de Raad van 18 juni 1992 wat het beroep van advocaat betreft.

— Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Le Gouvernement a déposé les projets de loi ci-après :

1° Projet de loi portant assentiment aux Actes internationaux suivants :

a) la Convention sur la base de l'article K.3 du Traité sur l'Union européenne portant création d'un Office européen de police (Convention Europol), Annexe, et Déclarations, faites à Bruxelles le 26 juillet 1995;

b) le Protocole, établi sur la base de l'article K. 3 du Traité sur l'Union européenne, concernant l'interprétation, à titre préjudiciel, par la Cour de Justice des Communautés européennes de la Convention portant création d'un Office européen de police, et Déclarations, faits à Bruxelles le 24 juillet 1996;

c) et le Protocole établissant, sur la base de l'article K.3 du Traité sur l'Union européenne et de l'article 41 paragraphe 3 de la Convention Europol, les privilèges et immunités d'Europol, des membres de ses organes, de ses directeurs-adjoints et de ses agents, fait à Bruxelles le 19 juin 1997.

— Le projet de loi a été envoyé à la Commission des Affaires étrangères.

2° Projet de loi portant ratification de l'arrêté royal du 2 mai 1996 visant à la transposition, en ce qui concerne la profession d'avocat, de la directive 89/48/C.E.E. du Conseil du 21 décembre 1988 relative à un système général de reconnaissance des diplômes d'enseignement supérieur qui sanctionnent des formations professionnelles d'une durée minimale de trois ans, complétée par la directive 92/51/C.E.E. du Conseil du 18 juin 1992 et de l'arrêté royal du 27 mars 1998 modifiant les articles 428*bis* à 428*decies* du Code judiciaire insérés par l'arrêté royal du 2 mai 1996 visant à la transposition, en ce qui concerne la profession d'avocat, de la directive 89/48/C.E.E. du Conseil du 21 décembre 1988 relative à un système général de reconnaissance des diplômes d'enseignement supérieur qui sanctionnent des formations professionnelles d'une durée minimale de trois ans, complétée par la directive 92/51/C.E.E. du Conseil du 18 juin 1992.

— Le projet de loi a été envoyé à la commission de la Justice.

Deze wetsontwerpen zullen worden gedrukt en rondgedeeld.

Ces projets de loi seront imprimés et distribués.

VOORSTELLEN — PROPOSITIONS

Indiening — Dépôt

De voorzitter. — De volgende voorstellen werden ingediend :

A. Wetsvoorstellen

Artikel 81

1° Wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 augustus 1824 houdende dat de kerkbesturen en kerkelijke administraties geen beschikkingen kunnen nemen omtrent onderwerpen, waarvan de bezorging hen niet uitdrukkelijk bij de bestaande wetten, reglementen of verordeningen is opgedragen (van de heren Erdman en Vandenberghe).

2° Wetsvoorstel tot opslorping van de structurele werkloosheid en herintegratie van langdurige werklozen (van de heer Olivier).

3° Wetsvoorstel met betrekking tot de inzage van het strafdosier en strekkende tot wijziging van artikel 61*ter* van het Wetboek van Strafvordering en van artikel 460*ter* van het Strafwetboek (van de heren Erdman en Lallemand).

4° Wetsvoorstel houdende de invoering van een terugkeerregeling voor personen van vreemde nationaliteit (van de heer Verreycken).

5° Wetsvoorstel houdende opheffing van de wet van 5 december 1974 betreffende het inschrijvingsgeld voor de examens en vergelijkende examens georganiseerd door de vaste wervingssecretaris (van de heer Olivier).

6° Wetsvoorstel tot aanvulling van het Wetboek van Strafvordering met bepalingen inzake DNA-onderzoek voor algemene identificatie in strafzaken en tot oprichting van een commissie voor de evaluatie van de wet betreffende het DNA-onderzoek (van de heer Coveliers).

B. Voorstel van resolutie

Voorstel van resolutie betreffende de onderhandelingen binnen de OESO met het oog op het sluiten van een multilaterale overeenkomst inzake investeringen (van de heer Jonckheer c.s.).

Les propositions ci-après ont été déposées :

A. Propositions de loi

Article 81

1° Proposition de loi modifiant l'arrêté royal du 16 août 1824 portant que les fabriques et administrations d'église ne peuvent prendre des dispositions sur des objets dont le soin ne leur est pas expressément conféré par les lois, règlements et ordonnances existants (de MM. Erdman et Vandenberghe).

2° Proposition de loi visant à assurer la résorption du chômage structurel et la réinsertion des chômeurs de longue durée (de M. Olivier).

3° Proposition de loi relative à la consultation du dossier répressif et visant à modifier l'article 61ter du Code d'instruction criminelle et l'article 460ter du Code pénal (de MM. Erdman et Lallemand).

4° Proposition de loi réglementant le retour des personnes de nationalité étrangère (de M. Verreycken).

5° Proposition de loi abrogeant la loi du 5 décembre 1974 relative au droit d'inscription aux examens et concours organisés par le secrétaire permanent au recrutement (de M. Olivier).

6° Proposition de loi complétant le Code d'instruction criminelle par des dispositions relatives à l'examen de l'A.D.N. aux fins d'identification générale en matière pénale et créant une commission d'évaluation de la loi relative à l'examen de l'A.D.N. (de M. Coveliers).

B. Proposition de résolution

Proposition de résolution concernant les négociations conduites au sein de l'O.C.D.E. en vue d'un accord multilatéral sur l'investissement (de M. Jonckheer et consorts).

Deze voorstellen zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Ces propositions seront traduites, imprimées et distribuées.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

VRAGEN OM UITLEG — DEMANDES D'EXPLICATIONS

Indiening — Dépôt

De voorzitter. — Het bureau heeft volgende vragen om uitleg ontvangen :

1. van de heer Devolder aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de registratie van sommige homeopathische geneesmiddelen»;

2. van mevrouw Leduc aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «de schending van de mensenrechten in Algerije en onze verantwoordelijkheid terzake»;

3. van mevrouw Thijs aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de opdracht van de gemeentesecretaris»;

4. van mevrouw Willame-Boonen aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «de eerste resultaten van de hervorming van het statuut van de NGO's en van hun medefinanciering».

Deze vragen worden naar de plenaire vergadering verzonden.

Le bureau a été saisi des demandes d'explications suivantes :

1. de M. Devolder au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «l'enregistrement de certains médicaments homéopathiques»;

2. de Mme Leduc au vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et au secrétaire d'État à la Coopération au Développement sur «la violation des droits de l'homme en Algérie et notre responsabilité en la matière»;

3. de Mme Thijs au vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «les attributions du secrétaire communal»;

4. de Mme Willame-Boonen au secrétaire d'État à la Coopération au Développement sur «les premiers résultats de la mise en œuvre de la réforme du statut des O.N.G. et de leur cofinancement».

Ces demandes sont envoyées à la séance plénière.

VÉRIFICATION DES POUVOIRS ET PRESTATION DE SERMENT D'UN NOUVEAU MEMBRE

ONDERZOEK VAN GELOOFSBRIEVEN EN EEDAFLEGGING VAN EEN NIEUW LID

M. le président. — Le Sénat est saisi du dossier de M. Istasse, sénateur désigné par le Parlement de la Communauté française, en remplacement de M. Mouton, démissionnaire.

Le bureau vient de se réunir pour la vérification des pouvoirs de M. Istasse.

Je vous propose d'entendre immédiatement le rapport du bureau.

Bij de Senaat is het dossier aanhangig van de heer Istasse aangevoerd als senator door het Parlement van de Franse Gemeenschap, ter vervanging van de heer Mouton, die ontslag heeft genomen.

Het bureau is zopas bijeengekomen om de geloofsbrieven van de heer Istasse te onderzoeken.

Ik stel u voor onmiddellijk het verslag van het bureau te horen.

Je prie donc M. Erdman, rapporteur, de donner lecture du rapport du bureau.

De heer Erdman (SP), rapporteur. — Mijnheer de voorzitter, het is de gewoonte dat het verslag wordt uitgebracht in de taal van de betrokkene. Daarom lees ik mijn verslag in het Frans.

Le bureau a pris connaissance de la désignation effectuée le 1er avril 1998 par le groupe PS du Parlement de la Communauté française, en application de l'article 211, paragraphe 7, du Code électoral, afin de pourvoir au remplacement de M. Henri Mouton, démissionnaire.

Il a constaté que la liste transmise au greffier du Sénat est signée par la majorité des membres du groupe concerné.

En ce qui concerne la vérification des pouvoirs proprement dite, le bureau estime cette procédure superfétatoire dans la mesure où cette vérification a déjà été effectuée précédemment par l'assemblée compétente.

Le bureau vous propose dès lors l'admission de M. Jean-François Istasse comme membre du Sénat. (*Applaudissements.*)

M. le président. — Plus personne ne demandant la parole, je mets aux voix les conclusions de ce rapport.

Daar niemand het woord vraagt, breng ik de conclusie van dit verslag in stemming.

— Les conclusions, mises aux voix par assis et levé, sont adoptées.

De conclusie, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt aangenomen.

M. le président. — Je prie M. Istasse de prêter le serment constitutionnel.

M. Istasse (PS). — Je jure d'observer la Constitution.

M. le président. — Je donne acte à M. Istasse de sa prestation de serment et le déclare installé dans sa fonction de sénateur. (*Applaudissements.*)

VOORSTELLEN — PROPOSITIONS

Inoverwegingneming — Prise en considération

De voorzitter. — Aan de orde is thans de bespreking over de inoverwegingneming van voorstellen.

L'ordre du jour appelle la discussion sur la prise en considération de propositions.

U heeft de lijst ontvangen van de verschillende in overweging te nemen voorstellen met opgave van de commissies waarnaar het bureau van plan is ze te verwijzen.

Vous avez reçu la liste des différentes propositions à prendre en considération, avec indication des commissions auxquelles le bureau envisage de les renvoyer.

Leden die opmerkingen mochten hebben, gelieven mij die vóór het einde van de vergadering te doen kennen.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler, de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, zal ik beschouwen dat die voorstellen in overweging zijn genomen en verwezen naar de commissies die door het bureau zijn aangeduid.

Sauf suggestions divergentes, je considérerai les propositions comme prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées par le bureau.

QUESTION ORALE DE M. DESMEDT AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LA NÉCESSITÉ DE LÉGIFÉRER D'URGENCE EN VUE DE SUPPRIMER LES JURIDICTIONS MILITAIRES»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DESMEDT AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE DRINGENDE NOOD AAN EEN WET DIE DE MILITAIRE RECHTBANKEN AFSCHAFT»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Desmedt au ministre de la Justice.

La parole est à M. Desmedt.

M. Desmedt (PRL-FDF). — Monsieur le président, pour la troisième fois, j'ai l'occasion de vous poser une question orale à la suite des décisions du Conseil de guerre de Bruxelles rendues à l'égard de soldats belges coupables d'exactions commises en Somalie envers des sujets africains. Je vous ai en effet déjà interrogé les 6 novembre 1995 et 10 juillet 1997.

Les trois jugements qui sont intervenus présentent d'étranges similitudes. Il s'agit chaque fois de faits commis en Somalie par des soldats belges à l'égard de Somaliens, faits toujours marqués par un réel mépris à l'égard de la dignité de la personne humaine et empreints de racisme.

Bien que la matérialité des faits soit à chaque fois établie, le Conseil de guerre a, à trois reprises, prononcé des jugements choquants, acquittant les prévenus, leur accordant la suspension du prononcé ou les condamnant à des peines dérisoires assorties du sursis et sans commune mesure avec la gravité des faits. En outre, le Conseil de guerre a refusé de reconnaître le comportement raciste des prévenus et en a débouté le Comité pour l'égalité des chances. Ces décisions sont consternantes. Elles témoignent soit d'un réflexe corporatiste, soit d'une regrettable indulgence à l'égard de comportements scandaleux. Cela donne de notre justice une image lamentable et remet en cause l'utilité même de juridictions militaires spécifiques. Je suis partisan de la suppression de ces juridictions et le 10 juillet 1997, je vous interrogeais sur vos intentions à cet égard. Vous m'avez répondu qu'un projet de réforme des juridictions militaires existait et que le Conseil d'État vous avait communiqué son avis le 13 septembre 1996. Depuis, malheureusement, plus rien n'a bougé. Il paraît, au regard des décisions lamentables que j'ai rappelées, qu'il y a urgence à agir en cette matière et à ne pas faire dépendre ce projet d'une réforme globale de notre système judiciaire.

Je ne vous demande bien entendu pas, monsieur le ministre, de commenter une décision de justice mais de dire si vous êtes disposé à nous présenter rapidement votre projet de loi qui nous permettra de débattre du sort à réserver à ces juridictions désuètes et apparemment peu sensibles au respect des droits de l'homme.

M. le président. — La parole est à M. De Clerck, ministre.

M. De Clerck, ministre de la Justice. — Monsieur le président, M. Desmedt a, en effet, posé à plusieurs reprises des questions à propos de l'utilité de juridictions militaires spécifiques. À cet égard, je suis persuadé qu'il faut éviter de modifier la législation

dans l'urgence, sur la base d'un jugement ou d'un arrêt particulier. Un projet de loi existe mais il n'a pas été soumis au Parlement. En effet, entre-temps, une étude quant à la réforme de nos cours et tribunaux a été demandée à des professeurs d'université. Le débat relatif à une réforme globale est donc en cours puisque le Centre interuniversitaire de droit judiciaire a fait une proposition tendant à créer des tribunaux d'arrondissement divisés en cinq sections et comportant quinze chambres distinctes. Une de ces chambres se verrait confier le traitement des dossiers militaires.

En ce qui me concerne, je suis d'avis qu'il convient de poursuivre dans cette voie car il serait déraisonnable de légiférer dès à présent pour les seules matières militaires et revenir ensuite sur la problématique des justices de paix, des tribunaux de police, des tribunaux du travail, des tribunaux du commerce, etc. d'autant plus que nous nous dirigeons vers l'intégration de toutes ces juridictions au sein d'un tribunal d'arrondissement.

Les études en question ont été réalisées, je le rappelle, par des professeurs d'université. Entre-temps, je me suis engagé à présenter un document sur la réforme du ministère public. Nous devons également nous prononcer sur l'opportunité de l'intégration éventuelle de l'auditorat militaire. De telles questions seront reprises dans l'étude portant sur le ministère public. Il est évident que dans le même temps, nous aurons à prendre une décision sur la réforme globale.

Je résumerai brièvement mes positions en la matière.

D'abord, effectivement, des priorités nouvelles se sont présentées à nous : nous avons dû les traiter préalablement, dans cette assemblée et à la Chambre.

Ensuite, l'étude doit être poursuivie de façon globale, comme l'ont conseillé les professeurs d'université, et non par volets : en l'occurrence, je ne suis plus favorable à l'option consistant à déposer, séparément le projet de loi relative à la réforme des juridictions militaires.

M. le président. — La parole est à M. Desmedt pour une réplique.

M. Desmedt (PRL-FDF). — Monsieur le président, je ne puis partager le point de vue du ministre.

Monsieur le ministre, vous me répétez aujourd'hui ce que vous m'avez dit voici huit mois.

Votre prédécesseur a initié un projet de loi réformant les tribunaux militaires. Celui-ci a été transmis au Conseil d'État, qui vous a remis son avis en septembre 1996, c'est-à-dire voici un an et demi. Pour ma part, je ne vois pas ce qui vous empêche de faire avancer ce projet. À force de vouloir lier cette question à la réforme de l'ensemble de l'appareil judiciaire, rien ne bouge. Dans l'état actuel des juridictions, il ne me paraît pas extrêmement difficile de transférer aux tribunaux correctionnels ordinaires et aux cours d'assises les dossiers actuellement traités devant les Conseils de guerre.

Effectivement, une réforme générale de notre système judiciaire est prévue. Cependant, certaines situations deviennent de plus en plus choquantes — je pense au fait que des décisions scandaleuses continuent à être prises.

Selon moi, monsieur le ministre, vous avez tort de vouloir mêler cette question à l'ensemble de la réforme judiciaire dont nous ignorons quand elle interviendra.

Certes, monsieur le ministre, vous disposez des avis que vous ont remis certains professeurs d'université. Cependant, ces derniers ne font pas les lois : il appartient au gouvernement de prendre des initiatives et au Parlement de se prononcer par des votes.

Pour ma part, je regrette votre attitude, monsieur le ministre. Peut-être un autre jugement du même type sera-t-il rendu dans quelques mois et en attendant, rien ne change. Selon moi, le gouvernement devrait avoir le courage d'accorder une priorité à ce problème et de présenter devant le Parlement le projet de loi sur lequel le Conseil d'État a remis un avis.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GORIS AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE TOEPASSING VAN ELEKTRONISCH HUISARREST»

QUESTION ORALE DE M. GORIS AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «L'APPLICATION DE L'ARRÊT ÉLECTRONIQUE À DOMICILE»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Goris aan de minister van Justitie.

Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, vorige dinsdag hield de minister van Justitie een persvoorstelling betreffende het opstarten van een experiment van elektronisch huisarrest voor sommige categorieën veroordeelde gedetineerden. Dit systeem biedt ongetwijfeld tal van voordelen, zoals de vermindering van de overbevolking in de gevangnissen en de betere integratie van de gedetineerden in de samenleving.

Toch rijzen er in dit verband vragen. Sinds wanneer loopt dit experiment? Hoeveel gedetineerden staan er op het ogenblik onder elektronisch huisarrest? Hoeveel gedetineerden — bij benadering — voldoen aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor elektronisch huisarrest? Kunnen alle gedetineerden die aan de voorwaarden voldoen, gebruik maken van dit systeem? In welke tijdsperiode? Is de minister ervan overtuigd dat het systeem via stemherkenning en via de enkelband betrouwbaar is? Welke ervaringen heeft men met dit systeem? Hebben er zich reeds problemen voorgedaan, meer bepaald met de stemcomputer? Tot nu toe komen enkel de gedetineerden van Sint-Gillis voor dit experiment in aanmerking. Wanneer wordt deze mogelijkheid geboden aan de overige gedetineerden? De kandidaat dient maandelijks 5 000 frank bij te dragen in de onkosten van het systeem. Betekent dit dat gedetineerden zonder bestaansmiddelen niet van deze maatregel kunnen genieten?

De voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de voorzitter, ik heb het experiment met het elektronisch huisarrest herhaaldelijk aangekondigd. Gisteren werd het voorgesteld aan de pers. De vraag van de heer Goris laat mij toe enkele concrete details van dit experiment toe te lichten.

In een eerste fase werd de apparatuur intern uitgetest en werden alle voorbereidingen getroffen om na te gaan of het elektronisch huisarrest in de praktijk toepasbaar is. Tijdens de proeffase werden ambtenaren ingeschakeld om te controleren of het systeem van de stemherkenning en van de enkelband die verbonden is met een zender, behoorlijk functioneert.

In de uitvoeringsfase wordt het experiment effectief toegepast op gedetineerden. Na een evaluatie wordt sinds 3 maart 1998 het systeem van de enkelband op een eerste gedetineerde toegepast. Het systeem van de stemherkenning is eveneens klaar voor gebruik, maar wordt op het ogenblik nog niet toegepast. Theoretisch komen enkele honderden gevangenen in aanmerking. Buitenlandse ervaringen leren ons dat het aantal gedetineerden dat werkelijk in aanmerking komt, beperkt blijft omdat er moet worden voldaan aan bijkomende criteria. In ons land zullen we werken met personen die tot maximum drie jaar zijn veroordeeld. De maatregel zal uitsluitend op het einde van de periode worden toegepast. Sommige categorieën van gedetineerden worden uitgesloten, namelijk seksuele delinquenten, druggebruikers en veroordeelden wegens ernstige geweldsdelicten.

Momenteel zijn er nog geen problemen om aan de aanvragen te voldoen. Veertig tot vijftig gedetineerden kunnen gelijktijdig in het experiment worden ingeschakeld. Hiervoor is de nodige technische apparatuur voorhanden. Gedurende de negen maanden dat het experiment zal lopen, zullen ongeveer 100 gedetineerden in één van de beide systemen worden gevolgd. Tussen het begin van het onderzoek van het dossier en de inschakeling in het systeem verlopen drie tot vier weken.

Geen enkel systeem is 100% sluitend. De betrokkenen krijgen een kans op herstel en reïntegratie. Er is natuurlijk de mogelijkheid dat ze zich onttrekken aan de controle, maar het is slechts één

van de mechanismen die controleren of alle voorwaarden worden gerespecteerd. Er zijn bijvoorbeeld ook de regelmatige bezoeken van de justitie-assistenten.

Uit de evaluatie van dergelijke systemen in het buitenland leren we dat het de zelfcontrole en de discipline van de gedetineerden stimuleert. De algemene indruk is positief.

Momenteel komen enkel gedetineerden van Sint-Gillis in aanmerking als hun verblijfplaats in het gerechtelijk arrondissement Brussel ligt. In de toekomst zal dat het geval zijn voor alle gedetineerden die aan de voorwaarden voldoen uit eender welke gevangenis en eender welk arrondissement. De controle gebeurt vanuit Sint-Gillis met een centrale computer. Als het experiment in Sint-Gillis positief uitvalt zal het uitgebreid worden tot het hele land.

Net als in andere landen dragen de gedetineerden bij in de kosten van het systeem. Ons land is dus geen uitzondering. De bijdrage is momenteel 5 000 frank per maand. Indien de gedetineerde zelf niet kan betalen zullen de justitie-assistenten alternatieve oplossingen zoeken. Een groot voordeel is dat de betrokkene normaal kan werken. Geldgebrek mag evenwel geen argument zijn om iemand uit te sluiten. De bijdrage is ook een vorm van responsabilisering. De gedetineerde moet volledig willen meewerken aan zijn reïntegratie in de samenleving. Het is geen opgelegd maar wel een volutaristisch model. Het is een belangrijk experiment dat de reïntegratie zal bevorderen en het probleem in verband met de enorme overbevolking in de gevangnissen, zal helpen oplossen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goris voor een repliek.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik sta ook positief tegenover de uitbreiding van dit experiment dat een enorme verbetering betekent.

Ik wil twee bijkomende korte vragen stellen.

Ten eerste, zullen alle gedetineerden die aan de voorwaarden voldoen een kans krijgen of hangt dit af van een willekeurige beslissing van de gevangenisdirectie, van de minister of iemand anders?

Ten tweede, wat waren de problemen in verband met de stemcomputer? Ik heb vernomen dat het gedeeltelijk aan Belgacom te wijten was. Kan de minister hier duidelijkheid brengen?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de voorzitter, zodra dit experiment positief wordt geëvalueerd, zullen we dit systeem van vrijheidsberoving zo ruim mogelijk toepassen. De selectie van de kandidaten gebeurt door de gevangenisdirecteurs. Als minister zal ik op dat niveau niet tussen beide komen.

Aangezien we niet verwachten dat hierbij onmiddellijk problemen zullen rijzen, werd er nog geen geijkte selectieprocedure uitgewerkt.

Het leveren van de technologie heeft inderdaad enige vertraging opgelopen. Belgacom is er niet in geslaagd de leveringstermijnen voor de «voice technology», de apparatuur voor stemherkenning, te respecteren. We hebben ons dan gericht tot de NV KeyWare, die de technologie van Lernhout & Hauspie gebruikt, en die voor de verdere evaluatie samenwerkt met Belgacom die het systeem van de elektronische enkelband leverde.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. MAHOUX AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTÉRIEUR SUR «L'INITIATIVE DU COMMISSAIRE EUROPÉEN SIR LEON BRITTAN AU SUJET DU 'NEW TRANSATLANTIC MARKETPLACE'»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER MAHOUX AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIËN EN BUITENLANDSE HANDEL OVER «HET INITIATIEF VAN EUROPEES COMMISSARIS SIR LEON BRITTAN IN VERBAND MET DE 'NEW TRANSATLANTIC MARKETPLACE'»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Mahoux au vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur.

La parole est à M. Mahoux.

M. Mahoux (PS). — Monsieur le président, on prête l'intention au commissaire européen en charge du commerce, Sir Leon Brittan, d'aborder au cours du sommet euro-américain du 18 mai la problématique du «New Transatlantic Marketplace» — NTM — c'est-à-dire la création d'une zone de libre-échange entre l'Europe et les États-Unis.

Le problème a-t-il été abordé lors d'un Conseil européen ?

Quelle est la position du gouvernement belge sur l'opportunité d'entamer de telles négociations ?

Que pense le gouvernement d'une initiative d'un commissaire européen sans qu'un mandat lui ait été attribué par le Conseil des ministres ?

M. le président. — La parole est à M. Maystadt vice-Premier ministre.

M. Maystadt, vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur. — Monsieur le président, le commissaire Leon Brittan a effectivement présenté une communication de la Commission sur ce qu'il appelle le nouveau marché transatlantique au Conseil Affaires générales européen du 30 mars. L'initiative a pour but de faire évoluer les relations transatlantiques sur une base plus constructive et de relancer la coopération entre les deux continents à un moment où les controverses se multiplient notamment en matière de législation extra-territoriale, d'hormones, d'organismes génétiquement modifiés, etc. Selon la Commission, ces idées sont de nature à donner une impulsion importante au système de négociations commerciales multilatérales à l'Organisation mondiale du commerce.

Les principaux éléments de la proposition de la Commission tournent autour de quatre axes : premièrement, coopération en matière de normes et de standards; deuxièmement, engagement politique de négociations tarifaires à l'O.M.C. avec l'objectif de supprimer les tarifs d'ici à 2010; troisièmement, création d'une zone de libre-échange en matière de services; quatrièmement, ouverture réciproque des marchés en matière de marchés publics et amélioration qualitative de la protection de la propriété intellectuelle et libéralisation des investissements.

Le gouvernement est encore en train d'examiner la communication et, sur le fond, il est évidemment trop tôt pour présenter la position officielle du gouvernement belge.

Néanmoins, je puis déjà vous indiquer que j'estime, à titre personnel, que pareille initiative devrait être strictement encadrée et répondre à trois conditions fondamentales.

Tout d'abord, en aucun cas, l'initiative ne peut porter sur les aspects structurels de la politique agricole de l'Union européenne ni sur les secteurs de l'audiovisuel et de la culture.

Ensuite, le nouveau marché transatlantique doit être complètement compatible avec les règles de l'Organisation mondiale du commerce.

Enfin, en ce qui concerne les discussions bilatérales, il doit être entendu que l'objectif n'est pas d'agir à l'encontre des pays tiers mais au contraire d'agir ensemble de manière à ce que le plus

grand nombre d'entre eux souscrive à l'objectif d'ouverture des marchés et des négociations de règles internationales conformément à l'esprit de l'O.M.C.

La Commission doit, pour aller de l'avant, présenter un mandat au Conseil. Elle a souhaité connaître, au préalable, les réactions des États membres sur ses idées et cette procédure est normale.

M le président. — La parole est à M. Mahoux pour une réplique.

M. Mahoux (PS). — Monsieur le président, les déclarations de M. Brittan semblent être en contradiction avec le point de vue exprimé par M. le vice-Premier ministre.

Par ailleurs, ce dernier fait allusion à tout ce qui a trait au secteur culturel et agricole; en ce qui concerne les législations sociales et environnementales, je présume que les accords qui pourraient être passés ou qui devraient être discutés ne pourraient aller à l'encontre des législations adoptées à l'échelon européen.

M. le président. — La parole est à M. Maystadt, vice-Premier ministre.

M. Maystadt, vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur. — Monsieur le président, jusqu'à présent, dans la présentation donnée par la Commission, les législations sociales et environnementales ne sont concernées en aucune manière par la négociation que la Commission souhaite ouvrir.

M. Mahoux (PS). — Et en ce qui concerne les déclarations du commissaire Brittan ?

M. Maystadt, vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur. — Monsieur Mahoux, sur ce point, je vous ai indiqué la règle en la matière et non mon point de vue personnel.

La Commission est en effet compétente pour mener ce type de négociation dans le domaine de la politique commerciale externe, mais elle ne peut entamer des négociations qu'après avoir reçu, au préalable, un mandat du Conseil. Aussi longtemps que ce dernier ne lui aura pas donné ce mandat, la Commission — et fatalement un de ses membres — ne peut négocier ce type de question avec des partenaires étrangers.

M le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER COENE AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIËN EN BUITENLANDSE HANDEL OVER «DE AANPASSING VAN DE STATUTEN VAN DE EFFECTENBEURSVENNOOTSCHAP VAN BRUSSEL»

QUESTION ORALE DE M. COENE AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTÉRIEUR SUR «L'ADAPTATION DES STATUTS DE LA SOCIÉTÉ DE LA BOURSE DE VALEURS MOBILIÈRES DE BRUXELLES»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Coene aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel.

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de voorzitter, in het *Belgisch Staatsblad* van 25 maart jongstleden werd het koninklijk besluit van 6 maart 1998 tot wijziging van de statuten van de Effectenbeursvennootschap van Brussel gepubliceerd. Met dit koninklijk besluit bracht de vice-eerste minister het aantal directeurs van drie naar twee. Deze aanpassing kwam er zonder

consultatie van de raad van bestuur die volgens de statuten nochtans advies moet uitbrengen over statutenwijzigingen. Normaal moet eveneens een buitengewone algemene vergadering worden bijeengeroepen om over een dergelijke wijziging te beslissen. Dit is evenmin gebeurd.

Kan de vice-eerste minister uitleggen waarom hij de wettelijke procedures niet heeft gevolgd? Kan hij zomaar een statutenwijziging opleggen zonder de wet op de handelsvennootschappen na te leven?

Na de «Big Bangbis», de wet van 6 april 1995, werden de statuten van de Effectenbeursvennootschap aangepast zodat het directiecomité uit drie leden ging bestaan. Gezien de nieuwe bevoegdheden van dat directiecomité en vooral gezien de controle die het moet uitoefenen op het marktgebeuren, werd dit als een absoluut minimum beschouwd. Kan de vice-eerste minister uitleggen waarom dit alles plotseling niet meer essentieel is?

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Maystadt.

De heer Maystadt, vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel. — Mijnheer de voorzitter, door het ontslag van één van de drie directeurs van de Effectenbeursvennootschap, daalde het aantal directeurs van de Beurs vorige maand de facto tot twee. De onderhandelingen over de fusie van de Effectenbeurs, Belfox en CIK, in de zogenaamde BEX, waren toen nog aan de gang, zodat het nog niet mogelijk was de samenstelling van het directiecomité van de BEX vast te stellen. Daarom vond ik het dan nog beter een overgangsmaatregel te treffen om de vermindering van het aantal directeurs van de Beurs naar twee te officialiseren. Het was inderdaad moeilijk en zelfs contraproductief om voor de vacante betrekking een kandidaat te vinden voor een periode van slechts enkele maanden.

Overeenkomstig artikel 9, derde lid, van de wet van 6 april 1995, heb ik de Effectenbeursvennootschap en de CBF advies gevraagd voor deze wijziging van de statuten. Mag ik er bovendien aan herinneren dat voor de bepaling van de statuten van de Effectenbeursvennootschap van de gewone regeling voor handelsvennootschappen wordt afgeweken. De statuten worden door de Koning bepaald, evenwel na advies van de Effectenbeursvennootschap en de CBF.

Ik blijf er vast van overtuigd dat het directiecomité van de Beurs van Brussel inderdaad uit ten minste drie leden moet bestaan. De maatregel die de heer Coene ter sprake brengt, is echter slechts tijdelijk en zal niet meer van kracht zijn wanneer de BEX en het nieuwe directiecomité zullen zijn geïnstalleerd.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Coene voor een repliek.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de vice-eerste minister voor zijn antwoord, maar ik vraag mij wel af waarom in het koninklijk besluit niet wordt vermeld dat er een advies wordt gevraagd. Misschien is het een vergetelheid.

Was het niet beter de zaak te laten zoals ze was, de plaats open te laten en van drie naar twee directeurs te gaan bij de fusie?

M. le président. — La parole est à M. Maystadt, vice-Premier ministre.

M. Maystadt, vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur. — Monsieur le président, j'avais bien entendu songé à la solution qu'évoque M. Coene à savoir laisser les choses en l'état. Malheureusement, toutes les décisions prises par le comité de direction auraient été, m'a-t-on dit, invalides. C'est la raison pour laquelle j'ai dû prendre cette mesure temporaire.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE MME DELCOURT-PÊTRE AU MINISTRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL SUR «LA RÉINSERTION PROFESSIONNELLE DES CHÔMEURS DE LONGUE DURÉE»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW DELCOURT-PÊTRE AAN DE MINISTER VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID OVER «DE HERINTREDING VAN LANGDURIG WERKLOZEN»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Delcourt au ministre de l'Emploi et du Travail.

La parole est à Mme Delcourt.

Mme Delcourt-Pêtre (PSC). — Monsieur le président, l'arrêté royal du 8 août 1997 met sur pied une nouvelle aide à l'emploi destinée à la réinsertion professionnelle des chômeurs de longue durée. Depuis lors, plusieurs modifications ou précisions sont intervenues dans diverses dispositions légales, plus particulièrement dans la loi du 13 février 1998 portant des dispositions en faveur de l'emploi, ainsi que dans l'arrêté d'exécution de cette dernière loi et dans la loi du 22 février 1998 portant des dispositions sociales.

Diverses agences locales pour l'emploi ont manifesté leur refus de participer au choix des emplois ouverts à ces chômeurs de longue durée, selon la procédure prévue dans la législation, si l'on ne leur donnait pas les moyens humains et techniques pour le faire.

Je souhaiterais poser les questions suivantes à Mme la ministre.

Premièrement, cette pléthore de dispositions légales pour une aide à l'emploi qui n'existe que depuis quelques mois ne nuit-elle pas à la visibilité et à l'intérêt que les employeurs pourraient manifester vis-à-vis d'une telle mesure?

Deuxièmement, quelle est votre position face aux objections des A.L.E. relatives au rôle que l'on entend leur faire jouer en la matière? Des moyens supplémentaires sont-ils prévus pour les A.L.E.?

Troisièmement, connaît-on le nombre de dossiers introduits à ce jour? Parmi ceux-ci, combien de postes de travail sont-ils déjà opérationnels?

M. le président. — La parole est à Mme Smet, ministre.

Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes. — Monsieur le président, j'estime qu'il n'y a pas pléthore de dispositions légales pour cette mesure.

À côté de la réglementation de base contenue dans l'arrêté royal du 8 août 1997, un article de loi complète la base légale en matière d'activation des allocations de chômage et un arrêté d'exécution de cette disposition légale de la même date — le 13 février 1998 — règle l'exonération des cotisations patronales de sécurité sociale, la possibilité de plafonner le salaire à 120% du revenu minimum mensuel moyen garanti, le raccourcissement du délai de préavis — sept jours — à respecter par le travailleur qui a trouvé un autre emploi.

La loi du 22 février 1998 portant des dispositions sociales concerne, quant à elle, plus généralement l'activation du minime.

Mon sentiment est confirmé par l'intérêt des employeurs pour cette mesure. Celle-ci a en fait démarré effectivement à partir de février 1998 après la campagne d'information qui a été menée fin janvier.

Le 9 mars 1998, 4 886 employeurs avaient déjà manifesté leur intérêt par fax ou par téléphone.

Je disposerai de statistiques plus complètes la semaine prochaine mais je puis communiquer que, à la date du 26 mars 1998: 1 580 employeurs avaient déjà introduit un dossier complet; 1 157 dossiers — soit près de 75% — ont déjà donné lieu à une décision; 1 480 emplois supplémentaires ont ainsi été autorisés.

Ces premiers chiffres et délais démontrent à la fois l'intérêt des employeurs et l'efficacité de la procédure qui a été mise en place. Les décisions ont été prises à très court terme.

Un rôle a été attribué aux A.L.E. parce que c'est une structure proche du terrain et notamment des entreprises locales. On a veillé à ne pas surcharger les A.L.E. en confiant aux agents A.L.E. un rôle essentiellement administratif et de promotion.

Je suis convaincue que cette nouvelle mesure représente un atout supplémentaire pour les A.L.E. dans leur mission de service aux demandeurs d'emploi, aux employeurs et plus largement à la population de leur entité.

Jusqu'à présent, je n'ai pas eu beaucoup d'objections de la part des A.L.E. Les chiffres que j'ai donnés il y a un instant confirment cette bonne collaboration.

Je comprends néanmoins les A.L.E. qui ont réagi face à ce surcroît de travail.

Je peux à ce sujet vous informer qu'un effectif supplémentaire de plus ou moins 110 agents vient d'être attribué et réparti entre un certain nombre d'agences locales pour l'emploi au cours de la quinzaine écoulée. Je n'exclus pas que cet effectif puisse encore être renforcé à l'avenir en fonction des besoins et des moyens disponibles.

M. le président. — La parole est à Mme Delcourt pour une réplique.

Mme Delcourt-Pêtre (PSC). — Monsieur le président, je remercie Mme la ministre pour sa réponse très précise. Comme elle nous a dit qu'elle disposerait de nouvelles évaluations la semaine prochaine, j'aimerais pouvoir disposer de ces statistiques.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW THIJIS AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR VEILIGHEID EN STAATSSECRETARIS VOOR MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE EN LEEFMILIEU OVER «DE TOEGANG TOT DE TEWERKSTELLINGSPROGRAMMA'S VAN DE FEDERALE OVERHEID»

QUESTION ORALE DE MME THIJIS AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA SÉCURITÉ ET SECRÉTAIRE D'ÉTAT À L'INTÉGRATION SOCIALE ET À L'ENVIRONNEMENT SUR «L'ACCÈS AUX PROGRAMMES DE MISE AU TRAVAIL DU POUVOIR FÉDÉRAL»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van mevrouw Thijs aan de staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu.

Minister Smet antwoordt namens haar collega.

Het woord is aan mevrouw Thijs.

Mevrouw Thijs (CVP). — Mijnheer de voorzitter, personen die vandaag het bestaansminimum of financiële steun van een OCMW trekken, zullen toegang krijgen tot alle bestaande tewerkstellingsprogramma's van de federale overheid. Dit betekent dat migranten die wegens hun nationaliteit geen recht hebben op het bestaansminimum, nu ook toegang krijgen tot de federale tewerkstellingsprogramma's.

Hoeveel migranten zijn er die aan alle criteria voor een bestaansminimum van het OCMW voldoen, maar dit niet krijgen wegens hun nationaliteit? Hoe worden die migranten opgespoord en hoe komen ze te weten dat ze eventueel kunnen deelnemen aan bestaande tewerkstellingsprogramma's? Hoe worden de OCMW's hierover ingelicht?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Smet.

Mevrouw Smet minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. — Mijnheer de voorzitter, de federale regering heft op 30 maart 1998

een themaministerraad gewijd aan de armoedeproblematiek. Op deze themaraad besliste de federale regering over een belangrijk en omvangrijk tewerkstellingspakket. Teneinde de tewerkstelling in toepassing van artikel 60, paragraaf 7, van de organieke OCMW-wet verder te stimuleren werd de volledige vrijstelling van werkgeversbijdragen in tweeërlei zin verruimd. De volledige vrijstelling is nu van toepassing voor alle tewerkstellingen in toepassing van artikel 60, paragraaf 7, en niet alleen meer voor de tewerkstellingen bovenop het aantal op 1 januari 1995, maar eveneens voor de rechthebbenden op financiële steun die in het bevolkingsregister ingeschreven zijn. De noodzakelijke wettelijke bepalingen werden opgenomen in de wet van 22 februari 1998 houdende sociale bepalingen. Het uitvoeringsbesluit terzake is door alle bevoegde ministers ondertekend en kan eerstdaags in het *Belgisch Staatsblad* worden gepubliceerd. Verder besliste de regering om alle federale tewerkstellingsprogramma's open te stellen voor bestaansminimumgerechtigden en rechthebbenden op financiële steun die ingeschreven zijn in het bevolkingsregister. De bevoegdheid om hiervoor de noodzakelijke wettelijke bepalingen te nemen, ligt bij de minister van Tewerkstelling en Arbeid.

In overleg tussen beide kabinetten en administraties wordt op het ogenblik de laatste hand gelegd aan de vereiste aanpassingen van de koninklijke besluiten inzake de vervanging van bruggepensioeneerden en loopbaanonderbrekers, de doorstromingsprogramma's en de banenplannen van minister Smet. Dankzij die aanpassingen zullen de bestaansminimumgerechtigden en de vijftienduizend in het bevolkingsregister ingeschreven vreemdelingen die financiële steun ontvangen, toegang hebben tot alle federale tewerkstellingsprogramma's.

Werkgelegenheid is een van de prioriteiten van de regering. Het is de belangrijkste doelstelling van de staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie de OCMW's aan te sporen een tewerkstellingsbeleid te voeren ten gunste van de bestaansminimumgerechtigden en de rechthebbenden op financiële steun die ingeschreven zijn in het bevolkingsregister. In dat kader worden momenteel brochures en omzendbrieven voorbereid die de OCMW's over alle tewerkstellingsmogelijkheden informeren.

In samenwerking met de afdeling OCMW's van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten zal de volgende weken en maanden een informatieronde voor de OCMW's worden georganiseerd.

De voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Thijs voor een repliek.

Mevrouw Thijs (CVP). — Mijnheer de voorzitter, is de brochure voor de OCMW's al klaar?

Mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. — Nog niet.

Mevrouw Thijs (CVP). — Ik las in een artikel dat personen die de Belgische nationaliteit niet hebben, geen financiële steun krijgen. Krijgen deze personen nu ook toegang tot de bestaande tewerkstellingsprogramma van de federale overheid?

Mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. — Neen, de vreemdelingen die geen enkele vorm van financiële steun krijgen, krijgen ook geen toegang tot de tewerkstellingsprogramma's.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER CALUWÉ AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR VEILIGHEID EN STAATSSECRETARIS VOOR MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE EN LEEFMILIEU OVER «DE INDELING VAN DE GEWESTELIJKE BRANDWEERGROEPEN IN DE PROVINCIE ANTWERPEN»

QUESTION ORALE DE M. CALUWÉ AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA SÉCURITÉ ET AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À L'INTÉGRATION SOCIALE ET À L'ENVIRONNEMENT SUR «LA RÉPARTITION DES GROUPES RÉGIONAUX DE SERVICES D'INCENDIE DANS LA PROVINCE D'ANVERS»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Caluwé aan de staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu.

Minister Smet antwoordt namens haar collega.

Het woord is aan de heer Caluwé.

De heer Caluwé (CVP). — Mijnheer de voorzitter, in de provincie Antwerpen, meer bepaald in de regio van de stad Antwerpen, is de indeling van de gewestelijke brandweergroepen verre van ideaal. Stabroek en Mortsel die nu zijn ingedeeld bij het X-korps Antwerpen, zouden beter worden ondergebracht bij het Z-korps van hun buurgemeenten, respectievelijk Kapellen en Edegem.

De betrokken gemeentebesturen hebben de wens hiertoe reeds verscheidene malen geuit. De beslissing ligt echter bij de gouverneur, die rekening dient te houden met het advies van de brandweerinspectie. Tot op heden adviseerde deze telkenmale te wachten op de herindeling van de provincie in drie à vier brandregio's. Hierdoor blijft de procedure aanslepen.

Wordt er nog werk gemaakt van deze regiovorming en, zelfs als dit het geval is, moet men hierop wachten om de gewestelijke groepen opnieuw in te delen? In eenzelfde regio zullen zich immers een groot aantal gewestelijke groepen bevinden. Mijn vraag heeft betrekking op de onderlinge afbakening van deze groepen, ook al behoren ze tot een groter geheel. Vandaar mijn duidelijke vraag: kan de gouverneur, zonder te wachten op een eventuele regiovorming, werk maken van een herindeling van de gewestelijke groepen?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Smet.

Mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. — Mijnheer de voorzitter, de provinciegouverneur kan in toepassing van artikel 10 van de wet van 31 december 1963 betreffende de civiele bescherming de indeling van de gewestelijke brandweergroepen wijzigen na raadpleging van de betrokken gemeenteraden.

De minister van Binnenlandse Zaken heeft een onderzoek gestart naar de mogelijke indeling van de provincies in brandweergebieden. Een eerste vergadering met vertegenwoordigers van de administratie en van de brandweerdiensten had plaats op 27 maart 1998. Daar werd geopteerd voor de vorming van brandweergebieden met als prioritaire opdracht de betere organisatie van de grootschalige hulpverlening.

Een tweede vergadering is gepland op 8 april 1998 op het kabinet van de staatssecretaris voor Veiligheid, waar de praktische modaliteiten van de zonevorming zullen worden besproken.

Een definitieve beslissing omtrent de indeling van de provincies in brandweergebieden zal zeer spoedig worden getroffen. Het lijkt mij daarom opportuun deze beslissing af te wachten alvorens de indeling van de gewestelijke groepen te wijzigen.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HOSTEKINT AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGS-SAMENWERKING OVER «DE NGO-FINANCIERING»

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1997-1998
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1997-1998

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW DARDENNE AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGS-SAMENWERKING OVER «DE NGO-FINANCIERING»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DESTEXHE AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGS-SAMENWERKING OVER «DE HERVORMING VAN DE ONTWIKKELINGS-SAMENWERKING»

QUESTION ORALE DE M. HOSTEKINT AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA COOPÉRATION AU DÉVELOPPEMENT SUR «LE FINANCEMENT DES O.N.G.»

QUESTION ORALE DE MME DARDENNE AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA COOPÉRATION AU DÉVELOPPEMENT SUR «LE FINANCEMENT DES O.N.G.»

QUESTION ORALE DE M. DESTEXHE AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA COOPÉRATION AU DÉVELOPPEMENT SUR «LA RÉFORME DE LA COOPÉRATION AU DÉVELOPPEMENT»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Hostekint. Ik stel voor de mondelinge vragen van mevrouw Dardenne en van de heer Destexhe eraan toe te voegen.

Je vous propose de joindre les questions orales de M. Hostekint, de Mme Dardenne et de M. Destexhe.

Het woord is aan de heer Hostekint.

De heer Hostekint (SP). — Mijnheer de voorzitter, de voorbije weken is er grote ongerustheid gerezen in de sector van de niet-gouvernementele organisaties, de NGO's. Aanleiding is de NGO-financiering, die voor het eerst volgens het nieuw koninklijk besluit gebeurde. Er werd een hele procedure gestart om de sector door te lichten op basis van criteria en adviezen van consultancy.

Nu blijkt evenwel dat de aangewende criteria totaal onbekend zijn; het is nogal onduidelijk op welke basis de effectieve verdeling gebeurde. Zelfs de eigen ABOS-administratie, nu de BTC-administratie, kan de soms ingewikkelde adviezen niet lezen. Het gestructureerd overleg met de NGO's was een belangrijk initiatief bij de hervorming. In overleg met de staatssecretaris laten de NGO's zich vertegenwoordigen door hun federaties en, op het politieke vlak, hun koepels. De NGO-sector laat thans uitschijnen dat er wel veel overleg is geweest, maar dat er nauwelijks naar hen werd geluisterd.

Terwijl er nog gediscussieerd wordt over de verdeling van de centen, zijn we inmiddels al april 1998. De staatssecretaris zal moeten toegeven dat hij in overtreding is met zijn eigen koninklijk besluit. Het gevolg daarvan is dat de NGO's, de programma's op het terrein en uiteindelijk de partners in het zuiden voor het tweede opeenvolgende jaar veel te laat hun werkingsmiddelen zullen ontvangen. Het cynisme wil dat de federaties van de NGO's dit hadden voorspeld.

Zal de staatssecretaris het Parlement volledige inzage verschaffen in de criteria en de verdeling van de middelen? Is het waar dat de quoterings of ranking die de NGO's kregen, niet bepalend was voor de verdeling van het geld? In hoeverre heeft de staatssecretaris rekening gehouden met het advies van de Bijzondere Commissie belast met de opvolging van de problemen van het ABOS van de Kamer over een gefaseerde uitvoering van de hervorming van de NGO-financiering?

M. le président. — La parole est à Mme Dardenne.

Mme Dardenne (Écolo). — Monsieur le président, vous savez le rôle joué par la Belgique dans la lutte contre ce fléau que sont les mines antipersonnel. J'ai moi-même eu la chance, en tant que co-

auteur de la loi belge, de participer au nom du Sénat, à la Conférence d'Ottawa qui a débouché sur le traité international d'interdiction des mines antipersonnel.

Je peux vous dire combien, lors de cette conférence, on a insisté sur l'aide à apporter aux victimes, sur la nécessité impérieuse de déminage et de l'information aux populations. Or, je constate que dans la répartition des fonds de la coopération que vous venez de proposer, l'action d'Handicap International est fort peu prise en compte: 5 millions attribués, alors que les experts indépendants recommandaient comme un minimum 22,3 millions.

Par ailleurs, Handicap International verra le nombre de ses coopérants sous statuts passer de 40 à une dizaine. Or, ce sont, entre autres, des démineurs, des techniciens orthopédistes ... bien nécessaires dans les montagnes de l'Afghanistan ou en Ouganda.

Je pense qu'Handicap International est une O.N.G. non communautarisée et non étiquetée sous une quelconque obédience. Or, je constate aussi que d'autres O.N.G. sont dans le même cas. D'après mes informations, ce qui est obtenu ne correspond que rarement aux recommandations minimales proposées par les experts «indépendants» avez-vous dit.

Quelques exemples: M.S.F.: 102,2 millions recommandés, 27,9 obtenus, soit 27,3%; Croix Rouge francophone: 10% obtenus, soit 3,5 millions sur 35; Rode Kruis: 58,3% obtenus soit 3,5 millions sur 6; W.S.M.: 104,9 millions au lieu de ... zéro. Pour une seule O.N.G. sur 36, le chiffre accordé correspond à 100% de la recommandation: c'est Aaron: 119,8 millions.

Pouvez-vous, monsieur le secrétaire d'État, répondre aux questions suivantes.

Quel est le statut de ces experts puisque leurs recommandations ne sont que peu ou pas suivies? Quels sont les critères qui, dès lors que ces avis n'étaient pas considérés, ont été pris en considération? Ne pensez-vous pas qu'en matière de mines antipersonnel, la Belgique devrait continuer à être en pointe du combat?

M. le président. — La parole est à M. Destexhe.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Monsieur le président, le secrétaire d'État à la Coopération au Développement a envisagé une réforme de la coopération ayant pour but de réduire le nombre de «petites O.N.G.», de les obliger à se regrouper pour financer des projets communs et de recourir à une meilleure expertise. Les O.N.G. ont cru à la philosophie de la réforme et s'y sont d'ailleurs investis.

Mais aujourd'hui, les O.N.G. sont déçues. Il semble en effet que, d'une part, l'augmentation accordée à certaines O.N.G. s'est faite au détriment d'autres. Il apparaît, d'autre part, que l'idée de traiter les O.N.G. de façon équitable n'a pas été respectée et que le déséquilibre dans l'attribution des subsides qui existait avant la réforme entre les O.N.G. francophones et les O.N.G. néerlandophones n'est pas corrigé. *Le Soir* d'hier mentionne des chiffres: 10 O.N.G., soit 6 flamandes et 4 bilingues, se partagent 70% des moyens disponibles. Les O.N.G. francophones ne disposent plus que de 16% du budget contre 52% aux néerlandophones et 32% aux bilingues.

J'aimerais, monsieur le secrétaire d'État, vous poser deux questions. Les chiffres de 16% pour les O.N.G. francophones, de 52% pour les O.N.G. néerlandophones et de 32% pour les bilingues sont-ils exacts? Pourriez-vous nous donner des explications sur la clé de répartition des subsides entre les O.N.G. en fonction de leur appartenance linguistique?

De voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Moreels.

De heer Moreels, staatssecretaris voor Ontwikkelings-samenwerking, toegevoegd aan de eerste minister. — Mijnheer de voorzitter, de jongste weken is er inderdaad enige beroering ontstaan over de goedkeuring van de actieplannen 1998 voor de medefinanciering van de NGO's op basis van het koninklijk besluit van 18 juli 1997. Vele NGO's stellen blijkbaar een kloof vast tussen de verwachte toelage en het werkelijk toegekende bedrag. Ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om nogmaals te onderstrepen dat het budget voor de NGO-financiering nog

nooit zo groot is geweest, namelijk 3,2 miljard. Men vroeg in totaal echter 5,2 miljard, wat budgettair niet haalbaar is. Ik wijs er trouwens op dat ongeveer één derde van de fondsen van ontwikkelingssamenwerking beschikbaar voor de programma's naar de niet-gouvernementele sector gaat. Dit is een maximum.

Mijn hervorming ontsnapt niet aan de kinderziekten die met elke hervorming gepaard gaan. Ik heb vastgesteld dat een aantal beoordelingscriteria en de gebruikte berekeningswijze tot ongewenste en onbedoelde neveneffecten hebben geleid. Ik heb daarom twee weken geleden, na overleg met vertegenwoordigers uit de NGO-sector, maatregelen genomen die de sector in staat moeten stellen om deze effecten tegen te gaan. Ik zal deze week de toezegging die ik vorig jaar heb gedaan om rond de tafel te gaan zitten om de nieuwe reglementering te evalueren en de uitvoeringsbesluiten indien nodig aan te passen, met een officiële uitnodiging voor een vergadering in mei kracht bijzetten. Bovendien heb ik de NGO's voorgesteld om op het einde van het jaar een «staten-generaal» van de niet-gouvernementele sector te organiseren.

Op de eerste vraag van de heer Hostekint kan ik antwoorden dat de criteria voor de kwalitatieve analyse van de programma's en de actieplannen reeds in het begin van de beoordelingsprocedure zijn bekendgemaakt. Deze criteria zijn opgesomd in de verschillende leesschema's die telkens door een groep van twee onafhankelijke experts en een ambtenaar werden opgesteld. Ik heb mijn administratie voorgesteld om twintig experts, tien Nederlandstalige en tien Franstalige, aan te wijzen uit de verschillende segmenten van de samenleving. Er werd op geen enkele wijze rekening gehouden met de politieke, filosofische of religieuze overtuigingen van deze experts bij het aanwijzen van de door hen te beoordelen NGO's.

Ik wijs de heer Hostekint erop dat er geen mathematische adviezen zijn. Op een bepaald moment moest er wel een procedure worden opgesteld om de door de NGO's gevraagde bedragen voor de financiering van hun actieplannen die na een grondige analyse werden goedgekeurd, te verlagen zodat ze overeenstemden met het budget. Hiervoor werd een objectief mathematisch model opgesteld dat op alle NGO's werd toegepast en waarin een aantal criteria en wegingsfactoren werden opgenomen. Dit model kwam er mede na advies van de NGO-federaties.

Zowel de administratie als mijn medewerkers hebben regelmatig met de federaties overleg gepleegd. Ik kan de exacte data mededelen. Ook in de maand maart hebben we nog vergaderd. De beweringen van de federaties, zoals eergisteren op een persconferentie, dat ik sinds vorig jaar geen contact met hen heb gehad, is dus onjuist.

Verscheidene van hun — overigens terecht — opmerkingen werden gedurende het onderhandelingsproces genoteerd en er werd rekening mee gehouden in de regelgeving en in de concrete toepassing ervan. Het is juist dat ik niet met alle opmerkingen rekening heb kunnen houden. Hieruit mag echter niet worden besloten dat er een dovemansgesprek is gevoerd.

Ik betreur ook dat de termijnen vastgelegd in het koninklijk besluit, niet werden nageleefd. Mijn administratie heeft terzake nochtans voortreffelijk werk geleverd. Ik feliciteer de verantwoordelijke dienst, de NGO-dienst, hiervoor van harte.

Ik ben uiteraard bereid het Parlement volledige inzage te verschaffen in de criteria en de verdeling van de middelen. Ik heb ze reeds meegedeeld aan de federaties op 6 maart 1998, die ik heb uitgenodigd om mijn kabinet om hen hierover te informeren.

Een gefaseerde realisatie van de hervorming van de NGO-financiering werd bestudeerd. Hierbij werd rekening gehouden met het advies van de Bijzondere Commissie belast met de opvolging van de problemen van het ABOS van de Kamer. Uit onze analyse bleek echter dat dit de administratieve beheersbaarheid en de kwaliteit van de hervorming zeker niet ten goede zou zijn gekomen. Alle gefaseerde invoeringsmodaliteiten die mij werden voorgesteld, hielden het gevaar in dat de NGO's op een verschillende wijze zouden worden behandeld. De heer Hostekint heeft er terecht op gewezen dat de NGO's er dit jaar later van op de hoogte worden gebracht of hun programma's en projecten al dan niet zijn goedgekeurd. Deze hervorming heeft precies tot doel dat ze met de programmafinanciering, bij het begin van het jaar reeds zullen weten of hun programma's goedgekeurd zijn en welke middelen

zij ter beschikking zullen hebben. Vroeger duurde het vaak twee tot drie jaar alvorens ze wisten of een project was goedgekeurd. De toekenning en de ordonnantie van de kredieten kon nog langer op zich laten wachten.

En ce qui concerne votre question, madame Dardenne, j'ai déjà défini les règles générales dans ma réponse à M. Hostekint. Les actions à retenir dont vous avez parlé étant trop nombreuses, compte tenu des moyens financiers dont je disposais, mon département a dû réduire le subside sur la base de paramètres objectifs.

Je rencontrerai les représentants des O.N.G. dans le courant de ce mois afin de discuter de la correction de certaines incohérences — les « maladies infantiles » comme je les appelle — de façon à ce que les choses se passent correctement dès la fin de cette année.

Les paramètres étaient les suivants.

Premièrement, la croissance ne peut dépasser une certaine limite par rapport à la moyenne des trois années antérieures.

Deuxièmement, s'agit-il d'un consortium ou d'une O.N.G. individuelle ?

Troisièmement, le programme concerne-t-il davantage les pays les moins avancés ?

Quatrièmement, quel est le volume de projets de l'O.N.G. approuvés dans le passé, qui devront être payés dans le courant de cette année ?

Les chiffres cités au sujet de Médecins sans frontières, la Croix-Rouge, Handicap International ont trait au financement des programmes. Or, ces O.N.G. bénéficient encore d'autres subsides qui sont importants, notamment l'aide humanitaire, soit 1,3 milliard en plus des 3,2 milliards et lorsque Médecins sans frontières affirme qu'elle perçoit 24 millions, il faut savoir qu'elle bénéficie encore d'une centaine de millions alloués sur la base des projets.

Handicap International a toujours été soutenue sur la base de projets et a, pour la première fois, introduit un programme. Dans le passé, elle ne recevait rien à ce titre et, à l'heure actuelle, elle perçoit une certaine somme.

Il convient encore de tenir compte du financement des projets réalisés sur le terrain et qui doivent être poursuivis. Dans le cadre des 3,2 milliards, il atteint cette année les 800 millions.

Le problème des mines me tient fort à cœur. Notre pays a joué un rôle pilote en cette matière et nous essayerons d'agir de la même façon sur le plan de la lutte contre le trafic d'armes légères. J'ai pris une initiative en ce domaine en collaboration avec le ministre des Affaires étrangères. Nous soutenons une série de projets par le biais de Handicap International et la Croix-Rouge internationale et, dans ce cadre, je me suis rendu au Laos et en Angola.

Les programmes de déminage s'inscrivent dans les budgets consacrés à la prévention des conflits et à la réhabilitation de la société civile et non dans la ligne budgétaire du financement des programmes et des projets structurels à long terme, même si le déminage constitue une question importante pour la sécurité alimentaire à beaucoup plus long terme.

J'en viens à la question de M. Destexhe. Aucune réglementation légale ne détermine une répartition linguistique entre O.N.G. francophones et néerlandophones, à l'inverse de ce qui se pratique sur le plan des universités et de l'A.P.E.F.E.-V.V.O.B.

Les allocations de base du budget destiné au financement général des O.N.G. et au financement des projets sont distribuées indistinctement à toutes les O.N.G. reconnues. Les subsides sont donc accordés aux O.N.G. en fonction du budget disponible et en tenant compte des engagements pris les années antérieures. L'Inspection des Finances a d'ailleurs souligné l'importance de donner priorité à la clôture des actions et des projets entamés.

Dans le passé, les chiffres de répartition du budget étaient essentiellement calculés au niveau des projets. C'était la seule distinction aisée puisqu'un dossier doit être écrit soit en français soit en néerlandais. Ce fut jusqu'à présent le seul critère de distinction « objectif » même s'il est purement administratif, qui permettait de savoir si le dossier devait être traité par un fonctionnaire néerlandophone ou francophone.

Cette distinction reste cependant très arbitraire car, bien souvent, le dossier provenant d'un pays du sud est introduit en anglais ou en espagnol, et ce n'est que le hasard de

l'organigramme de l'O.N.G. qui fait que le dossier est considéré comme francophone ou néerlandophone. Ainsi, on a pu par exemple constater que dans une O.N.G. bilingue, tous les projets concernant l'Amérique latine étaient « néerlandophones » car ils étaient traités par un gestionnaire de projet néerlandophone. Par contre, tous les projets concernant l'Afrique étaient « francophones » parce que dépendant d'un gestionnaire francophone.

Cette distinction est d'ailleurs beaucoup plus difficile à opérer aujourd'hui en ce qui concerne les programmes puisque certaines actions d'éducation se font dans les deux langues et que les actions de partenariat, constituant un ensemble plus vaste, sont traitées par plusieurs membres, de rôles linguistiques différents, appartenant au personnel de ces O.N.G.

La seule distinction valable aujourd'hui repose sur la qualification que les O.N.G. s'attribuent: francophones, néerlandophones ou bilingues. Sur la base de cette répartition, les subsides ont été attribués pour l'année 1998 de la manière suivante: 19,4% à des O.N.G. unilingues francophones, 37,2% à des O.N.G. bilingues et 43,4% à des O.N.G. unilingues néerlandophones.

Ce rapport est comparable à celui des années antérieures. Cela revient à dire qu'en distinguant les dossiers francophones et néerlandophones au sein des O.N.G. bilingues, la répartition des subsides — supérieurs depuis trois ans à ceux de mon prédécesseur — est la suivante: 39% au profit des O.N.G. francophones et 61% au profit des O.N.G. néerlandophones.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Hostekint voor een repliek.

De heer Hostekint (SP). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de staatssecretaris voor zijn zeer uitvoerig antwoord. Het is zeker niet mijn bedoeling om met mijn vraag op de communautaire, ideologische of politieke toer te gaan. Ontwikkelingssamenwerking mag uitsluitend het lenigen van de hoogste nood in ontwikkelingslanden tot doel hebben.

Deze middag heb ik, los van deze vraag, een fax ontvangen van Artsen zonder Grenzen, een organisatie die de staatssecretaris zeer goed kent, aangezien hij er zelf nog actief in geweest is. Het is overigens positief dat hij zich vanuit die ervaring kan inzetten voor de ontwikkelingssamenwerking.

Artsen zonder Grenzen maakt twee bemerkingsen. Ten eerste ontvangt de organisatie slechts 30% van de middelen die ze normaal zou krijgen op basis van de goedgekeurde projecten. Een aantal projecten in Congo, Ethiopië, Tsjaad en Cambodja komen aldus in het gedrang en moeten misschien zelfs worden stopgezet. Onder meer een project in Congo waarbij aan twee miljoen mensen medische verzorging wordt verstrekt, kan met de nu toegekende middelen, niet worden voortgezet.

We kunnen Artsen zonder Grenzen niet verdenken van ideologische of politieke bedoelingen. Daarom vraag ik de staatssecretaris om nogmaals de betrokken organisatie te horen. Zijn voornemen om in het najaar een « staten-generaal » van de NGO's bijeen te roepen, wordt positief onthaald, maar er moet ook heel dringend een overleg komen met alle betrokken NGO's. We hopen, in het belang van het vele werk dat in de derde wereld wordt gedaan, dat de staatssecretaris zo snel mogelijk recht trekt wat er verkeerd is gelopen bij de toekenning van de subsidies.

M. le président. — La parole est à Mme Dardenne pour une réplique.

Mme Dardenne (Écolo). — Monsieur le président, j'avoue mon incompréhension quant au raisonnement tenu par M. Moreels. Il invoque l'insuffisance du budget de son département pour expliquer les restrictions auxquelles il a dû procéder. Cet argument ne me paraît pas pertinent car, selon les listes dont je dispose, ce qui était proposé pour les experts tournait autour de 1,420 milliard alors qu'en réalité, c'est un montant supérieur, à savoir 1,494 milliard, qui a été obtenu.

En vérité, monsieur le secrétaire d'État, vous avez réparti les sommes d'une autre manière.

Par ailleurs, le fait de limiter la croissance en fonction de la moyenne des trois années antérieures revient à cautionner tout ce qui a été fait auparavant. Dès lors, il était inopportun de laisser entendre aux O.N.G. que vous alliez changer le système. Je ne vois pas quels sont les nouveaux critères dont vous parlez.

En outre, monsieur le secrétaire d'État, vous avez omis de répondre à la question relative au statut du comité d'experts qui, de toute manière, n'est pas écouté. Je me permets d'insister pour que vous répondiez clairement à cette question.

Quant au financement des projets, il est exact que les O.N.G. reçoivent des dons de la population mais cela ne dispense pas pour autant la Belgique de les soutenir.

Enfin, je suis étonnée d'apprendre que le déminage ne constitue pas un projet structurel à long terme. En effet, les mines antipersonnel stérilisent des régions entières et empêchent leur développement. Cet argument est un peu faible, sachant qu'il faudra des dizaines, voire des centaines d'années, pour venir à bout de ce fléau.

M. le président. — La parole est à M. Destexhe pour une réplique.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Monsieur le président, je voudrais tout d'abord faire remarquer qu'il n'appartient pas aux parlementaires de s'instituer les porte-parole des O.N.G. M. Hostekint place le secrétaire d'État dans une situation intenable en lui reprochant de ne pas avoir alloué des montants suffisants à Médecins sans frontières. En effet, le secrétaire d'État ne pouvait s'exposer au feu de la critique pour avoir favorisé outrageusement cette organisation. Les parlementaires ne doivent pas se prêter au jeu consistant à défendre une O.N.G. en particulier.

En ce qui me concerne, je suis inquiet de la discordance entre les chiffres communiqués par le secrétaire d'État et ceux mentionnés par la presse. J'aimerais obtenir des explications complémentaires à ce sujet.

*M. Verhofstadt, vice-président,
prend la présidence de l'assemblée*

M. le secrétaire d'État est un partisan convaincu du maintien du budget de la coopération à l'échelon fédéral, point de vue qui est partagé par le PRL-FDF. Or, bon nombre d'O.N.G. francophones, initialement favorables à la fédéralisation, opèrent un revirement à la lumière de la nouvelle clé de répartition et en viennent à penser qu'elles auraient intérêt à ce que la coopération au développement soit régionalisée.

Finalement, monsieur le secrétaire d'État, ne pensez-vous pas que la nouvelle donne risque d'aboutir à un résultat contraire au but que vous poursuivez ?

De voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Moreels.

De heer Moreels, staatssecretaris voor Ontwikkelings-samenwerking, toegevoegd aan de eerste minister. — Mijnheer de voorzitter, er werd met alle NGO's van gedachten gewisseld. Geen enkele organisatie genoot een voorkeursbehandeling. Ik heb zowel met de federaties als met Artsen zonder Grenzen gesproken.

De voortzetting van een aantal projecten in de gezondheidssector in Congo dreigde inderdaad in het gedrang te komen, maar op het ogenblik van de bewuste persconferentie hadden mijn kabinet en mijn administratie hiervoor reeds een oplossing gevonden. Voor de projecten in drie andere landen werd nog naar een oplossing gezocht. Ik heb dan ook niet nagelaten de verantwoordelijken van Artsen zonder Grenzen hiervan telefonisch op de hoogte te brengen. Niettegenstaande dit telefoongesprek heeft deze organisatie hierover op haar persconferentie van eergisteren niet alleen in alle talen gezweven, ze heeft het ook nodig geacht een regelrechte aanval te lanceren op het staatssecretariaat en op mezelf. Ik vind dat op zijn minst eigenaardig.

Het gaat niet op te beweren dat bijna 2 miljoen mensen niet aan hun trekken zullen komen. Zoals ik reeds heb gezegd, werd voor een aantal projecten in Congo reeds een oplossing gevonden. Bovendien hoeft een probleem van financiering, of liever gezegd van cofinanciering, niet noodzakelijkerwijze een reeks van projecten in gevaar te brengen. Wie met ontwikkelingssamenwerking vertrouwd is, weet dat dergelijke projecten niet alleen afhangen van de Belgische financiering, maar ook een beroep doen op andere staten, op de veel hogere budgetten van de Europese

Commissie en op eigen fondsenwerving. Een NGO moet dus haar prioritaire projecten vastleggen in functie van de verschillende bronnen van financiering. Ik ben goed geplaatst om te weten hoe dat systeem in elkaar zit.

Par ailleurs, madame Dardenne, les réformes ne portent pas uniquement sur les plans technique et financier: elles vont bien au-delà.

Une réforme importante portait sur une responsabilisation des O.N.G. Elle se concrétisait par un travail effectué dans le cadre d'un budget global pour toutes les activités de l'O.N.G. et par le passage d'une approche projets à une approche programmes. Cette deuxième approche implique que les O.N.G. seront plus rapidement fixées sur les programmes qu'elles pourront mettre en place pendant l'année.

Je suis d'accord avec vous, madame Dardenne, sur le fait que dans de telles conditions, une période de transition est nécessaire lors de la mise en route d'une opération.

J'en viens au statut des experts. Il est évident que le statut des experts se fonde sur une décision de mon département puisque l'arrêté royal stipule que c'est le ministre qui désigne les experts. Il s'agit donc d'un statut officiel. Bien entendu, la qualité des experts et leurs objectifs devront être régulièrement appréciés notamment lors de l'étude des programmes et des projets de l'année prochaine.

En ce qui concerne les mines antipersonnel, je suis d'accord sur votre analyse sur le plan structurel, madame Dardenne. J'ai d'ailleurs déjà signalé que cet élément était très important. Je pense à la sécurité alimentaire à long terme et aux problèmes médicaux, chirurgicaux et sociaux que ces armes peuvent engendrer. C'est pourquoi nous avons créé une ligne budgétaire spéciale et prioritaire destinée à la prévention des conflits.

J'en viens à la question de M. Destexhe portant sur la régionalisation de la coopération. Selon moi, le fait qu'une telle régionalisation ne repose que sur l'attribution de fonds risquerait de poser un problème sérieux. Cette question relève d'un débat institutionnel dans notre pays. Par ailleurs, comme vous le savez, en ce qui concerne les universités et l'A.P.E.F.E.-V.O.B., il y a une allocation budgétaire distincte selon les communautés ce qui n'est pas le cas au niveau des O.N.G. Pour ma part, et vous connaissez mon opinion quant à la communautarisation de la coopération, je tâche de maintenir un équilibre en la matière. Cependant, je rappelle que nous travaillons sur la base des projets qui sont introduits.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

PROJET DE LOI MODIFIANT LES ARTICLES 43, § 5, ET 43QUINQUIES DE LA LOI DU 15 JUIN 1935 CONCERNANT L'EMPLOI DES LANGUES EN MATIÈRE JUDICIAIRE, COMPLÉTANT L'ARTICLE 43 DE LA MÊME LOI ET Y INSÉRANT UN ARTICLE 43SEPTIES

Conflit d'intérêts

Rapport sur la concertation et discussion

Envoi en commission

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN DE ARTIKELN 43, § 5 EN 43QUINQUIES VAN DE WET VAN 15 JUNI 1935 OP HET GEBRUIK DER TALEN IN GERECHTSZAKEN, TOT AANVULLING VAN ARTIKEL 43 VAN DEZELFDE WET EN TOT INVOEGING VAN EEN ARTIKEL 43SEPTIES IN DIE WET

Belangenconflict

Verslag over het overleg en bespreking

Verzending naar de commissie

M. le président. — Nous devons entendre le rapport sur la concertation entre le bureau du Sénat et une délégation du Parlement flamand. (Voir document n° 1-806/2 du Sénat. Session 1997-1998.)

Aan de orde is het verslag over het overleg tussen het bureau van de Senaat en een delegatie van het Vlaams Parlement. (*Zie document nr. 1-806/2 van de Senaat. Zitting 1997-1998.*)

La discussion est ouverte.

De bespreking is geopend.

La parole est au rapporteur.

M. Mahoux (PS), rapporteur. — Monsieur le président, mon intervention sera brève et portera sur la procédure.

Le 4 décembre 1997, le gouvernement a déposé sur le bureau du Sénat un projet de loi concernant l'emploi des langues en matière judiciaire. Celui-ci a été envoyé à la commission de la Justice qui ne l'a pas encore examiné.

Le 28 janvier 1998, le Parlement flamand a adopté une motion concernant un conflit d'intérêts. Le Sénat a constitué une délégation en vue de la concertation. Cette délégation est composée des membres du bureau du Sénat.

La délégation du Parlement flamand a été spécialement composée à cet effet et comprend sept membres.

La concertation s'est déroulée le jeudi 5 mars 1998, sous la présidence conjointe de M. Frank Swaelen, président du Sénat, et de M. Herman Suykerbuyk, président de la délégation du Parlement flamand.

En ce qui concerne le contenu des débats, je me réfère à mon rapport écrit. Je soulignerai simplement que les uns et les autres sont restés sur leur position.

Finalement, il a été constaté que la concertation entre la délégation du Parlement flamand et le bureau du Sénat n'a pas abouti à une solution.

Je précise enfin que la confiance avait été accordée au rapporteur pour la rédaction du présent rapport.

M. le président. — La parole est à M. Desmedt.

M. Desmedt (PRL-FDF). — Monsieur le président, le rapporteur a établi un rapport sur la réunion de la Commission de concertation mais j'aimerais connaître la proposition du bureau du Sénat.

M. le président. — La proposition du bureau consiste à envoyer ce dossier à la commission des Affaires institutionnelles qui prendra position et soumettra une proposition au Sénat.

Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, eigenlijk kan men weinig commentaar geven op de vaststelling dat men niet tot een oplossing is gekomen, maar ik vind dit dossier te belangrijk om over de grond van de zaak niet een aantal opmerkingen te maken, ook al is de minister van Justitie vandaag niet aanwezig.

Ik wil toch benadrukken dat de verontwaardiging in Vlaanderen over het ontwerp dat ten grondslag ligt aan dit belangenconflict, zeer groot is. Men is verontwaardigd omdat wordt geraakt aan de taalwetgeving. Raken aan de taalwetten is raken aan de grondvesten van de federatie. Men is verontwaardigd over de gevonden oplossing, omdat ze raakt aan de taalkennis van de magistraten om een materieel probleem van achterstand in gerechtszaken weg te werken. Tussen beide zaken bestaat er een absolute wanverhouding. Ten slotte zijn niet alleen de politieke en gerechtelijke wereld, maar is ook de academische wereld verontwaardigd.

In *De Standaard* van 26 februari verscheen een vrije tribune die alleen al door de samenstelling van het auteursteam merkwaardig is. Ze is ondertekend door de professoren Matheussen, Storme, Van Goethem en Witte, een pluralistisch gezelschap afkomstig van de KU Brussel, de Vlaamse Juristenvereniging, de Universiteit Antwerpen en de VUB. Ik zal niet uitweiden over hun opmerking in verband met de grond van de zaak, maar wil toch vermelden dat ze erop wijzen dat de geboden oplossing de achterstand niet kan wegwerken, doch bijkomende vertraging zal veroorzaken.

Het besluit van hun artikel wil ik letterlijk citeren zodat het in de *Parlementaire Handelingen* van de Senaat wordt opgenomen: «Het argument van de gerechtelijke achterstand ingevolge het

vacant zijn van betrekkingen is hier ten gronde niet afdoende. Die vacante plaatsen zijn een tijdelijke situatie, waarvoor dus enkel tijdelijke oplossingen moeten worden gezocht. Zo kan reeds nu een beroep worden gedaan op plaatsvervangende en toegevoegde rechters, of desgevallend op rechters-titularissen uit een ander arrondissement. Iets heel anders is het, te sleutelen aan de taalwetgeving in Brussel. Wanneer geraakt wordt aan de taalregeling in rechtszaken, zal zonder twijfel de vraag rijzen met betrekking tot de toekomst van het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. Overigens volgt weldra een grondige aanpassing van het kader van de rechterlijke macht in België, wat automatisch de tijdelijke problemen van Brussel definitief zal helpen oplossen.»

Men beweert wel eens dat communautaire scherpslijperij een liefhebberij van politici is, die op die manier problemen scheppen waar er geen zijn. Het standpunt dat de academische wereld in dit artikel inneemt, is een grondig bewijs van het tegendeel.

De voorzitter. — Zoals daarnet reeds werd aangekondigd, stel ik voor deze aangelegenheid te verzenden naar de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden. De Senaat moet binnen de dertig dagen aan het Overlegcomité advies uitbrengen. Ik wijs erop dat de goedkeuring van het verslag geen standpunt over de grond van de zaak inhoudt.

Il est bien entendu que l'approbation du rapport est tout à fait indépendante de la discussion de fond. Il incombe au Sénat de rendre un avis motivé au Comité de concertation dans les trente jours. Je vous propose donc de saisir la commission des Affaires institutionnelles de cette question.

Le Sénat est-il d'accord ?

En conséquence, l'envoi en commission est ordonné.

Derhalve wordt het ontwerp verzonden naar de commissie.

BELANGENCONFLICT TUSSEN HET VLAAMS PARLEMENT EN HET PARLEMENT VAN DE FRANSE GEMEENSCHAP TEN GEVOLGE VAN DE GOEDKEURING DOOR DE COMMISSIE VOOR WELZIJN, GEZONDHEID EN GEZIN VAN HET VLAAMS PARLEMENT VAN HET VOORSTEL VAN DECREET VAN DE HEER SUYKERBUYK C.S. HOUDENDE VASTSTELLING VAN DE VOORWAARDEN VOOR GETROFFENEN VAN REPRESSIE EN EPURATIE, EN VOOR OORLOGSSLACHTOFFERS, OM IN AANMERKING TE KOMEN VOOR EEN FINANCIËLE TEGEMOETKOMING

Voorstel van gemotiveerd advies

Bespreking

CONFLIT D'INTÉRÊTS ENTRE LE PARLEMENT FLAMAND ET LE PARLEMENT DE LA COMMUNAUTÉ FRANÇAISE À LA SUITE DE L'APPROBATION, PAR LA COMMISSION DE L'AIDE SOCIALE, DE LA SANTÉ ET DE LA FAMILLE DU PARLEMENT FLAMAND, DE LA PROPOSITION DE DÉCRET DE M. SUYKERBUYK ET CONSORTS FIXANT LES CONDITIONS AUXQUELLES DOIVENT RÉPONDRE LES PERSONNES FRAPPÉES PAR LA RÉPRESSION ET L'ÉPURATION AINSI QUE LES VICTIMES DE LA GUERRE POUR ÊTRE PRISES EN CONSIDÉRATION EN VUE D'UNE INDEMNISATION FINANCIÈRE

Proposition d'avis motivé

Discussion

De voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het voorstel van gemotiveerd advies. (*Zie document nr. 1-923/1 uitgebracht namens het bureau.*)

L'ordre du jour appelle la discussion de la proposition d'avis motivé. (*Voir document n° 1-923/1 fait au nom du bureau.*)

Het voorstel van gemotiveerd advies luidt :

De Senaat adviseert het Overlegcomité vast te stellen dat het voorliggende belangenconflict niet vrij is van een bevoegdheidsconflict en de procedure tot regeling van het belangenconflict definitief af te sluiten.

Le Sénat conseille au Comité de concertation de constater que le conflit d'intérêts qui est soumis n'est pas exempt d'un conflit de compétence, et de clôturer définitivement la procédure de règlement du conflit d'intérêts.

De bespreking is geopend.

La discussion est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Moens (SP), rapporteur. — Mijnheer de voorzitter, het belangenconflict tussen het Vlaams Parlement en het Parlement van de Franse Gemeenschap brengt heel wat procedurele moeilijkheden met zich. Het sleept ook reeds lang aan. Het voorstel van decreet waar het om gaat, heeft een hele voorgeschiedenis.

Het werd in mei 1996 ingediend in het Vlaams Parlement en gaf aanleiding tot een belangenconflict dat nog ingewikkelder is dan het belangenconflict dat we zopas hebben behandeld. We zijn immers tot de vaststelling gekomen dat het hier zou kunnen gaan om een samenloop van een bevoegdheidsconflict en een belangenconflict, wat inderdaad heel wat institutionele moeilijkheden met zich brengt. Het probleem werd evenwel opgelost dankzij de bijzondere inzet van de diensten van de Senaat.

Aangezien het gedrukt verslag uitvoerig ingaat op de proceduredetails zal ik mij beperken tot de chronologische opsomming van de feiten en de data. Zoals ik reeds zei, dienden de heer Suykerbuyk c.s. op 2 mei 1996 in het Vlaams Parlement een voorstel van decreet in houdende vaststelling van de voorwaarden voor getroffen en voor represie en epuratie, en voor oorlogsslachtoffers om in aanmerking te komen voor een financiële tegemoetkoming. Dit voorstel wekte al onmiddellijk argwaan bij de voorvechters van de institutionele zuiverheid in het Vlaams Parlement. Ze vroegen zich af of het Vlaams Parlement voor deze materie wel bevoegd was. Om te voorkomen dat een bevoegdheidsconflict zou ontstaan, werd tot tweemaal toe, namelijk in november 1996 en in oktober 1997 advies gevraagd aan de Raad van State.

In zijn advies van 12 november 1996 oordeelde de Raad van State dat het voorstel van decreet een aangelegenheid regelt waarvoor de Vlaamse Gemeenschap niet bevoegd is. Via amendementen werd dan gepoogd aan de opmerkingen van de Raad van State tegemoet te komen. Volgens het advies van 12 oktober 1997 van de Raad van State kon echter ook het geamendeerde voorstel niet worden ingepast in het beleid inzake maatschappelijk welzijn, waarvoor de gemeenschappen bevoegd zijn.

Op 5 november 1997 heeft de commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin van het Vlaams Parlement, ondanks de twee negatieve adviezen, het voorstel van decreet goedgekeurd met 7 stemmen tegen 4, bij 4 onthoudingen.

Op 25 november 1997 werd tegen het voorstel van decreet van de heer Suykerbuyk c.s. in het Parlement van de Franse Gemeenschap een motie betreffende een belangenconflict ingediend en eenparig goedgekeurd. Men ging ervan uit dat het belang van de Franse Gemeenschap door dit voorstel werd geschaad. Dat er eventueel ook sprake kon zijn van een bevoegdheidsconflict achtte men toen nog minder belangrijk.

Op 26 november 1997 verzendt de voorzitter van het Vlaams Parlement het voorstel van de heer Suykerbuyk c.s. naar het Overlegcomité met het verzoek om advies over de vraag of er al dan niet bevoegdheidsverschijding is. Van een belangenconflict is in zijn vraag vreemd genoeg geen sprake. Dit had natuurlijk voor het Vlaams Parlement het voordeel dat de schorsing die de procedure over het belangenconflict vanwege het Parlement van de Franse Gemeenschap had veroorzaakt, ongedaan werd gemaakt. Die procedure werd immers vervangen door de procedure voor een bevoegdheidsconflict, waarvoor het Overlegcomité 40 dagen krijgt om uitspraak te doen, volgens de regel van de consensus. Helaas heeft de eerste minister, die het Overlegcomité

begeleid, 40 dagen later, op 5 januari, aan de betrokken partijen moeten meedelen dat er geen consensus kon worden bereikt en dat de procedure bijgevolg moest worden verdergezet. Dit moest dan uiteraard de procedure van het belangenconflict zijn, aangezien de schorsing van de looptijd hiervan, door het feit dat men voor het bevoegdheidsconflict geen beslissing had kunnen nemen, ongedaan was gemaakt en de 60 dagen opnieuw begonnen te lopen.

De twee parlementen moeten gedurende deze periode bijeenkomen om eventueel tot een oplossing voor het belangenconflict te komen. Ze hebben dat gedaan op 12 februari, echter zonder resultaat. De termijn van 60 dagen liep ten einde op 5 januari van dit jaar. De voorzitter van het Parlement van de Franse Gemeenschap heeft dan de Senaat daarvan op de hoogte gebracht. De Senaat moet nu binnen de 30 dagen advies uitbrengen aan het Overlegcomité, dat op zijn beurt 30 dagen heeft om tot een oplossing te komen. Die procedure is op gang gebracht op 5 maart. Ten laatste vandaag, 4 april moest de Senaat bijgevolg advies uitbrengen.

Dit advies wordt in hoge mate gedetermineerd door het feit dat we hier tegelijk met een bevoegdheids- en een belangenconflict te maken hebben. De gewone wet van 9 augustus 1980 is daarom trent zeer duidelijk. In een dergelijk geval wordt het belangenconflict geschorst tot er een uitspraak valt in het bevoegdheidsconflict, de algemene filosofie zijnde dat dit laatste primeert. Het Overlegcomité moet binnen de acht dagen aan de Raad van State de vraag voorleggen of er ja dan nee sprake is van een bevoegdheidsconflict.

We waren volop bezig een dergelijke vraag voor te bereiden, toen we in artikel 32 van dezelfde wet ontdekten dat paragraaf 7 zeer expliciet zegt dat, wanneer er in een procedure vroeger al eens advies aan de Raad van State is gevraagd door een wetgevend orgaan, dit geen tweede keer mag gebeuren. Indien dat eerste advies zegt dat, ik citeer letterlijk «het belangenconflict niet vrij is van een bevoegdheidsconflict», zoals nu het geval was, dan moet, volgens de wettelijke beschikking, het belangenconflict onmiddellijk en definitief worden gesloten. Het was het bureau dat van de Senaat opdracht had gekregen om in zijn naam over deze zaak te beraadslagen. Het heeft dit gedaan op 19 en 26 maart.

Toen we daar vaststelden dat paragraaf 7 hier volledig van toepassing was, konden we niet anders dan besluiten dat het belangenconflict dat bij ons aanhangig was, definitief moest worden gesloten en dat we daarover op geen enkele wijze nog iets konden zeggen. Dit advies hebben we uitgebracht aan het Overlegcomité, dat nu op zijn beurt 30 dagen tijd krijgt om hierover uitspraak te doen. Ik lees de slotzinnen van ons advies, in het Frans, opdat iedereen het goed zou verstaan.

«Pour ces raisons, le Sénat conseille au Comité de concertation de constater que le conflit d'intérêts qui est soumis n'est pas exempt d'un conflit de compétence, et de clôturer définitivement la procédure de règlement du conflit d'intérêts.»

Dit betekent misschien niet dat het belangenconflict over deze zaak voor eeuwig en altijd gesloten is. Indien het Vlaams Parlement dit decreet zou goedkeuren en indien het door de Franse Gemeenschap voor het Arbitragehof zou worden gebracht en het Arbitragehof zou, in tegenstelling tot de Raad van State, oordelen dat er wel bevoegdheid was in hoofde van de Vlaamse Gemeenschap, zou de Franse Gemeenschap volgens sommige bureauleden opnieuw een belangenconflict kunnen invoeren en de zuivere procedure van het belangenconflict hervatten.

Ik besluit met een kleine rechtzetting. Op pagina 4 van het verslag staat een verkeerde datum. Er staat dat het Parlement van de Franse Gemeenschap haar motie goedgekeurde op 25 november 1998. Dat was natuurlijk op 25 november 1997.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, de conclusie van de rapporteur is heel merkwaardig. Hij zegt dat er opnieuw een belangenconflict kan worden ingeroepen indien het Arbitragehof het bevoegdheidsconflict zou verwerpen.

De heer Moens (SP). — Dan zou het opnieuw kunnen worden ingeroepen.

De heer Loones (VU). — Ik heb dat in het verslag niet gelezen. Het verslag vermeldt wel dat er een lacune is in de wetgeving. Volgens mij kan het decreet ongewijzigd tot stand komen wanneer de procedure voor het Arbitragehof is uitgeput. De termijnen voor het instellen van een belangenconflictprocedure zouden op dat ogenblik trouwens al zijn verstreken. Is er misschien nog een andere mondelinge conclusie, die niet in het schriftelijk verslag staat?

De heer Moens (SP). — Ik geef de redenering van sommige leden van het bureau van de Senaat die tijdens de bespreking werd gevolgd. «Definitief afgesloten» zou in het kader van deze procedure niet «in alle eeuwigheid» betekenen.

De heer Loones heeft gelijk wanneer hij zegt dat er nog lacunes zijn, maar die lacunes hebben we zelf gecreëerd. We hebben immers beslist dat dergelijke belangenconflicten politiek moeten worden opgelost en niet anders.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Hauthem.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de heer Moens voor het verslag dat hij namens het bureau heeft uitgebracht. Dit verslag is interessant omdat het nogmaals toont dat er een overlapping is tussen het belangenconflict en het bevoegdheidsconflict.

Bij vorige dossiers met betrekking tot belangenconflicten die in de Senaat moesten worden behandeld, heb ik altijd de thesis verdedigd dat de intentie om zijn bevoegdheden te overschrijden kan worden aangegrepen om een belangenconflict in te roepen. Ik heb altijd gezegd dat het overschrijden van de bevoegdheden de belangen van een ander parlement kan schaden. Men heeft die logica niet gevolgd omdat men absoluut het onderscheid wenste te behouden tussen het belangenconflict en het bevoegdheidsconflict.

Mijn eigen logica gaat in deze zaak echter niet op. Het belangenconflict is hier immers ingeroepen door het Parlement van de Franse Gemeenschap en in de motivering om dat belangenconflict in te roepen staat onder meer dat het Vlaams Parlement zijn bevoegdheden overschrijdt. Daar komt opnieuw de overlapping, maar met dit verschil dat het Parlement van de Franse Gemeenschap niet kan beweren dat zijn eigen bevoegdheden worden aangetast. Indien het hier om een bevoegdheidsconflict gaat zijn het Vlaams Parlement en het federale Parlement betrokken partijen en niet het Parlement van de Franse Gemeenschap.

We kunnen het advies niet volgen. We gaan wel akkoord met dat deel van het advies dat zegt dat de procedure inzake het belangenconflict definitief moet worden afgesloten, maar in het advies staat ook dat het belangenconflict niet vrij is van een bevoegdheidsconflict. Ik wil dit betwisten. De professoren Rimanque en Van Orshoven hebben de argumenten van de Raad van State afdoende weerlegd in hun uitgebreide nota. Ze leggen uit dat de gemeenschappen in het kader van hun bevoegdheid inzake het maatschappelijk welzijn dergelijke maatregelen mogen nemen. Volgens de professoren vergist de Raad van State zich in zijn advies.

De Raad van State verwees in zijn advies trouwens naar de parlementaire besprekingen die leidden tot de bijzondere wet van 8 augustus 1980. De toenmalige — en huidige — fractieleider van de Parti socialiste in de Senaat, de heer Lallemand, verklaarde toen: «Monsieur le président, le groupe socialiste est d'accord sur l'interprétation que M. André» — de heer André was toen de fractieleider van de PSC en is nu lid van het Arbitragehof — «a donné de son intention de vote. Il considère que les suites sociales d'une répression sont en effet transférées à la compétence des communautés et que les cas individuels doivent être examinés par les organes compétents. Il est bien entendu qu'une telle compétence n'implique pas le pouvoir de modifier la législation relative à la répression de l'incivisme et de modifier les peines édictées par les tribunaux.»

De heer Lallemand verkondigde dus eigenlijk in 1980 dat de gemeenschappen bevoegd zijn voor de sociale gevolgen van de repressie. Dat is ook mijn mening en daarom ben ik het niet eens met het advies van de Raad van State.

Het voorstel van decreet heeft alleen betrekking op de inwoners van het Vlaamse Gewest en is dus niet van toepassing op de Vlaamse inwoners van Brussel die wel onder de Vlaamse Gemeenschap vallen, maar niet onder het Vlaamse Gewest. Dit voorstel van decreet is dus ook niet van toepassing op Franstaligen in Brussel of daarbuiten. Men kan dan ook moeilijk beweren dat het voorstel van decreet de belangen van de Franstaligen schaad.

Het is belangrijk te weten waarom een belangenconflict werd ingediend. Dit gebeurde om politieke redenen. Uit de motivering van de motie die door het Parlement van de Franse Gemeenschap is aangenomen, de parlementaire verslagen en de stemverklaringen blijkt dat haat het belangrijkste motief was. Het Parlement van de Franse Gemeenschap beschouwde het voorstel van decreet van de heer Suykerbuyck c.s. als een verdoken amnestiemaatregel en diende daarom de motie in die aan de oorsprong ligt van het huidige belangenconflict. Helaas is dit voorstel van decreet zelfs geen verdoken amnestiemaatregel. Het voorstel betreft drie slachtoffers van de Spaanse burgeroorlog, die ondertussen trouwens niet geïnteresseerd blijken, en de oorlogs- en repressieslachtoffers van de Tweede Wereldoorlog. Al die slachtoffers kunnen een financiële tegemoetkoming krijgen van maximum 20 000 frank per jaar als ze vandaag hulpbehoevend zijn en bovendien kunnen aantonen dat dit het gevolg is van die maatregelen die meer dan vijftig jaar geleden in het kader van de repressie of de epuratie werden genomen. Maar vijf, tien of maximum vijftien à twintig Vlamingen komen in aanmerking voor die schadevergoedingen van 1 666 frank per maand.

Wie de motie van de Franse Gemeenschap leest, krijgt de indruk dat de Franstaligen ervan uitgaan dat ze amnestie op nationaal vlak steeds hebben kunnen tegenhouden en dat ze nu willen verhindern dat Vlaanderen op zichzelf een maatregel voor de Vlamingen uitvaardigt. Het moet duidelijk zijn dat het voorstel van decreet geen amnestiemaatregel inhoudt. Daarom vind ik de tekst van de motie van het Parlement van de Franse Gemeenschap verbijsterend. Door een belangenconflict in te roepen en het voorstel van decreet als een voorstel voor amnestie af te schilderen, heeft de Franse Gemeenschap opnieuw geprobeerd Vlaanderen te stigmatiseren.

Vlaanderen wordt opnieuw voorgesteld als het landsgedeelte dat massaal heeft gecollaboreerd en daarom zijn straf verdiende. Elke amnestiemaatregel wordt uitgesloten, ook als die tot doel heeft de negatieve sociale gevolgen weg te nemen. Hoewel Franstaligen in het verleden steeds hebben beweerd niets te hebben tegen de opruiming van deze sociale gevolgen, merken we dat slechts een minieme aanzet vanuit het Vlaams Parlement om deze sociale gevolgen uit te wissen, volstaat om aan de alarmbel te trekken.

Overigens vraag ik mij af waarom na meer dan vijftig jaar geen sereen debat over amnestie kan worden gevoerd. Amnestie is niet hetzelfde als het goedkeuren van collaboratie. Evenmin betekent het dat oorlogsgebeurtenissen uit het collectieve geheugen worden gewist. Indien dat het geval zou zijn, dan zouden landen als Nederland, Frankrijk, Noorwegen en de voormalige Sovjet-Unie geen collectief geheugen hebben. Amnestie is wel een poging ondernemen om een streep te trekken onder het verleden en om met zijn eigen geschiedenis in het reine te komen. Het gaat dus om verzoening. Die verzoening en zelfs de minste aanzet daartoe worden in dit land altijd geweigerd, terwijl men zeer goed weet dat het niet om beulen of verklikkers gaat, maar vooral om politieke delinquenten. Niet alleen de Vlaams-nationalisten, maar ook andere pleitbezorgers zoals bisschoppen en intellectuelen hebben zich in de jaren 70 voor amnestie uitgesproken.

Als ik de redenering van de Franstaligen volg, dan is het weigeren van welke amnestiemaatregel dan ook eigenlijk een besteding van de haat. Het is de uitdrukkelijke wil om niet tot verzoening te komen en niet te erkennen dat er ook in de repressie verschrikkelijke zaken zijn gebeurd. Men wil niet erkennen dat er excessen hebben plaatsgevonden en dat tienduizenden maandenlang in kampen werden opgesloten en nadien vrijgelaten zonder dat er een klacht werd ingediend.

Wanneer ik de *Parlementaire Handelingen* van het einde van de jaren 40 en het begin van de jaren 50 erop nalees, dan constateer ik dat de idee van verzoening, amnestie en een streep te trekken

onder het verleden, toen veel meer leefde dan nu. In die tijd werd ook door traditionele partijen in deze Senaat gewaarschuwd voor de excessen zonder te beweren dat repressie of strafmaatregelen overbodig waren. Het woord amnestie is nu meer geladen dan veertig jaar geleden.

Graag zou ik enkele getuigenissen aanhalen. Het voorstel van decreet van de heer Suykerbuyk heeft tot doel hulp te bieden aan de zwakkeren in de samenleving van vandaag, aan degenen die vandaag nog hulpbehoevend zijn ten gevolge van wat er vijftig jaar geleden is gebeurd. De geschiedenis van de repressie is nog steeds niet geschreven. De cijfermatige geschiedenis kennen we. We kennen het aantal dossiers, het aantal veroordelingen en het aantal doodstraffen. We weten hoeveel mensen er zijn getroffen door de epuratie. Maar de geschiedenis van de zwaksten, die het slachtoffer zijn geweest van de excessen van de repressie, kennen we niet of nauwelijks. Vannacht heb ik nog gelezen in het *Zwartboek der Zwarten*, dat werd uitgegeven in 1945 en dat getuigenissen bevat van degenen die het zwaarst hebben geleden onder de excessen van de repressie, namelijk de vrouwen en kinderen van verdachten.

Ik citeer de getuigenis van een vrouw die in Putte werd aangehouden: «De tweede dag hebben zij mijn haar afgesneden. De vierde dag 's morgens voelde ik dat ik mijn kind zou verliezen. Ik vroeg naar mijn zoon om mij te vergezellen naar de koer. Met veel moeite geraakte ik eindelijk tot op de WC, waar ik in een verschrikkelijke pijn de vrucht verloor, niet in eenmaal, maar wel in drie grote brokken, telkens met verschrikkelijke pijnen. Er is geen dokter of vroedvrouw op af gekomen.»

Een andere vrouw getuigt: «Na deze vierde verkrachting was ik doodop.»

Van juffrouw Wouters, die was opgesloten in Vilvoorde en die herhaaldelijk werd verkracht, las ik: «Mejuffrouw Wouters werd door dit alles zo mager als een geraamte. Zij, die eens de meest levenslustige onder ons was, was nu totaal op en moedeloos. Nog enkele weken lag zij te bed en werd op 1 december uit haar bed gehaald en voor de commissie gebracht, waarna zij ziek naar huis werd gestuurd. Mejuffrouw Wouters is enkele dagen later overleden.» Uiteraard was ze een grote collaboratrice! Ze was toen 16 jaar.

Het betwiste voorstel van decreet heeft eigenlijk helemaal niets met amnestie te maken, maar wil de nood lenigen die nog bestaat ten gevolge van de repressie. Het is hoofdzakelijk gericht op de zwaksten. De motie van het Parlement van de Franse Gemeenschap is niet enkel een belediging voor de slachtoffers van de excessen van de repressie, maar voor de hele Vlaamse Gemeenschap. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, de rapporteur heeft duidelijk gemaakt dat we hier te maken hebben met een proceduredebat.

Het besluit van het verslag lijkt mij eigenaardig. Op bladzijde 7 wordt uitdrukkelijk een onderscheid gemaakt tussen de twee mogelijkheden. Ik citeer: «Indien het Arbitragehof besluit tot de onbevoegdheid van de overheid die de norm heeft uitgevaardigd, is zowel het bevoegdheids- als het belangenconflict geregeld. Indien het Arbitragehof daarentegen besluit tot de bevoegdheid van de overheid die de norm heeft uitgevaardigd, dan is het bevoegdheidsconflict beslecht, doch niet het belangenconflict.»

Voorts wordt gezegd dat de procedure tot regeling van de belangenconflicten een lacune vertoont, die voortvloeit uit de samenloop van een bevoegdheids- en een belangenconflict.

We zijn van oordeel dat het decreet definitief is en dat het, aangezien het bevoegdheidsconflict is ingeroepen, te laat is om nog een belangenconflict in te roepen. De politieke oplossing die daarstraks werd voorgesteld is volgens ons niet meer mogelijk omdat de proceduretermijn is verstreken.

Omdat we niet groot genoeg zijn, maakt de Volksuniefractie geen deel uit van de commissies. We zijn echter wel erg geïnteresseerd in de aanpak van de institutionele problematiek, dus ook in dit dossier. Dit is zeker niet het laatste belangen-

bevoegdheidsconflict en we vinden dan ook dat de Senaat de instelling bij uitstek is om zich met deze problematiek bezig te houden.

Van Franstalige kant is er doorgaans weinig interesse voor wat er in Vlaanderen gebeurt, maar voor een dossier waarvan de Franstaligen denken dat het met amnestie te maken heeft is er altijd wel belangstelling.

Ik zou hier graag de opinie van wetenschapsfilosoof Max Wildiers aanhalen. In het opinieartikel «Amnestie, blijk van staatkundige wijsheid» verschenen in *De Standaard* van 29 maart 1994 in het kader van een debat over een amnestiemaatregel schreef Wildiers: «Bij amnestie gaat het erom de eenheid van het land te herstellen en een vreedzaam samenleven mogelijk te maken in het besef dat een staat die innerlijk verdeeld is, gedoemd is vroeg of laat ten onder te gaan.»

Op federaal niveau was er geen enkele uitkomst mogelijk. Er was dus geen enkele «blijk van staatkundige wijsheid». Het is dus logisch en normaal dat Vlaanderen zelf iets onderneemt. Het voorstel van decreet is een principieel gebaar om tegemoet te komen aan de problemen die sommige oorlogsslachtoffers nog altijd ondervinden.

Wat de procedure betreft, vinden we dat het Vlaams Parlement zijn bevoegdheid niet te buiten is gegaan en sluiten we ons aan bij de adviezen van de professoren Rimanque en Van Orshoven die, in tegenstelling tot het advies van de Raad van State, stellen dat deze materie wel onder de bevoegdheid van het Vlaams Parlement valt. We gaan ermee akkoord dit belangenconflict af te sluiten, maar we zijn het er niet mee eens dat er een bevoegdheidsconflict bestaat.

De voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt, is de bespreking gesloten.

We stemmen later over het voorstel van gemotiveerd advies.

Plus personne ne demandant la parole, la discussion est close.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur la proposition d'avis motivé.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER BOURGEOIS AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN EN AAN DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «HET NAVO-HOOFDKWARTIER»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. BOURGEOIS AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES ET AU MINISTRE DE LA DÉFENSE NATIONALE SUR «LES QUARTIERS GÉNÉRAUX DE L'O.T.A.N.»

De voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bourgeois aan de minister van Buitenlandse Zaken en aan de minister van Landsverdediging.

Het woord is aan de heer Bourgeois.

De heer Bourgeois (CVP). — Mijnheer de voorzitter, de NAVO-Raad heeft op woensdag 4 maart, in afwachting van een nieuw kostendossier van het studie bureau Aries, haar beslissing over de keuze van een nieuw hoofdkwartier tot mei of juni uitgesteld. Er circuleren vier opties, waaronder een verhuizing naar het militaire hospitaal Koningin Astrid te Neder-over-Heembeek. Deze optie werd definitief afgeschreven omdat ze te duur is. Ook de drie andere opties, met name renovatie, gedeeltelijke renovatie en nieuwbouw of een gehele nieuwbouw op het huidige terrein bleken te duur. Een vijfde, weliswaar officieuze optie, is een verhuizing naar Bonn, waar de regeringsgebouwen volgend jaar leeg komen te staan. Vooral de hoge kosten schrikken de belangrijkste leden af. De Verenigde Staten dragen 23,35% van de kosten, Groot-Brittannië, Frankrijk en Duitsland respectievelijk 18,82%, 16,50% en 15,54%.

Intussen heeft de NAVO wel enige infrastructurele tegemoetkomingen van de Belgische overheid gevraagd. Zo zou het kruispunt aan de hoofdingang in de Leopold III-laan heringericht worden

terwijl de NMBS en de MIVB een efficiënter openbaar vervoer naar Evere zouden moeten verzekeren. Daarnaast verwacht men ook dat de overheid zou optreden tegen carjacking waarvan de Duitse NAVO-ambassadeur bijna het slachtoffer werd.

Kan de minister ons zeggen of de beslissing over het nieuwe NAVO-hoofdkwartier werd uitgesteld? Zo ja, tot wanneer en om welke redenen?

Welke optie maakt momenteel de meeste kans en is het correct dat men definitief afgestapt is van de keuze voor het militair hospitaal?

Een beslissing tot verhuizing naar Bonn moet eenparig worden genomen. Zal België daartegen zijn veto stellen?

Welke concrete maatregelen onder andere op infrastructureel vlak zal de regering nemen om het hoofdkwartier in België te houden?

Hoe zal men in 1999 de nieuwe leden Tsjechië, Polen en Hongarije opvangen? Zal België de nodige accommodaties ter beschikking stellen of is dat een zaak van de NAVO?

Wat is de rechtstreekse procentuele bijdrage van België in de kosten van het nieuwe hoofdkwartier?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Poncelet.

De heer Poncelet, minister van Landsverdediging. — Mijnheer de voorzitter, u hebt wellicht opgemerkt dat de meeste vragen te maken hebben met bevoegdheden van de eerste minister en van de minister van Buitenlandse Zaken. Ik zal eerst antwoorden op de vraag die specifiek tot mij is gericht en vervolgens lezing geven van het antwoord van de minister van Buitenlandse Zaken.

Wat Landsverdediging betreft, kan ik meedelen dat de optie van de verhuis naar het militair hospitaal Koningin Astrid te Neder-over-Heembeek niet door de NAVO-Raad in aanmerking werd genomen, aangezien deze oplossing volgens de studie van Aries, de consultant van de NAVO, veel duurder en minder efficiënt was dan de andere.

De drie overblijvende opties voorzien in het behoud van de NAVO-zetel in Evere. Ik ben bereid om samen met de andere departementen het nodige te doen om het behoud in Brussel te vergemakkelijken. Zo is Landsverdediging klaar om de bijkomende oppervlakte die eventueel nodig zou zijn voor een uitbreiding, vrij te maken.

Nu kom ik tot het antwoord van mijn collega van Buitenlandse Zaken.

De NAVO-Raad zet de besluitvorming verder over de aanpassing, de verbouwing of de nieuwbouw van de NAVO-zetel in Evere. Het gaat hierbij niet om het uitstellen van een beslissing, maar om een voortschrijdende besluitvorming in de loop waarvan de raad bijkomend studiewerk vraagt aan specialisten.

De minister van Buitenlandse Zaken wenst niet vooruit te lopen op de consensus in de NAVO door de optie te noemen die het meeste kans zou maken. In de huidige stand van deliberaties ligt nog een brede waaier van mogelijkheden open. De oorspronkelijke vierde optie om te verhuizen naar Neder-over-Heembeek wordt niet verder onderzocht.

De vraag over een Belgisch veto tegen een NAVO-verhuis naar Bonn is speculatief en hypothetisch. Daarom wenst mijn collega er niet op in te gaan. Bij de besluitvorming in de NAVO worden alleen de opties in Evere in aanmerking genomen. De speculaties over Bonn blijven beperkt tot bepaalde persartikelen en hebben geen invloed op de standpunten van de bondgenoten.

Tijdens de bouwwerken zal België als gastland een inspanning leveren, vooral om de verkeersinfrastructuur te verbeteren. Rond deze inspanningen is er coördinatie met de betrokken instanties en ze worden door de diensten van de eerste minister intensief gevolgd. Er is een beslissing genomen over de heraanleg van het Europakruispunt; de verbetering van de toegangswegen en de bereikbaarheid met openbaar vervoer worden bestudeerd. We doen permanent inspanningen om een correct en gewaardeerd

gastland te zijn, niet alleen voor de NAVO, maar voor alle internationale instellingen en bilaterale ambassades in ons land. Op de incidenten met carjacking waarop de heer Bourgeois heeft gewezen en waarvan verscheidene diplomaten het slachtoffer werden, werd efficiënt en snel gereageerd met specifieke maatregelen.

De NAVO-nieuwbouw mag niet worden gezien als een gevolg van de uitbreiding met drie nieuwe leden. Hij is noodzakelijk omdat het huidige gebouw niet meer voldoet op gebied van kwaliteit en omdat de behoefte aan ruimte sterk is toegenomen door de talrijke nieuwe activiteiten van de NAVO in het kader van de nieuwe veiligheidssituatie in Europa. Ik denk hierbij aan het Partnerschap voor de Vrede en aan de bijzondere relaties met Rusland en Oekraïne. De NAVO is haast permanent in dialoog met deze partners en dat vraagt bijkomende infrastructuur. De drie nieuwe NAVO-leden worden door de alliantie op dezelfde voorwaarden als de overige lidstaten ontvangen. Hun accommodatie valt onder hetzelfde regime, dit wil zeggen dat de leden zelf instaan voor de kosten van hun delegatiekantoren en door hun bijdrage tot de NAVO-budgetten hun aandeel in de gemeenschappelijke kosten dragen.

De gemeenschappelijke infrastructuur wordt bekostigd door de NAVO-budgetten waartoe België voor ongeveer 2,8% bijdraagt. In hoeverre de bouwwerken op deze budgetten zullen doorwegen, hangt af van de financieringsformules die momenteel nog worden onderzocht, van de kostprijs van de gekozen optie en van de mogelijkheid om in de NAVO-budgetten ruimte te maken door herstelling en bezuiniging. Daarnaast is elke lidstaat financieel verantwoordelijk voor de kantoorruimte van zijn permanente delegatie in het NAVO-hoofdkwartier. Tot zover de informatie van mijn collega van Buitenlandse Zaken.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Bourgeois.

De heer Bourgeois (CVP). — Mijnheer de voorzitter, de minister heeft mij vooral gerustgesteld door te verklaren dat wordt gewerkt met de opties in Evere en dat een verhuis naar Bonn, waar zeer veel gebouwen vrijkomen, blijkbaar geen prioriteit is bij de besprekingen en onderhandelingen. Ik denk dat we al het mogelijke moeten doen om het NAVO-hoofdkwartier in België te houden. Men mag het belang daarvan voor de Brusselse regio en voor het hele land niet onderschatten. Ik wil er dan ook bij de minister op aandringen maximale inspanningen in die richting te doen.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER GORIS AAN DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «DE GEPLANDE HERVORMINGEN VAN DE SOCIALE DIENST VAN DE KRIJGSMACHT»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. GORIS AU MINISTRE DE LA DÉFENSE NATIONALE SUR «LES RÉFORMES PROJÉTÉES DU SERVICE SOCIAL DES FORCES ARMÉES»

De voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Goris aan de minister van Landsverdediging.

Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, naar ik verneem heeft de minister van Landsverdediging de bedoeling om in de nabije toekomst bij de syndicale onderhandelingen, zowel in het Comité sector XIV als in het onderhandelingscomité voor het militair personeel, een ontwerp van koninklijk besluit voor te leggen tot wijziging van het koninklijk besluit van 10 januari 1978 tot vaststelling van de taak en tot regeling van de organisatie en de werkwijze van de Centrale Dienst voor Sociale en Culturele Acties ten behoeve van de leden van de militaire gemeenschap.

De minister zou tevens de bedoeling hebben een ontwerp van koninklijk besluit voor te leggen tot regeling van de overname van het Hulp- en Informatiebureau voor gezinnen van militairen, het HIB, door de Centrale Dienst voor Sociale en Culturele Actie, de CDSCA, ten behoeve van de leden van de militaire gemeenschap.

Uit die ontwerpen blijkt dat het HIB, een instelling van openbaar nut van categorie A, verdwijnt en wordt opgeslorpt door het CDSCA, een instelling van openbaar nut van categorie B. Oorspronkelijk zou bij de herstructurering in één sociale dienst worden voorzien waarin alle componenten zouden worden geïntegreerd.

Kan de minister aangeven waarom die integratie niet meer wordt overwogen voor de VZW Burgerlijke Sociale Dienst ?

Als wettelijke basis voor de wijzigingen wordt artikel 19 van de wet van 10 april 1973 houdende oprichting van een Centrale Dienst voor Sociale en Culturele Actie ten behoeve van de leden van de militaire gemeenschap vooruitgeschoven. Het gaat in deze wet louter om een overgangsbepaling. Deze had alleen tot doel de Koning te machtigen om in 1973 verschillende kleine sociale en culturele organismen aan te wijzen die in aanmerking kwamen om in de CDSCA te worden opgenomen. Het lijkt mij uiterst betwistbaar diezelfde overgangsbepaling uit 1973 te gebruiken om de Koning, via een eenvoudig koninklijk besluit, de mogelijkheid te geven iets te realiseren dat eigenlijk de wetgever toekomt.

Wat is het standpunt van de minister ? Wat is zijn antwoord op het negatief advies van de Inspectie van Financiën ?

Ter verduidelijking wens ik enkele cijfergegevens naar voren te brengen die aan duidelijkheid niets te wensen over laten. Als de minister zijn ideeën ten uitvoer brengt, dan moet de sociale dienst van de krijgsmacht ruim 40 000 militairen een sociale ondersteuning bieden met slechts 20 miljoen frank. De burgerlijke sociale dienst van de krijgsmacht, die slechts voor 3 500 eenheden instaat, zou over ruim 12 miljoen frank beschikken. Deze burgerlijke sociale dienst zal in feite en in rechte bestuurd worden door de vakverenigingen die weinig of geen verantwoording dienen af te leggen. Niettemin zijn de 12 miljoen frank afkomstig van het budget van Landsverdediging, maar zal het Parlement zijn controletaak met betrekking tot deze dienst niet ten volle kunnen uitvoeren. De sociale dienst voor de militairen, die over aanzienlijk minder middelen pro capita beschikt, zal evenwel verplicht blijven de besteding van zijn middelen te verantwoorden, en terecht.

Is het waar dat deze voorbereidingen getroffen worden zonder inspraak van de verantwoordelijken van de generale staf ?

Heeft de minister advies gevraagd aan de Raad van State ? Beseft hij dat bij de minste klacht van de Raad van State het kaartenhuisje dat hij met de vakbonden heeft gebouwd, ineenstort ?

Zou de minister niet beter, volgens de regels van een goed bestuur, een wetswijziging terzake aan het Parlement voorleggen en, zoals aanvankelijk werd bepaald, de verschillende diensten onder één koepel brengen ? Het Parlement zou dan zijn controle over de besteding van de middelen ten volle kunnen uitoefenen.

De voorzitter. — Het woord is aan minister Poncelet.

De heer Poncelet, minister van Landsverdediging. — Mijnheer de voorzitter, ik ben inderdaad van plan om zeer spoedig twee ontwerpen van koninklijk besluit betreffende de CDSCA en het HIB aan de bevoegde instanties te bezorgen met het oog op overleg met de vakbonden.

De doorlichting van de overheidsdiensten is ondertussen ook gebeurd bij de CDSCA en het HIB en heeft geleid tot het voorstel om deze twee organen samen te voegen. De Ministerraad heeft dit reeds goedgekeurd. Er deden zich gelijktijdig trouwens wijzigingen voor in de organisatie en de structuur van het departement Landsverdediging, waarmee de sociale dienst van het departement rekening dient te houden.

Het eerste koninklijk besluit wijzigt dat van 10 januari 1978 tot vaststelling van de taak van en tot regeling van de organisatie en de werkwijze van de Centrale Dienst voor Sociale en Culturele Actie van de leden van de militaire gemeenschap of de CDSCA.

Dit ontwerp wil de bevoegdheden van de CDSCA uitbreiden door deze dienst ook verantwoordelijk te maken voor de individuele sociale hulp en het hotelwezen.

Het tweede ontwerp van koninklijk besluit regelt de overname van het HIB door de CDSCA. De opdrachten inzake individuele sociale hulp, waarvoor momenteel het HIB bevoegd is, maken voortaan immers deel uit van de opdrachten van de CDSCA.

De overname van de activiteiten van de Burgerlijke Sociale Dienst kan op het ogenblik niet met een koninklijk besluit worden verwezenlijkt, maar vergt vooraf een wijziging van de organieke wet van de CDSCA. Na de nodige wetgevende ingrepen zullen de drie sociale diensten nog slechts één enkele Sociale Dienst van Landsverdediging vormen. Dit was steeds de bedoeling van het departement en dit blijft het ook. Hiertoe zal spoedig een wetsontwerp worden ingediend.

Zoals de heer Goris in zijn vraag om uitleg vermeldt, vormt artikel 19 van de organieke wet op de CDSCA de wettelijke basis voor de overname van het HIB.

De reden waarom het HIB in 1973 en ook later niet door de CDSCA werd overgenomen was niet dat deze operatie technisch niet mogelijk was, want dit kon wel op basis van de organieke wet. Artikel 19 hiervan maakt de overname door de CDSCA mogelijk van alle sociale en culturele diensten die bij het departement van Landsverdediging bestaan en die ressorteren onder de minister van Landsverdediging ongeacht hun publiek of hun privaatrechtelijk statuut. Het HIB is zulk een parastataal orgaan van het type A.

Ik wijs erop dat artikel 19 van de organieke wet op de CDSCA niet kan worden beschouwd als een overgangsbepaling. Het betreft hier een bepaling met een permanent karakter. In de jaren 70 werd herhaaldelijk gebruik gemaakt van die bepaling om enkele organen, zoals VZW's en andere verenigingen, samen te voegen en ze door de pas opgerichte CDSCA te laten overnemen. Het artikel is nog steeds van kracht en kan vandaag opnieuw worden toegepast voor de overname van de activiteiten van het HIB door de CDSCA.

Niemand heeft ooit betwist dat de oprichting van een nieuwe Sociale Dienst van Landsverdediging langs wetgevende weg moet plaatsvinden. De ondernomen actie is van een verschillende aard. Het betreft hier een uitbreiding van het werkerterrein van de CDSCA. Een dergelijke uitbreiding moet gebeuren via een koninklijk besluit en vergt geen wijziging van de organieke wet op de CDSCA. De activiteiten van de CDSCA worden krachtens artikel 3, paragraaf 2, van de organieke wet vastgelegd bij koninklijk besluit. Dit koninklijk besluit van 10 januari 1978 wordt nu door de invoering van een ontwerp van koninklijk besluit gewijzigd.

De heer Goris beweert ten onrechte dat de activiteiten van de Burgerlijke Sociale Dienst en de manier waarop hij zijn subsidie besteedt, niet aan controle zijn onderworpen. Er is immers bij die dienst een vertegenwoordiger van de minister aangewezen, die bovendien aan de controle van het Rekenhof is onderworpen.

Er dient te worden opgemerkt dat de verantwoordelijken van de generale staf betrokken werden bij de voorbereidende werkzaamheden die geleid hebben tot het opstellen van de ontwerp teksten. Bovendien zal, zoals gebruikelijk na het volgen van de procedures, in overleg met de vakbonden, het advies aan de afdeling wetgeving bij de Raad van State worden ingewonnen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord, dat mij echter niet geheel tevreden stelt. Zoals de minister benadrukte zijn hervormingen uiteraard nodig. Het is echter ongepast die via koninklijke besluiten uit te voeren. De minister verwees naar artikel 19 dat destijds werd ingevoegd om binnen de sociale dienst van de krijgsmacht bijkomende VZW's te kunnen opnemen. Dit artikel wordt hier verkeerd gebruikt om de CDSCA te kunnen uitbreiden.

De minister blijft beweren dat hij zoals ik voorstander is van een wettelijke regeling. Ik vraag mij dan ook af waarom een wetsontwerp uitblijft. De minister verklaarde dat er binnenkort een wetsontwerp komt, maar intussen werden reeds via konink-

lijk besluit ernstige veranderingen gerealiseerd. Sommige betrokkenen zijn daarover heel ongerust en begrijpen niet waarom er geen wettelijke regeling komt.

De minister beweert dat er controle is over de Burgerlijke Sociale Dienst. Hij besteedt hier geen aandacht aan het negatieve advies van de inspecteur van Financiën.

De minister verklaarde ook dat verantwoordelijken van de generale staf bij de voorbereidingen van de hervormingen werden betrokken. Ik moet niet noodzakelijk namen hebben maar zou graag weten welke functies het stafpersoneel had dat op de hoogte was van deze hervorming.

Dat de burgerlijke dienst die bestaat uit 3 500 man over 12 miljoen beschikt, is geheel buiten proportie tegenover de 20 miljoen voor de 40 000 militairen die in het oude systeem blijven.

De minister heeft zich in de doeken laten doen door de vakverenigingen en bewijst het militaire personeel en de krijgsmacht helemaal geen dienst. Ik kijk uit naar een wetsontwerp waarmee hij de verschillende sociale diensten van het leger eindelijk, zoals het betaamt, onder één koepel zal brengen.

De voorzitter. — Het woord is aan minister Poncelet.

De heer Poncelet, minister van Landsverdediging. — Mijnheer de voorzitter, ik wacht op het advies van de Raad van State vooraleer verdere informatie te verstrekken.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

*Mevrouw Sémer treedt als voorzitter op
(Artikel 16.2 van het reglement)*

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER GORIS AAN DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «DE OFFICIEREN DIE GENOEMD WORDEN IN HET RWANDARAPPORT»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. GORIS AU MINISTRE DE LA DÉFENSE NATIONALE SUR «LES OFFICIERS DONT LE NOM EST CITÉ DANS LE RAPPORT RWANDA»

De voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Goris aan de minister van Landsverdediging.

Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, op woensdag 17 december 1997 besprak de voltallige Senaat het lijvige Rwandarapport. Hoofdstuk 4 van dit rapport handelt over de disfuncties, fouten en verantwoordelijkheden. Het beslaat 20 bladzijden en bevat een opsomming van de fouten en gebreken die de commissie bij het uitvoeren van haar onderzoeksoopdracht heeft vastgesteld. Tevens worden de instanties of personen aangewezen die hiervoor verantwoordelijkheid dragen.

Eerste minister Dehaene verklaarde toen: «Ook de legerleiding zal zich over dit rapport moeten buigen en er de nodige besluiten uit trekken en de maatregelen nemen die zich opdringen. Ze heeft dit reeds gedaan op basis van haar eigen bevindingen, maar moet nu verder gaan. De minister van Landsverdediging zal te geleger tijd hierover verslag uitbrengen bij het Parlement.»

Begin januari konden we in de pers vermen dat minister Poncelet aan stafchef Herteleer schriftelijk en mondeling de opdracht gaf het rapport te laten evalueren door een informatiecommissie bestaande uit drie luitenant-generaals. Pas op basis daarvan zal de krijgsmacht beslissen of er ook een onderzoekcommissie komt die statutair kan optreden. We weten reeds dat de wet op tucht-rechtelijk gebied voorziet in een verjaringstermijn van één jaar. Vier jaar na de feiten kan er dus geen tuchtstraf meer worden opgelegd en blijven er enkel statutaire maatregelen mogelijk.

In het meer dan duizend pagina's tellende Rwandarapport worden verscheidene hogere officieren met naam vermeld. De commissie stelde vast dat de verantwoordelijkheid voor het ontbreken van een afdoende en technische voorbereiding van de Belgische UNAMIR-troepen ligt bij het geheel van de militaire hiërarchie, meer bepaald bij de generale staf en C Ops, bij de staf van de landmacht, bij de brigade paracommando en bij SGR. De commissie is van oordeel dat luitenant-generaal Charlier, admiraal Verhulst, kolonel Flament en luitenant-kolonel Briot als hiërarchische overheden van het operatiecentrum verantwoordelijk zijn voor de vastgestelde tekortkomingen.

Ik herinner eraan dat er heel wat tekortkomingen waren. Denken we maar aan de verspreiding van de kantonnementen, het ontbreken van een operationele snelle interventiemacht, het uitblijven van de gevraagde bijkomende zware munitie, de niet-operationaliteit van de CVRT's, de fouten in de voorbereiding van Kibat II, enzovoort.

Met betrekking tot de werking van de SGR is de commissie van oordeel dat de Rwanda-analyst majoor Hock te eenzijdig aandacht schonk aan de inlichtingen die afkomstig waren van de militair-technische coöperatie. Zijn oversten, generaal-majoor Verschoore en generaal-majoor Delhotte, zijn er niet in geslaagd de werking van hun dienst af te stemmen op de vereisten van de Belgische deelname aan de UNAMIR-operatie.

Wat betreft de foutieve inschatting van de toestand en de passieve houding op 7 april 1994 van de hogere UNAMIR-officieren is de commissie van oordeel dat verschillende Belgische officieren op de cruciale ogenblikken van de Rwandacrisis niet op de gepaste wijze, sommigen zelfs op onprofessionele wijze, op de gebeurtenissen hebben gereageerd. Het gaat om majoor Maggen, kolonel Marchal, kolonel Dewez en majoor Choffray. Telkens worden de concrete feiten vermeld waarvoor ze de verantwoordelijkheid dragen.

Ik heb in dat verband een aantal vragen.

Ten eerste, welke militairen werden door de informatiecommissie reeds gehoord?

Ten tweede, welke adviezen werden door deze informatiecommissie reeds geformuleerd?

Ten derde, werden er reeds verdere proceduremaatregelen genomen? Zo ja, welke?

Ten vierde, werden er reeds statutaire maatregelen getroffen? Zo ja, welke?

Ten vijfde, kan de minister nog iets ondernemen tegen de militairen die in het Rwandarapport worden genoemd, maar die niet meer in dienst zijn, zoals bijvoorbeeld generaal Charlier?

Ik wijs de minister erop dat het niet mijn bedoeling is alleen de militaire verantwoordelijken te laten opdraaien voor het Rwandadebacle. Ook onze politieke verantwoordelijken van destijds hebben hun verantwoordelijkheid niet opgenomen. Dit werd zowel door de betrokkenen als door de publieke opinie bijzonder betreurd en ik heb er nog steeds de grootste moeite mee dat eerste minister Dehaene zich zelfs niet wilde verontschuldigen voor wat er destijds is misgelopen. Hiermee had hij een klein land groot kunnen maken. We beschikken echter niet over rechtsmiddelen om de toenmalige regering te confronteren met de realiteit die in het Rwandarapport is verwoord. We kunnen alleen hopen dat de publieke opinie dit soort *m'en foutisme*-politiek bij de volgende verkiezingen zal afstraffen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Hostekint.

De heer Hostekint (SP). — Mevrouw de voorzitter, ik sluit me aan bij de bemerkingen van collega Goris hoewel hij tot de oppositie behoort en ik tot een meerderheidspartij. Het is ook mijn mening dat met het Rwandarapport rekening moet worden gehouden. Het is het eindproduct van de Rwandacommissie die bijna een jaar lang boven de partijgrenzen heen heeft gewerkt. Het rapport werd alom geprezen, ook in het buitenland. Verschillende personen, waaronder ook academici, hebben gesteld dat het een zeer degelijk document is. Professor Reyntjens zei in dit verband: «Hoe groot een klein land kan zijn.»

In het rapport worden disfuncties opgesomd en militaire en politieke verantwoordelijken aangeduid. Een politicus kan niet grootmoediger zijn dan wanneer hij toegeeft een fout of een verkeerde beoordeling te hebben gemaakt. Als een politicus zijn fout ootmoedig toegeeft, dan zal niemand om zijn ontslag vragen. In het rapport van de Rwandacommissie worden een opeenstapeling van fouten — en wat het militaire aspect betreft van blunders — opgesomd die in een periode van verschillende jaren werden begaan.

Tijdens het Rwandadebat van 17 december 1997 heb ik onder meer aan de minister van Landsverdediging een aantal vragen gesteld. Ik riep hem op om de nodige sancties te nemen tegen de militaire verantwoordelijken die in het rapport werden aangeduid. Het is zeker niet mijn bedoeling om mensen te doen hangen of te broodroven, noch wil ik dat lagere militairen moeten opdraaien voor de fouten die tussen 1990 en 1994 in Rwanda werden gemaakt. Majoor Maggen heeft inderdaad fouten gemaakt, maar dit geldt ook voor generaal Dallaire, die UNAMIR leidde. Ik meen dat collega Goris dezelfde mening is toegeedaan.

De heer Swaelen treedt opnieuw als voorzitter op

Het was vooral de bedoeling van de commissie om lessen te trekken voor de toekomst en de minister van Landsverdediging en de minister van Buitenlandse Zaken maatregelen te doen nemen om dergelijke drama's te vermijden. Er is reeds werk gemaakt van de aanbevelingen en over de beleidsnota van de regering hebben we verleden week op een zeer rustige manier gedebatteerd. Zowel leden van de meerderheid als leden van de oppositie hebben erop aangedrongen dat de 55 aanbevelingen van het Rwandarapport in de praktijk worden omgezet.

Deze beleidsnota is zeer waardevol. Ik hoop alleen maar dat de regering rekening houdt met de opmerkingen die werden gemaakt door de leden van de gemengde commissie, die de beste bedoelingen hebben en die het voortbestaan van de regering niet in het gedrang willen brengen.

Bij eerdere vragen, met name over de inbraak in het munitiedepot van Houthulst en sancties aan hogere officieren, gaf de minister nooit een duidelijk antwoord. Hij hield het bij een verwijzing naar een lopend onderzoek. In Houthulst zou er een gerechtelijk onderzoek aan de gang zijn. Een dergelijk antwoord maakt mij niets wijzer. Bij de bespreking van de aanbevelingen van de Rwandacommissie was de minister weliswaar aanwezig, maar hij heeft geen antwoord gegeven. Ook in de Kamer bleven de aan hem gerichte vragen onbeantwoord.

Ik ben het ermee eens dat een minister zich niet mag mengen in een gerechtelijk onderzoek. Op Marchal en Maggen na zijn de hogere officieren waarvan sprake in het Rwandadossier, echter niet betrokken bij een gerechtelijk onderzoek, maar alleen bij een intern onderzoek van het leger.

Het Rwandarapport werd besproken op 17 december 1997. Dit is meer dan drie maanden geleden. We dringen erop aan dat de minister een duidelijk antwoord geeft over de stand van zaken bij het leger. We eisen niet dat iemand zoals majoor Maggen aan de deur wordt gezet en dat hij zijn pensioenrechten verliest, maar het is onaanvaardbaar dat de persoon die de hoogste verantwoordelijkheid in het leger draagt, generaal Charlier, die duidelijk heeft gefaald, een riant pensioen kan genieten en dit bovendien kan combineren met een wedde van de NAVO. Hij trekt zich weinig aan van de conclusies van de Rwandacommissie.

De minister moet overgaan tot het nemen van sancties, niet om enkele personen te treffen, maar om te vermijden dat fouten uit het verleden zich herhalen en om ervoor te zorgen dat er structurele maatregelen worden genomen die toekomstige vredesoperaties beter laten verlopen.

De voorzitter. — Het woord is aan minister Poncelet.

De heer Poncelet, minister van Landsverdediging. — Mijnheer de voorzitter, zoals aangekondigd werd krachtens de wet een informatiecommissie opgericht. Alle officieren die in hoofdstuk 4 van het Rwandarapport worden genoemd en die nu nog in actieve

dienst zijn, werden gehoord. Het onderzoek van de informatiecommissie is afgerond en we mogen het advies zeer binnenkort verwachten. Het zou een kwestie van enkele dagen zijn. Ik had het rapport reeds voor eind maart verwacht. Er zijn uiteraard nog geen verdere stappen gedaan noch werden er statutaire maatregelen opgelegd. Hiervoor heb ik het rapport van de informatiecommissie nodig.

Ik vestig de aandacht van de Senaat erop dat we te maken hebben met een complexe statutaire toestand. Volgens de huidige wetgeving kan ik alleen statutaire maatregelen opleggen aan militairen die vooraf gerechtelijk veroordeeld of tuchtrechtelijk gestraft zijn. Dit is voor geen enkele van de genoemde officieren het geval. Ik moet dus wachten tot een onderzoeksraad zal hebben geoordeeld of de genoemde officieren zich al of niet schuldig hebben gemaakt aan feiten die niet met hun hoedanigheid van officier in overeenstemming te brengen zijn.

Ik heb bovendien geen enkele mogelijkheid om op te treden tegen officieren die niet meer in actieve dienst zijn of die tot het reserviekader behoren.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. De minister heeft vroeger al op gelijkaardige vragen een zelfde antwoord gegeven, te weten dat de commissie bezig was, dat de mensen gehoord werden en dat er nog geen advies werd geformuleerd.

Nu zijn we te weten gekomen dat de werkzaamheden van de commissie intussen zijn afgerond en iedereen is gehoord. Er is blijkbaar toch vooruitgang, maar er is nog geen advies van de statutaire commissie.

Ik vraag de minister het advies na ontvangst zo snel mogelijk aan de Senaat toe te sturen. Zo kunnen we volgen wat er nog moet gebeuren.

Ikzelf en andere leden van de Rwandacommissie volgen deze zaak op de voet. We zijn er niet op uit de militairen die nu nog actief in dienst zijn, te laten broodroven. We verwachten alleen een bewijs dat de interne organen van de krijgsmacht ook goed functioneren. We willen ook dat de vaststellingen van de Rwandacommissie au sérieux worden genomen en naar waarde worden geschat.

We kijken uit naar het advies en hopen dit na het paasreces zo snel mogelijk van de minister te ontvangen.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De voorzitter. — Dames en heren, de eerstvolgende vergaderingen van de Senaat vinden plaats in de week van 20 tot 24 april, vermoedelijk op donderdag 23 april.

Les prochaines séances du Sénat auront lieu dans la semaine du 20 au 24 avril, probablement le jeudi 23 avril.

Ik neem aan dat u bereid bent het aan uw voorzitter over te laten de agenda van die vergaderingen vast te leggen.

Je présume que le Sénat laissera à son président le soin de fixer l'ordre du jour de ces séances. (*Assentiment.*)

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 30 JUIN 1994
RELATIVE À LA PROTECTION DE LA VIE PRIVÉE
CONTRE LES ÉCOUTES, LA PRISE DE CONNAISSANCE
ET L'ENREGISTREMENT DE COMMUNICATIONS ET
DE TÉLÉCOMMUNICATIONS PRIVÉES (ÉVOCATION)

Votes réservés

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN
30 JUNI 1994 TER BESCHERMING VAN DE PERSOON-
LIJKE LEVENSSFEER TEGEN HET AFLUISTEREN,
KENNISNEMEN EN OPNEMEN VAN PRIVÉCOMMU-
NICATIE EN -TELECOMMUNICATIE (EVOCATIE)

Aangehouden stemmingen

M. le président. — Nous devons procéder maintenant aux votes réservés.

We gaan nu over tot de aangehouden stemmingen.

Nous avons à nous prononcer, en premier lieu, sur l'amendement déposé par M. Desmedt à l'article 5.

We stemmen eerst over het amendement van de heer Desmedt bij artikel 5.

La parole est à M. Desmedt.

M. Desmedt (PRL-FDF). — Monsieur le président, je demande le vote nominatif.

M. le président. — Cette demande est-elle appuyée? (*Plus de quatre membres se lèvent.*)

Le vote nominatif étant régulièrement demandé, il va y être procédé.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

60 membres sont présents.

60 leden zijn aanwezig.

39 votent non.

39 stemmen neen.

20 votent oui.

20 stemmen ja.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Neen hebben gestemd:

MM. Bourgeois, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Poty, Raes, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Verreycken et Weyts.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

MM. Bock, Boutmans, Coene, Mme Cornet d'Elzuis, MM. Coveliers, Daras, Mme Dardenne, MM. De Decker, Desmedt, Mme Dua, MM. Foret, Goovaerts, Goris, Hatry, Hazette, Jonckheer, Mme Leduc, M. Loones, Mmes Mayence-Goossens et Nelis-Van Liedekerke.

S'est abstenu:

Onthouden heeft zich:

M. Vergote.

De voorzitter. — Ik verzoek de heer Vergote de reden van zijn onthouding mede te delen.

De heer Vergote (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik ben voor deze en voor de volgende stemmingen afgesproken met de heer Pinoie.

M. le président. — La parole est à M. Hotyat.

M. Hotyat (PS). — Monsieur le président, veuillez noter que j'ai voté par erreur du banc de Mme Lizin, qui est absente.

M. le président. — Il en est pris acte.

We stemmen over het amendement van de heer Boutmans bij artikel 10.

Nous passons au vote sur l'amendement de M. Boutmans à l'article 10.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

60 leden zijn aanwezig.

60 membres sont présents.

53 stemmen neen.

53 votent non.

6 stemmen ja.

6 votent oui.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bock, Bourgeois, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Mme Cornet d'Elzuis, M. Coveliers, Mme de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, D'Hooghe, Erdman, Foret, Goovaerts, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Leduc, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Poty, Raes, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Verreycken et Weyts.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Boutmans, Daras, Mmes Dardenne, Dua, MM. Jonckheer et Loones.

Onthouden heeft zich:

S'est abstenu:

M. Vergote.

De voorzitter. — We stemmen over het amendement van de heer Goris bij artikel 10.

Nous passons au vote sur l'amendement de M. Goris à l'article 10.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

61 leden zijn aanwezig.
61 membres sont présents.
38 stemmen neen.
38 votent non.
21 stemmen ja.
21 votent oui.
2 onthouden zich.
2 s'abstiennent.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.
En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:
Ont voté non:

MM. Bourgeois, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Happart, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, MM. Lallemand, Mahoux, Mmes Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Poty, Raes, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Verreycken et Weyts.

Ja hebben gestemd:
Ont voté oui:

MM. Bock, Boutmans, Coene, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mme Dardenne, MM. De Decker, Desmedt, Destexhe, Mme Dua, MM. Foret, Goovaerts, Goris, Hatry, Hazette, Jonckheer, Mme Leduc, M. Loones, Mmes Mayence-Goossens et Nelis-Van Liedekerke.

Onthouden hebben zich:
Se sont abstenus:

MM. Erdman et Vergote.

De voorzitter. — Ik verzoek de heer Erdman de reden van zijn onthouding mede te delen.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de voorzitter, ik kan de beweegredenen van collega Goris goed begrijpen. Zelf ben ik overigens ook voorstander van een bredere eerbiediging van eigen gesprekken. De verbeteringen die dankzij het bereikte compromis konden worden aangebracht, nopen mij er uiteindelijk toe mij bij dit amendement te onthouden.

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het amendement van de heer Goris om een artikel *10bis* (nieuw) in te voegen.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement de M. Goris tendant à l'insertion d'un article *10bis* (nouveau).

Mag ik aannemen dat de vorige stemming ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le dernier vote est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Il sera procédé dans quelques instants au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen zo dadelijk over het wetsontwerp in zijn geheel.

PROJET DE LOI RELATIVE AUX ORGANISATIONS CRIMINELLES (ÉVOCATION)

Vote

WETSONTWERP BETREFFENDE CRIMINELE ORGANISATIES (EVOCATIE)

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

La parole est à M. Foret pour une explication de vote.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, je voudrais citer quelques chiffres. De 700 à 1 000 milliards de dollars: tel est le profit réalisé chaque année par le crime organisé dans le monde, selon les statistiques du F.M.I. 148 milliards de francs belges: tel est le produit financier criminel dont l'O.C.D.E.F.O. a retrouvé la trace en Belgique durant la période 1994-1996, selon le gouvernement, 162 organisations criminelles répertoriées en Belgique en 1996 et 876 personnes poursuivies pour appartenance à une telle organisation.

Ces chiffres effarants, ces chiffres effrayants illustrent bien davantage que tout discours la nécessité de prendre des mesures efficaces pour enrayer ce fléau qui mine notre démocratie.

Mais si la lutte contre la criminalité organisée paraît indispensable, encore faut-il la développer dans le respect des principes de notre État de droit. Les démocrates furent nombreux à dénoncer non seulement les carences, mais surtout les dangers du projet de loi gouvernemental relatif aux organisations criminelles, celui-ci sans doute voté un peu trop rapidement par la Chambre des représentants. C'est le mérite du Sénat d'avoir réagi, d'avoir évoqué ce texte et, surtout, de l'avoir amendé dans un sens plus positif. Rappelons notamment: la suppression de toute référence aux organisations qui auraient pour finalité d'exercer une influence politique; la suppression de la présomption d'appartenance à une organisation criminelle. Un tel renversement de la charge de la preuve était inacceptable au regard de nos principes élémentaires de droit pénal.

Ce projet, ainsi amendé par le Sénat, justifie amplement l'existence d'un droit d'évocation.

Nous voterons positivement ce texte mais nous demeurerons extrêmement vigilants et veillerons tout particulièrement à éviter tout abus qui pourrait être fait lors de l'application du présent projet de loi. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans voor een stemverklaring.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, de huidige versie van de tekst plaatst ons voor een dilemma. Tijdens de algemene bespreking heb ik verklaard dat Agalev geen voorstander is van de tekst, omdat ons inziens het huidige beleid eerst nauwkeuriger dient te worden uitgestippeld en op het terrein in praktijk gebracht door voorrang te verlenen aan de strijd tegen de maffiose criminaliteit. Na enkele jaren kunnen we dan uit de opgedane ervaring misschien leren of er nood bestaat aan de uitwerking van bijkomende incriminaties. Deze nood lijkt mij op dit moment niet aangetoond.

Mochten we nu tegenstemmen, dan geven we eigenlijk aan dat we de tekst van de Kamer van volksvertegenwoordigers wensen te behouden. Dat is nu eenmaal de betekenis van het verwerpen van een in de evocatieprocedure geamendeerde tekst. Om die reden zullen we niet tegen deze tekst stemmen, maar zullen we ons onthouden.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones voor een stemverklaring.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, de Volksunie zal het ontwerp goedkeuren. Reeds in de Kamer hebben we gezegd dat we graag meewerken aan een prioritaire aanpak van de georganiseerde criminaliteit. Toen hadden we echter, zoals trouwens zovelen, zeer principiële bezwaren tegen de te brede definitie van een criminele organisatie, die politiek misbruik mogelijk maakte, en tegen een te brede strafbaarheid van betrokkenen die deelnamen aan activiteiten van criminele organisaties zonder dit zelf te weten. Deze bezwaren werden in de huidige tekst opgevangen en ook al is hij niet perfect, we willen hem graag onze goedkeuring geven. (*Applaus.*)

M. le président. — La parole est à Mme Dardenne pour une explication de vote.

Mme Dardenne (Écolo). — Monsieur le président, nous aurions préféré obtenir le retrait de ce projet de loi. La procédure parlementaire étant ce qu'elle est, la seule solution envisageable pour le Sénat consistait à déposer des amendements afin d'empêcher que le texte inacceptable voté par la Chambre prenne force de loi.

Nous pensons qu'une lutte efficace contre la criminalité organisée, de type mafieux, nécessite la reconnaissance d'une réelle priorité en matière de politique criminelle. Par ailleurs, nous estimons aussi qu'il conviendrait d'utiliser de manière performante les instruments juridiques et institutionnels existants, par exemple en augmentant les moyens mis à la disposition des juges d'instruction luttant contre la criminalité financière et ceux de l'O.C.E.D.E.F.O.

L'amendement déposé par le gouvernement améliore, certes, le projet initial et gomme une bonne partie de nos objections politiques. Le projet tel qu'amendé continue néanmoins à nous paraître insatisfaisant, car trop éloigné de notre vision de la politique criminelle qu'il conviendrait de mener. Par conséquent, les écologistes s'abstiendront.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers voor een stemverklaring.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, in de Kamer hebben 112 van de 150 leden het oorspronkelijke ontwerp van de regering goedgekeurd. Er waren 10 tegenstemmen en 1 onthouding. De Senaat heeft het ontwerp terecht grondig veranderd en is daarmee tegemoet gekomen aan heel wat kritieken. Ik neem aan dat de Senaat het ontwerp met een zeer grote meerderheid, waartoe ook de VLD zal behoren, zal goedkeuren. Ik stel vast dat deze tekst in de verschillende fracties terecht wordt beoordeeld als een vooruitgang in vergelijking met de eerste. Dit is een zeer goed bewijs van de functie van de Senaat als bezinningskamer. We zullen het ontwerp dan ook met enthousiasme goedkeuren. (*Applaus.*)

M. le président. — La parole est à M. Lallemand pour une explication de vote.

M. Lallemand (PS). — Monsieur le président, comme l'a dit un de nos estimés collègues, ce texte n'est pas parfait. Cependant, un texte devait être modifié pour réduire la portée du texte voté par la Chambre des représentants et qui était susceptible de conduire à des abus incontestables. Donc, le fait qu'une majorité se dégage dans cette assemblée est très important: il indique la portée des restrictions introduites et marque l'idéologie qui a dominé au Sénat, à savoir empêcher que l'on abuse des textes législatifs pour atteindre autre chose que la mafia. En effet, le projet de loi défini par les termes «organisations criminelles» vise les mafias et non les organisations politiques ou syndicales. Donc, les restrictions apportées par le Sénat sont essentielles.

Pour ce qui nous concerne, nous voterons ce texte avec conviction, malgré les réserves que nous pouvons également émettre à son sujet. L'accord d'une majorité est déterminant pour donner une chance aux modifications apportées au texte transmis par la Chambre des représentants.

Nous passons au vote.

We gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

61 membres sont présents.

61 leden zijn aanwezig.

56 votent oui.

56 stemmen ja.

5 s'abstiennent.

5 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi amendé est adopté.

Derhalve is het geamendeerde wetsontwerp aangenomen.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

MM. Bock, Bourgeois, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzuis, M. Coveliers, Mme de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, D'Hooghe, Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Leduc, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Poty, Raes, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbacq, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verhofstadt, Verreycken et Weys.

Se sont abstenus:

Onthouden hebben zich:

MM. Boutmans, Daras, Mmes Dardenne, Dua et M. Jonckheer.

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 30 JUI 1994
RELATIVE À LA PROTECTION DE LA VIE PRIVÉE
CONTRE LES ÉCOUTES, LA PRISE DE CONNAISSANCE
ET L'ENREGISTREMENT DE COMMUNICATIONS ET
DE TÉLÉCOMMUNICATIONS PRIVÉES (ÉVOCATION)

Vote

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN
30 JUNI 1994 TER BESCHERMING VAN DE PERSOONLIJKE
LEVENSFFEER TEGEN HET AFLUISTEREN,
KENNISNEMEN EN OPNEMEN VAN PRIVÉCOMMUNICATIE
EN -TELECOMMUNICATIE (EVOCATIE)

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

La parole est à M. Foret pour une explication de vote.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, établir un équilibre entre le respect de la vie privée et l'efficacité des enquêtes judiciaires: telle doit être la mission du législateur lorsqu'il élabore une réglementation sur les écoutes téléphoniques. À cet égard, le texte qui nous avait été transmis par la Chambre des représentants était loin d'être satisfaisant.

Divers amendements adoptés par la commission de la Justice du Sénat ont contribué à réduire le déséquilibre qui figurait dans les dispositions gouvernementales. Je pense notamment à la suppression de la possibilité offerte dans certains cas aux officiers de police judiciaire d'agir sans l'accord oral et préalable du procureur du Roi et à l'obligation qui est désormais faite aux policiers de communiquer au juge d'instruction une liste des sujets abordés lors des communications estimées non pertinentes et non transcrites intégralement.

Je reconnais donc que l'ensemble des amendements adoptés par le Sénat améliore sensiblement le texte initial. Je regrette cependant que des amendements libéraux aient été rejetés alors qu'ils avaient pour but d'assurer à nos concitoyens une meilleure protec-

tion de leur vie privée. Ainsi, le présent projet continue à privilégier, même si c'est dans une moindre mesure, la répression policière au détriment de certains droits fondamentaux.

Dans ces conditions, nous nous abstenons sur ce projet de loi.

Nous apprécions l'amélioration que ce texte constitue et nous espérons que, lors de l'examen subséquent qui interviendra à la Chambre des représentants, il sera possible de tenir compte de nos amendements.

Au-delà de l'expression du vote de mon groupe, permettez-moi, pour terminer, de rappeler combien nous devons faire preuve d'une vigilance toute particulière dans l'application des nouvelles dispositions sur le repérage et les écoutes téléphoniques. Quel que soit le texte finalement retenu, les écoutes téléphoniques ne doivent être utilisées qu'à titre exceptionnel, de manière subsidiaire et sous le contrôle effectif d'un magistrat. Selon nous, il y va du respect des droits fondamentaux du citoyen. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goris voor een stemverklaring.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, de VLD-fractie zal dit ontwerp niet aannemen. Ik sluit mij aan bij de uiteenzetting van de heer Foret, maar ga zelfs nog een stap verder.

De rechten van de verdediging zijn niet voldoende gegarandeerd. Tot nu toe diende elke opname van een telefoontap integraal te worden overgenomen in het proces-verbaal. Het principe van de volledige overschrijving geldt nu, om begrijpelijke redenen, niet meer. Het openbaar ministerie maakt een selectie van de relevante gedeelten van de opname. De VLD-fractie is het met deze nieuwe techniek eens. Het is een efficiëntere methode in de bestrijding van de zware misdaden van de georganiseerde criminaliteit.

Het ontwerp ontzegt de verdediging of de andere partijen in het geding echter het recht de gesprekken die ze zelf hebben gevoerd op de griffie opnieuw te beluisteren, zodat ze beter hun pleidooi kunnen opbouwen. Een dergelijke inzage kan alleen na goedkeuring van de onderzoeksrechter en in beroep na toestemming van de kamer van inbeschuldigingstelling. Het is dus niet denkbeeldig dat een partij die zelf een gesprek voerde, dit gesprek drie maanden nadien in een zoektocht naar elementen à décharge niet meer opnieuw mag beluisteren. We refereren hier aan het advies van de Raad van State, dat wijst op een te grote ongelijkheid in de rechten van de verdediging. Het ligt in de lijn van de verwachtingen dat de beklaagde die een door hem gevoerd gesprek waarvan gedeelten à charge in het proces-verbaal zijn opgenomen, niet integraal mag beluisteren om te zoeken naar elementen à décharge, dit zal opwerpen als een inbreuk op de rechten van de verdediging en voor de rechtbank de nietigheid zal inroepen.

In een periode waarin de publieke opinie het niet langer neemt dat procedurefouten worden ingeroepen om zware criminelen vrijuit te laten gaan, is het ongepast deze schitterende voorzet, die aanleiding kan geven tot bijkomend rechtsmisbruik, in de wet te voorzien. De VLD-fractie zal het wetsontwerp niet goedkeuren. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans voor een stemverklaring.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, Agalev is voorstander van een prioritaire en gerichte bestrijding van de maffiose criminaliteit. Daarvoor is telefoontap nodig; we betwisten het principe dus niet. Men moet evenwel vermijden dat deze methode in te ruime zin wordt gebruikt en voor andere niet-prioritaire doeleinden wordt aangewend. Precies de materiële beperking inzake de telefoontaps waren daartoe een zeer goed middel.

Bovendien is er een probleem met het in acht nemen van de rechten van alle partijen in de procedures. De politie zal in de feiten bepalen welke gesprekken in het dossier belanden en welke niet, want de onderzoeksrechter zal al deze gesprekken niet beluisteren. Men krijgt dus, zoals vermeld in het advies van de Raad van State, een onevenwicht.

Agalev zal het ontwerp niet goedkeuren, maar omdat het toevoegen van de hormonenmaffia aan de doelgroep van de telefoontap toch een stap betekent in de bestrijding van de georganiseerde maffiose criminaliteit, zullen we ons bij de stemming onthouden.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones voor een stemverklaring.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, de Volksunie-fractie zal zich bij de stemming onthouden. Aan de ene kant zien we wel het belang en de mogelijkheden van deze wet, maar aan de andere kant vrezen we dat ze aanleiding zal geven tot misbruiken.

M. le président. — Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

62 membres sont présents.

62 leden zijn aanwezig.

39 votent oui.

39 stemmen ja.

7 votent non.

7 stemmen neen.

16 s'abstiennent.

16 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi amendé est adopté.

Derhalve is het geamendeerde wetsontwerp aangenomen.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Bourgeois, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, MM. Lallemand, Mahoux, Mmes Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Poty, Raes, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Verreycken et Weyts.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Coene, Coveliers, Goovaerts, Goris, Mmes Leduc, Nelis-Van Liedekerke et M. Vautmans.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Bock, Boutmans, Mme Cornet d'Elzuis, M. Daras, Mme Dardenne, MM. De Decker, Desmedt, Destexhe, Mme Dua MM. Foret, Hatry, Hazette, Jonckheer, Loones, Mme Mayence-Goossens et M. Vergote.

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 631 DU CODE JUDICIAIRE ET LES ARTICLES 5, 6 ET 7 DE LA LOI DU 17 JUILLET 1997 RELATIVE AU CONCORDAT JUDICIAIRE

Vote

WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 631 VAN HET GERECHTELIJK WETBOEK EN VAN DE ARTIKELEN 5, 6 EN 7 VAN DE WET VAN 17 JULI 1997 BETREFFENDE HET GERECHTELIJK AKKOORD

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble de la proposition de loi.

We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsvoorstel.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

62 membres sont présents.

62 leden zijn aanwezig.

Tous votent oui.

Allen stemmen ja.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ont pris part au vote :

Aan de stemming hebben deelgenomen :

MM. Bock, Bourgeois, Boutmans, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Mme Cornet d'Elzuis, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goovaerts, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, MM. Jonckheer, Lallemand, Mme Leduc, MM. Loones, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Poty, Raes, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verreycken et Weyts.

CONFLIT D'INTÉRÊTS ENTRE LE PARLEMENT FLAMAND ET LE PARLEMENT DE LA COMMUNAUTÉ FRANÇAISE À LA SUITE DE L'APPROBATION, PAR LA COMMISSION DE L'AIDE SOCIALE, DE LA SANTÉ ET DE LA FAMILLE DU PARLEMENT FLAMAND, DE LA PROPOSITION DE DÉCRET DE M. SUYKERBUYK ET CONSORTS FIXANT LES CONDITIONS AUXQUELLES DOIVENT RÉPONDRE LES PERSONNES FRAPPÉES PAR LA RÉPRESSION ET L'ÉPURATION AINSI QUE LES VICTIMES DE LA GUERRE POUR ÊTRE PRISES EN CONSIDÉRATION EN VUE D'UNE INDEMNISATION FINANCIÈRE

Vote sur la proposition d'avis motivé

BELANGENCONFLICT TUSSEN HET VLAAMS PARLEMENT EN HET PARLEMENT VAN DE FRANSE GEMEENSCHAP TEN GEVOLGE VAN DE GOEDKEURING DOOR DE COMMISSIE VOOR WELZIJN, GEZONDHEID EN GEZIN VAN HET VLAAMS PARLEMENT VAN HET VOORSTEL VAN DECREET VAN DE HEER SUYKERBUYCK C.S. HOUDENDE VASTSTELLING VAN DE VOORWAARDEN VOOR GETROFFENEN VAN REPRESSIE EN EPURATIE, EN VOOR OORLOGSSLACHTOFFERS, OM IN AANMERKING TE KOMEN VOOR EEN FINANCIËLE TEGEMOETKOMING

Stemming over het voorstel van gemotiveerd advies

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur la proposition d'avis motivé émanant du bureau.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1997-1998
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1997-1998

We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van gemotiveerd advies van het bureau.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

61 membres sont présents.

61 leden zijn aanwezig.

55 votent oui.

55 stemmen ja.

6 s'abstiennent.

6 onthouden zich.

En conséquence, la proposition d'avis est adoptée.

Derhalve is het voorstel van gemotiveerd advies aangenomen.

Elle sera transmise au Premier ministre.

Het zal aan de eerste minister worden overgezonden.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Bock, Bourgeois, Boutmans, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Mme Cornet d'Elzuis, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goovaerts, Goris, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, MM. Jonckheer, Lallemand, Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Poty, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Vautmans, Vergote et Weyts.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Buelens, Ceder, Loones, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER GORIS AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «ZIJN MOGELIJKHEID TOT POSITIEVE INJUNCTIE IN HET DOSSIER VAN MAJOR MAGGEN»

Stemming over de gewone motie

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. GORIS AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LA POSSIBILITÉ QU'IL A D'USER DE SON POUVOIR D'INJUNCTION POSITIVE DANS LE DOSSIER DU MAJOR MAGGEN»

Vote sur la motion pure et simple

De voorzitter. — Tot besluit van de vraag om uitleg van de heer Goris werden twee moties ingediend.

Deux motions ont été déposées en conclusion de la demande d'explications de M. Goris.

L'une, pure et simple, par MM. Lallemand et Erdman, est ainsi rédigée :

«Le Sénat,

Ayant entendu la demande d'explications de M. Goris et la réponse du ministre de la Justice,

Passé à l'ordre du jour.»

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van de heer Goris en het antwoord van de minister van Justitie,

Gaat over tot de orde van de dag.»

De ander, ingediend door de heren Coveliers, Desmedt en Goris, luidt:

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van de heer Goris en het antwoord van de minister;

Verzoekt de minister van Justitie in deze aangelegenheid zijn positief injunctierecht aan te wenden om het onderzoeksdossier tegen majoor Maggen aanhangig te maken voor bijkomend onderzoek bij het krijgsgauditoraat-generaal.»

«Le Sénat,

Ayant entendu la demande d'explications de M. Goris et la réponse du ministre;

Invite le ministre de la Justice à user, dans cette affaire, de son pouvoir d'injonction positive, afin de saisir l'auditorat général militaire du dossier d'instruction contre le major Maggen en vue d'un complément d'enquête.»

Overeenkomstig ons reglement stemmen we over de gewone motie.

Conformément à notre règlement, nous votons sur la motion pure et simple.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

62 leden zijn aanwezig.

62 membres sont présents.

34 stemmen ja.

34 votent oui.

27 stemmen neen.

27 votent non.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve is de gewone motie aangenomen.

En conséquence, la motion pure et simple est adoptée.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, MM. Lallemand, Mahoux, Mmes Merchiers, Milquet, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Poty, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt et M. Weys.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bock, Boutmans, Buelens, Ceder, Coene, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mme Dardenne, MM. De Decker, Desmedt, Destexhe, Mme Dua, MM. Foret, Goovaerts, Goris, Hatry, Hazette, Jonckheer, Mme Leduc, M. Loones, Mmes Mayence-Goossens, Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Van Hauthem, Vautmans et Verreyken.

Onthouden heeft zich:

S'est abstenu:

M. Vergote.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES

Wijzigingen

COMPOSITION DE COMMISSIONS

Modifications

De voorzitter. — Bij de Senaat zijn voorstellen ingediend tot wijziging van de samenstelling van sommige commissies:

1° In de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden: zou de heer Istasse de heer Mouton als plaatsvervangend lid vervangen.

2° In de commissie voor de Justitie: zou de heer Istasse de heer Mouton als plaatsvervangend lid vervangen.

3° In de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden:

zou de heer Istasse de heer Urbain als plaatsvervangend lid vervangen.

4° In de commissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden:

zou de heer Istasse de heer Mouton als effectief lid vervangen;

zou de heer Swaelen de heer Olivier als plaatsvervangend lid vervangen.

Le Sénat est saisi de demandes tendant à modifier la composition de certaines commissions:

1° À la commission des Affaires institutionnelles:

M. Istasse remplacerait M. Mouton comme membre suppléant.

2° À la commission de la Justice:

M. Istasse remplacerait M. Mouton comme membre suppléant.

3° À la commission des Finances et des Affaires économiques:

M. Istasse remplacerait M. Urbain comme membre suppléant.

4° À la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives:

M. Istasse remplacerait M. Mouton comme membre effectif;

M. Swaelen remplacerait M. Olivier comme membre suppléant.

Geen bezwaar?

Pas d'opposition?

Dan is aldus besloten.

Il en sera donc ainsi.

VOORSTELLEN

Inoverwegingneming

Mededeling van de voorzitter

PROPOSITIONS

Prise en considération

Communication de M. le président

De voorzitter. — Er werden geen opmerkingen gemaakt betreffende de inoverwegingneming van de voorstellen waarvan sprake bij het begin van onze vergadering. Ik veronderstel dus dat de Senaat het eens is met de voorstellen van het bureau.

Aucune observation n'ayant été formulée quant à la prise en considération des propositions dont il a été question au début de la séance, puis-je considérer qu'elles sont renvoyées aux diverses commissions compétentes? (*Assentiment.*)

Dan zijn de voorstellen in overweging genomen en naar de aangeduide commissies verwezen.

Ces propositions sont donc prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées.

De lijst van die voorstellen, met opgave van de commissies waarnaar ze zijn verwezen, verschijnt als bijlage bij de *Parlementaire Handelingen* van vandaag.

La liste des propositions, avec indication des commissions auxquelles elles sont renvoyées, paraîtra en annexe aux *Annales parlementaires* de la présente séance.

VŒUX DE M. LE PRÉSIDENT

WENSEN VAN DE VOORZITTER

M. le président. — Mesdames, messieurs, notre ordre du jour est ainsi épuisé.

Onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Je vous souhaite à tous un repos bien mérité. Nous nous reverrons probablement en séance plénière le 23 avril prochain.

Le Sénat s'ajourne jusqu'à convocation ultérieure.

De Senaat gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 18 h 30.)

(De vergadering wordt gesloten om 18.30 uur.)

BIJLAGE — ANNEXE

Inoverwegingneming — Prise en considération

Lijst van de in overweging genomen voorstellen:

A. Wetsvoorstellen

Artikel 77

1° Wetsvoorstel tot aanvulling van artikel 22 van het Wetboek van Strafvordering, met betrekking tot de ontvankelijkheid van de door de arbeidsauditeur of de procureur des Konings ingestelde strafvordering (van de heren Boutmans en Jonckheer).

— Verzending naar de commissie voor de Justitie.

Artikel 81

2° Wetsvoorstel houdende maatregelen om het terrorisme aan banden te leggen (van mevrouw Lizin).

— Verzending naar de commissie voor de Justitie.

3° Wetsvoorstel houdende instelling van een kindeffectrapport (van de dames de Bethune en Van der Wildt).

— Verzending naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

4° Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 19 van de nieuwe gemeentewet (van de heer Goris).

— Verzending naar de commissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden.

5° Wetsvoorstel tot verbetering van artikel 118 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven (van de heer Vandenberghe).

— Verzending naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

6° Wetsvoorstel tot verhoging van de loongrenzen van de toegelaten arbeid voor gepensioneerden (van de heer Delcroix c.s.).

— Verzending naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

7° Wetsvoorstel tot wijziging van de nieuwe gemeentewet, de gemeentekieswet, de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen, de wet van 11 april 1994 tot organi-

satie van de geautomatiseerde stemming en de wet van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor provincieraden en de gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn, strekkende tot de oprichting van districten en de organisatie van de rechtstreekse verkiezing van hun raden (van de heer Caluwé c.s.).

— Verzending naar de commissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden.

8° Wetsvoorstel houdende inkorting van de administratieve hechtenis van buitenlanders die illegaal op het Belgisch grondgebied verblijven (van mevrouw Lizin c.s.).

— Verzending naar de commissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden.

9° Wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 20 van 20 juli 1970 tot vaststelling van de tarieven van de belasting over de toegevoegde waarde en tot indeling van de goederen en de diensten bij die tarieven (van de heer Hatry).

— Verzending naar de commissie voor de Financiën en de Administratieve Aangelegenheden.

B. Voorstellen van resolutie

1° Voorstel van resolutie betreffende het vaststellen van een bijzondere procedure om naar aanleiding van de politiehervorming vrouwelijke politieagenten in dienst te nemen (van mevrouw Lizin).

— Verzending naar de commissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden.

2° Voorstel van resolutie betreffende de onderhandelingen binnen de OESO met het oog op het sluiten van een multilaterale overeenkomst inzake investeringen (van de heer Jonckheer c.s.).

— Verzending naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Liste des propositions prises en considération:

A. Propositions de loi

Article 77

1° Proposition de loi complétant l'article 22 du Code d'instruction criminelle, en ce qui concerne la recevabilité de l'action publique intentée par l'auditeur du travail ou le procureur du Roi (de MM. Boutmans et Jonckheer).

— Envoi à la commission de la Justice.

Article 81

2° Proposition de loi visant à renforcer la répression du terrorisme (de Mme Lizin).

— Envoi à la commission de la Justice.

3° Proposition de loi instituant une évaluation de l'incidence des décisions sur les enfants (de Mmes de Bethune et Van der Wildt).

— Envoi à la commission des Affaires sociales.

4° Proposition de loi modifiant l'article 19 de la nouvelle loi communale (de M. Goris).

— Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

5° Proposition de loi visant à corriger l'article 118 de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques (de M. Vandenberghe).

— Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

6° Proposition de loi relevant le plafond des rémunérations en ce qui concerne le travail autorisé des retraités (de M. Delcroix et consorts).

— Envoi à la commission des Affaires sociales.

7° Proposition de loi modifiant la nouvelle loi communale, la loi électorale communale, la loi du 19 octobre 1921 organique des élections provinciales, la loi du 11 avril 1994 organisant le vote automatisé et la loi du 7 juillet 1994 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections des conseils provinciaux et communaux et pour l'élection directe des conseils de l'aide sociale, et visant à la création de districts et à l'organisation de l'élection directe de leurs conseils (de M. Caluwé et consorts).

— Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

8° Proposition de loi visant à réduire la durée de la détention administrative des étrangers en séjour illégal sur le territoire belge (de Mme Lizin et consorts).

— Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

9° Proposition de loi modifiant l'arrêté royal n° 20 du 20 juillet 1970 fixant les taux de la taxe sur la valeur ajoutée et déterminant la répartition des biens et des services selon ces taux (de M. Hatry).

— Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

B. Propositions de résolution

1° Proposition de résolution relative à une procédure exceptionnelle de recrutement de femmes policiers, à l'occasion de la réforme des polices (de Mme Lizin).

— Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

2° Proposition de résolution concernant les négociations conduites au sein de l'O.C.D.E. en vue d'un accord multilatéral sur l'investissement (de M. Jonckheer et consorts).

— Envoi à la commission des Affaires étrangères.